

cis aliis) ostendisset, nihilominus, in secreto suo, ad *Bellum Gallicum*; Animum non adjecit. Veritas autem rei sic se habuit. Mercaturam quandam instituebat *Rex*, Belli Famas cum pecuniis permutandi. Satis sciebat, *Galliam*, hoc tempore, in omnibus suis Partibus fuisse reintegratam, neque à multis retrò Annis, tantâ potentiâ floruisse. Vidit etiâ, experientiâ edoctus, atque exemplo Copiarum in *Britanniam* paulò antè missarum, *Gallos* non ignorare, qualis optima ret Belligerandi cum *Anglis* ratio; nimirum, ut Prælii Alexæ rem non committerent; sed eos Obsidione Oppidorum, & Castris metandis, in locis opportunis & munitis, fatigarent. *Jacobum Tertium Scotiae Regem* sibi fidissimum periisse meminerat. *Jacobum* autem *Quartum*, qui successerat, *Gallis* addictissimum, adversus se malevolum noverat. Conjunctionibus autem *Ferdinandi Hispaniæ*, & *Maximiliani* parùm fidebat. Alteri enim Copiæ aderant, voluntas deerat; Alteri contrâ voluntas aderat, deerant Copiæ. Prætereâ *Ferdinandus*, tunc novitè respirare cœperat à Bello *Granadae*; Et cum *Galliâ*, hoc ipso tempore, negotiabatur, circa Restitutionem *Provinciarum*, *Russigniani* & *Perpigniani*, paulò ante oppignoratarum. Neq; etiâ penitè sine Metu erat, à Motibus intestinis; quos cum semper præsens compescere solitus esset, minimè volebat, ut se in Partibus transmarinis, Bello implicatu deprehenderent. Quare, cum Belli difficultates, & Incommoda rectè perpendisset, secum animoolvebat, quâ tandem ratione, duo, quæ expetebat, obtinere posset. Primum erat, quo modo, ex Bello denunciato & inchoato, utilitati suæ inserviret; Alterum, quomodo se à Bello, cum opportunum foret, salvo Honore, subduceret. Utilitatem & Emolumentum, duobus modis aucupabatur. A *Subditis* suis propter Bellum, ab *Hostibus* propter Pacem, tanquàm Mercator prudens, qui lucrum facit, tam ex Mercibus Exportatis, quàm ex Importatis. Quantum verò ad Honoris Considerationem, ne Fama sua paulò ad metas hæreret, si à Bello desisteret, rectè secum cogitabat; Quod sicut Auxiliis *Ferdinandi*, & *Maximiliani*, fidere secure non posset ad Belligerandum; ita alterius impotentiam, alterius verò Duplicitatem, & minùs sincera Consilia semper præstò habiturus esset, ad Pacem excusandam. Hæc omnia prudentissimè prævidit, nec minus artificiosè executus est; Unde omnia ex voto, veluti in gremium suum, placidè delapsa sunt.

Intereâ *Ordines Parlamenti*, sine morâ, flammam conceperunt, inde ab antiquo Belli *Gallici* cupidi, atque etiâ præsentè occasione excitati, ut honorem *Regis* & *Regni*, ex Amissione *Britanniæ* (ut putabant) imminutum, repararent. Itaque magnâ cum alacritate consilium *Regi* dederunt, ut Bellum cum *Gallis* susciperet. Quamvis autem *Parlamentum*, ex primâ & secundâ Nobilitate, unâ cum Civibus & Burgensibus principalibus, consisteret; attamen justè admodum, & cum dignitate, potius ad Populum (cujus Deputati erant) quam ad privatas suas Fortunas respicientes; quin & *Regis* moniti memores, in hoc consenserunt, ut Contributio, (quam *Benevolentiam* appellabant,) ab Opulentioribus tantùm exigereetur. Hoc Contribuendi Genus, (dictum *Benevolentia*,) ab *Edwardo Quarto* excogitatum fuerat; Ob quod invidiam magnam sustinuit; Postea
verò

verò à Rege *Richardo Tertio*, per suffragia Ordinum, damnatum fuit & abolitum, quò gratiam apud Populum iniret; Jamque à Rege denudò introductum est, sed tamen accedente Auctoritate Comitiorum: Hoc enim tempore *Edwardi Quarti* defuit. Hac autem ratione, Summas Pecuniarum ingentes corrogavit: Ita ut *Civitas Londini* (etiàm illâ ætate) novies mille Libras, & ampliùs, contribuerint; Præcipuè à Locupletioribus collatas. Traditur *Mortonum Cancellarium* Dilemma quoddam excogitasse, quo *Benevolentiam* istam in majus augetet; Quod alii *Furcam* ejus, alii *Hamum* nominabant: Etenim mandatis *Commissariorum*, ad *Benevolentiam* exigendam assignatorum, inseri voluit; ut si incidissent in Homines frugi & parsimonix deditos, illos monerent, Fieri non posse, quin illi Pecuniis abundarent; quod magnos sumptus non facerent: Si verò in eos, qui liberaliùs viverent, itidem dicerent; Illis Pecunias proculdubio suppetere, ex impensis quas faciebant, conspicuum esse: Ita utrosque captabat.

Hæc *Comitia* merè erant Militaria: Neque enim aliud tractabant, quam declarationem Belli contra *Galliam* & *Scotiam*, cum aliquibus Statutis eò tendentibus. Veluti circa severam Animadversionem in Capitaneos, qui aut stipendia Militum Mortuorum, vel Absentium, in rationes suas referrent, aut etiam Stipendia Militum decernerent. Severè etiàm sancitum est contra Milites, qui post Delectum habitum, sine Licentiâ se subtraherent. Etiàm Protectiones, quæ prius Lege Communi in usu erant, pro iis qui militabant, Statuto roboratæ sunt. Atque alio Statuto, Porta patefacta est omnibus, qui terras suas vendere vel oppignorare vellent, ne aliquid inde pro earum Alienationibus *Regi* soluerent, ut sumptui in Militiam & usus Belli sufficerent. Postremò edictum est, ut omnes *Scoti* ex *Angliâ* abscederent. Lata etiàm est Lex, ut Exemplar Ponderum & Mensurarum, quod in *Scachario Regis*, ut authenticum, repositum est, in universum Regnum dispergeretur; & Pondera atque Mensuræ ubique ad eam Normam examinarentur, & reducerentur. Aliæ etiàm nonnullæ minoris momenti similiter latæ.

Postquàm *Parlamentum* finitum esset (quod ad breve tempus duraverat) *Rex* se accinxit ad Apparatum in omnibus instruendum, pro Bello *Gallico*. Neque tamen interea Res *Maximiliani* neglexit, pro motu *Flandriæ* sedando, & Auctoritate *Maximiliani*, inter Subditos suos, restituendâ. Eo enim tempore, *Dominus Ravenstonus*, non tantum Subditus rebellis, sed & Servus Proditor, (eoque maliciosior & violentior) adjutus Copiis *Brugarum*, & *Gandavi*, Oppidum atque Castella ambo *Slusie* operat, ut superiùs diximus. Et postquàm, (Opportunitate usus Portûs illius,) Naves quasdam & Lembos coegisset; cœpit Piraticam quandam exercere, prædando & spoliando, & in Captivitatem abducendo, Naves & Rates omnium Nationum, quæ per illas Oras navigabant, versus Nundinas *Antuerpiæ*, vel aliquam partem *Brabantie*, *Zelandiæ*, & *Frizlandiæ*; Commeatu semper adjutus ex *Picardiâ*, præter eum, quem percipiebat ex *Slusiâ*, & Regionibus circumjacentibus, & ex prædâ propriâ. *Galli*, eum perpetuò, sed in occulto, adjuvabant; Ipse quoque (ut omnes solent, qui

qui partes subinde alternarunt) se securum minimè putabat, nisi in
tertiæ alicujus Personæ Protectionem se reciperet.

Fuit autem Oppidum quoddam parvum, duobus miliaribus di-
stans à *Brugis*, versus Mare, dictum *Dannum*; Quod Propugnaculum
fuit *Brugarum*, & ad eum aditum præbebat, & ad *Slusie* quoque res
utile esse poterat. Hoc Oppidum *Rex Romanorum* sæpius tentarat
(non quòd Oppidum ipsum tanti erat, sed ut *Brugas* suffocaret, &
Maris commoditate privaret) atqui irritò semper conatu. At sub
idem tempus, *Dux Saxonie* in *Flandriam* advenerat, pro Arbitro se
gerens, ad res inter *Maximilianum* & Subditos suos componendas, re-
verà tamen *Maximiliano* impensè favens; Sub hoc Neutralitatis, &
Tractatùs prætextu, ad *Brugas* profectus est; à Magistratibus *Bruga-
rum* petens, ut in urbem ei pacificè ingredi liceret, cum Comitatu ta-
li Armatorum, qualis Dignitati suæ conveniret; Quos eò plures se-
cum adducere par erat, ob Securitatem suam, in Loco ubi omnia
Armis strepebant: Simul etiam eis intimans, se multa habere, mag-
ni prorsus Momenti, quæ cum illis communicaret in commodum ip-
sorum. Quod postquam impetrasset, Impedimenta sua & Epistath-
mos ante se misit, qui Hospitium ei appararent; Ita ut Milites sui, or-
dine instructi, urbem intraverint, ipse autem sequeretur. Qui ag-
men ducebant, de Diversoriis & Hospitiis percontabantur, ac si in
animo haberent, in eà urbe pernoctare; Atque hoc modo perrexerunt,
ad portam urbis, quæ versùs *Dannum* rectà ducebat; Cives autem *Bru-
garum*, mirabundi tantùm eos spectabant, neque transitu arcebant.
Præfecti etiam & Inhabitantes apud *Dannum*, nihil mali suspi-
bantur, ab aliquibus qui à *Brugis* venerant, atque Copias à longè
aspicientes, eas in auxilium suum à *Gallis* submissas credebant, qui
pericula aliqua nova illis intenta nossent. Itaque nil hostile, nisi
ferò nimis, metuentes, eos in Oppidum suum admiserunt. Quæ
certè Fraude potiùs quàm Stratagemate, Oppidum *Dannum* cap-
tum est; & urbs *Brugarum* damno affecta, magnà cum Civium con-
tristatione.

Dux Saxonie, capto *Danno*, statim ad *HENRICUM Regem* mi-
sit, certiore eum faciens, *Slusie* maxime, & *Domino Ravenstono* im-
putari debere, quod Rebellic *Flandrie* adhuc arderet: Quodque
si *Rex Slusiam* ex parte Maris obsidere vellet, se certè Terrà illam
obsidere paratum esse, atque hoc modo Medullam ipsam Belli se
extracturos.

Rex Auctoritatem Maximiliani, apud Subditos suos munire cupi-
ens, (ut freno *Gallie* esset;) atque etiam Mercatorum suorum que-
relis commotus, eò quòd Mare Navibus *Ravenstoni* multùm infesta-
retur; *Edwardum Poyningum*, Equitem Auratum, virum strenuum,
& qui antea bene res gesserat, confestim misit, cum duodecim Na-
vibus, Militibus, & Tormentis, benè instructis, ut Mare liberarent,
& *Slusiam* ab eà parte obsiderent. *Angli* his Copiis non tantùm *Ra-
venstonum* veluti in Ergastulum compulerunt, ita ut se nullam in par-
tem commovere poterat; & similiter marinam *Slusie* partem obsi-
dione cinxerunt; verùm etiam, unum ex Castellis *Slusie* adorti sunt,
atque insultum per dies viginti subinde renovarunt, (sub refluxu

Maris semper è Navibus exeuntes) ita ut magnam cædem eorum, qui Castellum defendebant, facerent, qui assiduè, ut eos repellerent, pugnant; licèt ex parte etiàm *Anglorum*, quinquaginta viri cecidissent, inter quos fuit Frater *Comitis Oxoniæ*.

Sed Obsidione *Slusianis* arctiùs quotidie premente; & utroque Castello (quæ præcipua Oppidi Robora fuerunt) afflicto, altero per *Saxoniæ Ducem*, altero per *Anglos*; & Ponte quodam Scapharum, quem *Ravenstonus* inter utrunque Castellum extruxerat, ut alterum alteri suppetias ferre possit, noctu ab *Anglis* incenso; *Ravenstonus* ampliùs Oppidum se tenere posse planè desperabat: Itaque tandem Castella *Anglis*, Oppidum autem *Duci Saxoniæ*, per Compositionem, dedidit. Quo factò, *Dux Saxoniæ*, & *Poyningus*, cum *Brugensibus*, ut se *Maximiliano* Domino suo submitterent, egerunt; Quod paulò post *Brugenses* fecerunt, solventes magnà ex parte Belli impensas; unde *Germani* & *Angli* dimissi sunt. Exemplum *Brugarum*, reliqua Oppida quæ defecerant, secuta sunt; ita ut *Maximilianus* à Periculo jam liber esset, ab Indigentia autem (prout ipse res suas administrabat) nunquam: *Poyningus* verò (postquàm aliquot dies apud *Slusiam* moratus esset, donec res in tuto essent) ad *Regem*, tunc *Bononiam* obsidentem, reversus est.

Circa hoc tempus, venerunt Literæ à *Ferdinando* & *Isabellâ* Regibus *Hispaniæ*, quæ significarant debellatum jam esse cum *Mauris* apud *Granadam*: Quod Facinus per se tam memorabile, *Ferdinandus* (cui in more erat, nullam ex virtutibus suis, malè repræsentando obscurare) Literis suis, fusè admodum & magno verborum ornatu depinxerat, cum omnibus circumstantiis, & religiosis Ceremoniis, & Magnificentiis, quæ in receptione ejus *Regni* fuerant adhibitæ. Inter alia commemorabat, quod ab Ingressu suo in Urbem abstinerebat, donec Crucem super altissimam *Granade* Turrim erectam, à longè vidisset, unde Solum ipsum redditum fuisset *Christianum*: Quodque etiam, antequàm ingressus esset, Homagium fecisset *Deo* è fastigio Turris, per Patrem patratum proclamando, se recognoscere & confiteri, *Regnum* illud se recuperasse, Auxilio *Omnipotentis Dei*, & *Gloriosæ Virginis*, & *Beati Apostoli Jacobi*, & *Sancti Patris Innocentii Octavi*; Egregiam sibi insuper operam præstantibus, *Prelatis*, *Nobilibus*, & *Populis* suis: Quodque è Castris pedem non movisset, donec Exercitum exiguum *Martyrum*, ad numerum Septingentorum, & ampliùs, *Christianorum* (qui in vinculis, & crudelissimâ servitute *Maurorum*, permultos annos vixerant) ante oculos suos transire vidisset, pro Redemptione suâ gratias agentes, & Hymnum canentes; Atque unâ Tributum *Deo* solvisset per Eleemosynas, quas singulis largitus esset, propter suam in *Urbem* Receptionem. Hæc in Literis inserta erant, cum aliis multis Cæremoniis, plenis sacræ cujusdam Ostentationis.

Rex (qui semper, in omnibus Actionibus religiosis, Confortio & Choro eorum, qui illas celebrabant, se libenter adungere consueverat, & ex Genii sui inclinatione, *Regi Hispaniæ* addictus erat, (pro modulo Amoris quo *Reges*, alter alterum, prosequi possint) partim ob *Virtutes* ejus, partim ad *Potentia Gallorum* Librammentum,) his

his Literis receptis, statim *Magnates & Prælatos* suos, qui circa *Urbem & Aulam* manebant, unâ cum *Majore & Senatu Londinensi*, magnâ cum solennitate, *Ædem D. Pauli* adire jussit, ut ibidem Declarationem, à *Cancellario*, jam *Cardinale* factâ, audirent. Postquàm convenissent, *Cardinalis* in supremo gradu Ascensûs ad Chorum stans; *Nobiles* omnes, *Prælatos*, & *Magistratus Civitatis*, juxta gradus in imo manentes, allocutus est; declarans eos, illo consecrato Loco, ex *Regis* mandato, convenisse, ut *Deo* cantarent Canticum Novum. Nam per plures jam Annos, *Christianos* aiebat nullas Provincias novas, aut Territoria, à *Saracenis*, & *Mahumetanis* eripuisse; Neque *Christiani Orbis* Terminos protulisse: Hoc verò jam factum esse Virtute & auspiciis *Ferdinandi & Isabelle Regum Hispaniæ*; Qui (in Nominis sui Decus immortale, & gloriam) *Regnum* magnum & Opulentum *Granada*, unâ cum *Urbe* populosissimâ & potentissimâ ejusdem nominis, recuperassent à *Saracenis*, qui possessionem ejus, per Septingentos Annos, & amplius, usurpaverant. Itaque ab hoc Cœtu, & *Christiano Orbe* universo, gratias maximas *Deo* agendas esse; Ac celebrandum etiam nobile hoc & insigne Facinus *Regis Hispaniæ*; Qui certè hoc nomine, non tantùm illustrem victoriam obtinuisse, sed etiam Apostolico munere perfunctum esse, meritò censerî posset; quod scilicet Provincias novas *Christianæ Fidei* aggregasset: Tantò magis, quod victoriâ hæc, absque multâ sanguinis effusione, parta esset. Unde benè sperare liceret, lucrum demeti posse, non tantùm Territorii, sed innumerarum Animarum in *Ecclesiæ Christi* augmentum; quandoquidem tam multos *Deus* pro suâ Bonitate vivere voluisset, ut demùm converterentur. Tùm verò *Cardinalis* retulit res maximè memorabiles, quæ in victoriâ potiundâ intervenerunt. At Oratione ejus finitâ, Cœtus universus, solenni Processione, *Hymnum Te Deum* cecinerunt.

Non multis diebus ab hâc Solennitate, *Rex Festum Sanctorum Philippi & Jacobi*, apud Palatium suum de *Shine*, nunc *Richmondiam* dictam, celebravit; ubi, ut Sanguis Aulicorum & Juventutis nonnihil incalcesceret, spectacula edidit magnifica *Hastiludiorum*, & *Turnæamentorum*, & hujusmodi Pugnarum umbratiliû, per totum illum Mensem. In quibus Ludis contigit, ut *Jacobus Parkerus* Eques Auratus, & *Hugo Vaughanus* (unus ex *Regis* Ostiariis) inter se altercantes de Insignibus quibusdam, quæ *Rex Cæremoniarum* dederat *Vaughano* gestanda, Hastis decertare consenserunt. Et infortunio quodam Galeæ prævæ, quam *Parkerus* portabat, primo cursu, in ore percussus est, ita ut Lingua ejus Gutturî ferè affigeretur, unde subito, in ipso loco animam efflavit. Quod Factum, propter Controversiam præcedentem, & Mortem secutam, habitum est vulgò, ut Monomachia pro Decisione Juris. *Rex* sub finem Ætatis, postquàm Copias suas, quibus *Galliam* esset invasurus, præparasset (sed minimè congregasset) misit *Ursvicum* (jam factum ejus *Eleemosynarium*) & *Joannem Risleium* Equitem Auratum, ad *Maximilianum*; Qui significarent ei, *Regem* jam arma cepisse, & ad trajiciendum in *Galliam* paratum esse, solumque expectare ut ab eo certior fieret, quo loco & tempore Copias suas cum Copiis *Regis* conjuncturus foret, prout promiserat per Legatum suum *Countebaltum*.

Legati Angliæ, cum ad *Maximilianum* adventassent, Facultates ejus & Pollicitationes, longo intervallo inter se disjunctas repererunt; Cum omnino ei deessent Pecuniæ, Milites, Arma, quæ tantæ Expeditioni sufficerent. *Maximilianus* enim, cum neutram Alarum suarum integram haberet, (quoniam *Patrimonium* suum *Austriæ* ad eum nondum devenerat, Patre siquidem adhuc vivo; Atque ex alterâ parte, *Territoria* sua *Matrimonialia*, partim *Ducissæ Viduæ* in *Dotem* cesserant, partim recentibus *Rebellionibus* exhausta erant) Copiis ad Bellum necessariis, planè destitutus erat. Neque hoc non viderunt *Legati*, sed prudente consilio satius esse duxerunt, *Regi* hoc per *Literas* significare, quàm ab *Aulâ Maximiliani* discedere, antequàm *Regis* mentem circa hanc rem cognovissent; eò magis, quod *Maximilianus* ipse, nihil de Magniloquiis suis detrahebat, sed eos *Responsis*, quæ rem indies differebant, detinebat; Ad eò ut moræ justam causam habere viderentur. *Rex* (qui hoc fore præsentarat, & *Eventum* *Negotii* sui usque à principio præceperat) ad *Legatos* rescripsit, *Discretionem* eorum in *Reditu* differendo laudans; Simulque jubens, ut quo in loco *Maximiliani* res essent, sedulo occultarent, donec ab ipso ulteriora *Mandata* recepissent. Ipse interim, ad *Expeditionem* suam *Regalem* in *Galliam* accingebatur; *Nuncium* hunc de *Inopiâ*, & pusillis *Viribus Maximiliani*, ad tempus suppressens.

Jam *Exercitus* magnus & potens *Londini* convenerat: In quo erant, *Thomas Marchio Dorcestriæ*, *Thomas Comes Arundeliæ*, *Thomas Comes Derbiæ*, *Georgius Comes Salopiæ*, *Edmundus Comes Suffolciæ*, *Edwardus Comes Devonis*, *Georgius Comes Cantii*, *Comes Essexiæ*, *Thomas Comes Ormondæ*, cum magno numero *Baronum*, *Equitum Auratorum*, & aliorum *Virorum Eminentiorum*; Inter ceteros autem memoratur *Richardus Thomas* meritò celebratus, ob *Cohortes* pulcherrimas, quas adduxit è *Walliâ*. *Universus* *Exercitus* numerum viginti quinque *Millium* *Peditum*, & *Mille Sexcentorum* *Equitum* complevit. Quibus *Copiis* *Rex* (constantè se gerens in *Delectu Ducum* suorum) præfecit *Jasparum Ducem Bedfordiæ*, & *Joannem Comitem Oxoniæ*, sub *Personâ* suâ propriâ. *Nono Septembris*, octavo *Regni* sui *Anno*, à *Grenovico* movit, versus *Mare*: *Mirantibus* omnibus, quod *Tempestatem* illam *Anni* elegisset (cum jam *Hyems* adesset) ad *Bellum* inchoandum: *Quidam* autem, hoc in *signum* trahebant, *Bellum* minime diuturnum futurum. Attamen *Rex* contrarium credi voluit, inquiens; Se, cum *Bellum* ejus generis instituisset, quod non *Opus* unius *Æstatis* futurum esset, sed absque termino præfixo, *Regni Gallie* subjugationem, pro *periodo* haberet, non curare, quo *Anni* tempore inciperet; Præsertim, cum *Caletum* à tergo haberet, ubi, si *ratio* *Belli* postularet, *hyemare* possit. *Sexto Octobris*, apud *Sandovicum* *Naves* conscendit, eodemque die *Caletum* appulit, qui locus designatus erat, ubi *Copia* universæ convenirent: Verùm in *Itinere* versus *Mare* (in quo ob causam quam nunc memorabimus, hærebat diutiùs) *litteras* à *Domino Cordesio* recepit: Qui, quò violentior fuisset in *Negotio* *Belli* contra *Anglos*, eò in tractandâ pace sincerior habebatur; Qui etiâ aliàs *Homo* verax, & *pectoris* aperti, existimabatur.

His Literis, Pacis Conditiones à parte *Regis Galli* proponebantur, quæ *Regis HENRICI* Gustui non prorsus erant ingratae: Verùm negotium istud Pacis, à principio, mirabili artificio occultatum est. Quamprimùm *Rex Caletum* venisset, Pacis Auræ lenes flare cœperunt. Primùm enim *Legati Angli*, ad *Maximilianum* missi, è *Flandriâ* redierunt; *Regemque* certiores fecerunt, eum à *Maximiliano* Auxilia nequiquam sperare posse, quod ad Bellum prorsus imparatus erat. Voluntatem sanè ei adesse, Pecunias deesse. Hæc autem, quæ ferebant *Legati*, nota facta sunt Exercitui, & undique sparsa. Quamvis autem *Angli*, eo Nuncio allato, Animos nihil demiserunt; Necnon moris sit apud Milites, ex malis Nunciis, magis fieri alacres & erectos, & magnificentius loqui; nihilominus loco Præparativæ erat ad pacem. Hunc Nuncium è *Flandriâ* excepit Nuncius ex *Hispaniâ*, (ita enim *Rex* rem disposuerat) *Ferdinandum* & *Isabellam Hispaniæ Reges*, pacem cum *Rege Carolo* fecisse; *Carolusque* iis Provincias *Ruffigniani* & *Perpigniani* restituisse, prius à *Joanne Rege Aragoniæ*, Patre *Ferdinandi Hispaniæ*, pro tercentum mille Coronatis oppignoratatas; Quæ Summa, per hanc pacem, gratis ei remissa esset. Hoc etiã, ad pacem *HENRICI* cum *Gallo* promovendam, eleganter viam stravit; tum quia Fœderatus tam potens (qualis fuerit *Ferdinandus*) se subtraxerat, tum quia Pacis emptæ præclarum exemplum exhiberet, ita ut *Rex* Pacis non futurus esset Mercator solus. Inter has auras Pacis, *Rex* se non difficilem præbuit, ad pacem tractandam; Consensitque, ut *Episcopus Exoniæ*, & *Dominus Daubeneius* Præfectus *Caleti* colloquerentur, cum *Domino Cordesio* super Tractatum Pacis. Ipse tamen, cum Exercitu suo, decimo quinto *Octobris*, à *Caletto* movebat, & post quatuor dies *Bononiam* obsidere cœpit.

Durante Obsidione *Bononiæ*, (quæ ad mensem ferè producta est) nil memorabile intervenit: Solummodò, *Joannes Savagius* Eques Auratus, vir fortis dum Muros urbis, inspiciendi gratiã circum-equitaret, interfectus est. Oppidum & benè munitum erat, & Militibus abundabat: Attamen satis in arcto res ejus erant, & omnia ad Insultum aggressoribus erant parata. Qui si factus fuisset, opinio erat, multo sanguine constiturum; sed tamen, in fine Oppidum captum fore. Interea, Pax per *Legatos* utriusque *Regis* firmata est, ad Terminum vitarum amborum *Regum*. In quâ videre minimè erat Articulum alicujus momenti; Nec mirum, cum Mercatura quædam potius esset, quàm Tractatus: Omnia enim in Statu relinquebantur, in quo tunc fuerunt, nisi quod *Regi HENRICO* persolvi deberent, à *Rege Gallo* Septingenta quadraginta quinque millia Ducatorum, præmanibus, pro Impensis in eâ Expeditione factis; Et viginti quinque millia Coronatorum annuatim pro Impensis, circa res *Britannicas*, erogatis: Pro quâ Summâ posteriore, licet *Maximilianum* antè ei obligatum haberet, tamen Debitoris Mutationem, non minùs, quàm si Debitum ipsum esset persolutum, æstimabat; Etiã hujus Summæ annua Solutio nullo Terminò præfixo definita est: Id quod *Angli* in eam partem accipiebant, ac si pro Tributo penderetur, sed specioso tamen obtentu. Atque verissimum est Pensionem illam, & *Regi HENRICO*, & Filio ejus *HENRICO Octavo*, diutiùs persolutam esse,

esse, quàm ex ullâ Impensarum supputatione continuari possit. Insuper, præcipui Regis Consiliiarii, magnis Pensionibus annuis à Rege Gallo donati erant, præter munera larga in præsentis. Quod, utrùm Rex ideò permisisset, ut propriæ munificentiae parceret; an ut Invidiam Negotii apud Populum ingrati communicaret; diversam Interpretationem subiit. Pro certo enim Rex hujus pacis Auctor videri detrectavit. Itaque paulò antè, multos è Ducibus suis & Viris Militaribus primariis, secretò subornarat, ut in Scriptis ad pacem eum hortarentur, idque obnixè contenderent per viam Supplicationis. Veritas autem rei ita se habet; Pacem hanc utrique Regi pergratam fuisse; *Carolo* quidem, quod ei possessionem *Britanniae* confirmaret, Expeditionem *Neapolitanam* ab omni Impedimento liberaret; *HENRICO*, quod Arcas suas pecuniis implevit; quodque hoc ipso tempore prævidit, Procellam quandam Motuum intestinorum ingruentem; Quæ non ita multò post erupit. At contra, Nobilitatem & viros in Exercitu primarios (utcumque nonnulli ex illis ad ejus nutum se accommodassent) malè admodum habebat; quorum plurimi Fortunas suas aut vendiderant, aut oppignorarent, in Bello spes collocantes. Neque veriti sunt dicere: Regi nihil Pensi esse, Nobilitati & Populo suo plumas detrabere, modo seipsum benè plumatum redderet. Alii autem ridebant ea verba, quæ Rex apud Comitata protulerat; Nempè, se minimè dubitare, quin Bellum post Principia, se ipsum compensare posset; Eum promisso suo stetit dicentes.

Cùm movisset *Bononiâ*, *Caletum* rediit, ubi per aliquod tempus manfit. Unde etiam literas scripsit (quo genere comitatis interdum utebatur) ad *Majorem & Senatum Londinensem*, gloriando ferè de Pecuniis, quas propter Pacem receperat; Satis gnarus, Arcas Regis plenas *Londinensibus* rem suavissimam auditu esse. Magis tamen lætati fuissent illi, si Contributio ipsorum, (Benevolentia dicta,) Mutuatio sola fuisset. Verùm decimo septimo *Decembris* sequentis *Westmonasterium* rediit, ubi Festum *Natiuitatis Domini* celebravit.

Haud multò post Regis in *Angliam* reditum, misit ad *Alphonsum* Filium primogenitum *Ferdinandi* Regis *Neapolitani* Ducem *Calabriae*, Insigne Ordinis *Periscelidis*; Honorem quidem à Duce ipso petitum, qui eum in Oculis *Italorum* eveheret: Siquidem Arma *Caroli* expectans, plurimi æstimabat Amicitiam *Angliae*, utpote quâ frænos Ambitioni *Caroli* injicere possit. Illud insigne ab *Alphonso* maximâ cum celebritate, & pompâ, receptum est; ut solet fieri in iis, quæ existimationis gratiâ procurantur. Missum autem fuerat per *Vrsivicum*, in quem Rex hanc Legationem contulit, ut ei post multas Legationes, unde nihil lucri percipi poterat, propter Liberalitatem Ducis *Alphonsi*, pramii loco esset.

Sub hoc tempus, Rex rursus Spiritibus malignis, obsideri & infestari cœpit; Per Magicam scilicet, & Artes curiosas Ducissa *Margareta*; Quæ ab Inferis evocavit umbram *Richardii*, Ducis *Eboraci*, Filii secundo-geniti *Edwardii Quarti*, ut obambulare, & Regem vexaret. Gemma ista, (licet adulterina,) splendidior tamen erat, oculosque fulgore magis perstringebat, & in Digitis Principum majorum gestata est,

est, quam *Lambertus Simnellus*: Quippe quam non solum *Ducissa Burgundia*, sed & *Rex Gallus*, etiam & *Rex Scotiae* in pretio habuerunt. In *Simnello* certè parum erat, nisi quod Puer erat venustus, quemque vestimenta sua Regalia non dedecerent: verum Adolescens iste (de quo nunc loqui occœpimus) tam versutus erat, & veluti Mercurialis, ut similem vix ferè reperias; Isque, qui, si fortè in Scenâ partibus suis excidisset, eas acumine proprio promptè supplere possit. Itaque cum inter Exempla Pseudoprincipum, quæ vel recentibus, vel antiquis temporibus extiterunt, hoc ipsum emineat, Narrationem certè plenioram & accuratioram meretur; Etsi *Regis* inveterata Consuetudo, res per obscuram lucem, & partes divulsas & disjectas monstrandi, hanc rem tantâ Caligine involverit, ut ad hodiernum usque diem, ferè instar Mysteriorum se habeat.

Ducissa Margareta (quam *Regis* Amici *Junonem* appellabant, quia talis erat versus eum, qualis fuit *Juno* versus *Æneam*, *Superos* & *Acheronta* movendo, in perniciem ejus) loco Basis Machinarum suarum, quas contra *Regem* extruebat, perpetuò, omnibus viis & modis alebat, confirmabat, & spargebat, famam illam volitantem, nimirum *Richardum Ducem Eboraci*, Filium Secundo-genitum *Edwardi Quarti*, minimè fuisse in *Turre Londinensi* (prout ferebatur) necatum, sed vivum emissum: Quoniam Carnifices illi, qui operam suam præstiterunt ad barbarum illud facinus, postquam Primogenitum trucidatum vidissent, horrore, & misericordiâ perculsi, *Richardum istum* clam emisserunt, sortem suam experturum. Hanc Escam & Illecebram undique projecit, credens hujus rei famam & fidem (unâ cum recente Exemplo *Lamberti Simnelli*) aliquas Volucres fortè aliquando tracturam, quæ eam captarent. Aliâ quoque diligentia usâ est, non omnia Casui permittendo. Adhibuit enim occultos quosdam Emisarios (similes *Turcæ* ministris, qui puerorum Tributum exigunt) qui Adolefcentulos venustos, & formosos conquirerent, unde *Plantagenistas* & *Duces Eboraci* effingeret. Tandem vero incidit in quendam, in quo omnia, quæ requiri videbantur, concurrebant, ad *Ducem Eboraci* repræsentandum.

Iste fuit *Perkinus* ille *Warbeckus*, cujus Facinora & Labores, jam narrabimus. Primò enim *Ætas* in utroque benè conveniebat: Secundo, Adolefcentulus erat, oris elegantia, & Corporis Lineamentis, cum dignitate quâdam amabilis: Atque insuper, Mores & Gestus ejus tam erant vafri, & quasi veneficiis quibusdam oblitum, tam ad misericordiam commovendam, quàm ad Fidem imprimendam, ut Fascini cujusdam & Incantationis loco essent, iis, qui eum aut videbant, aut audiebant: Tertiò, tam egregius, usque à pueritia, Erro fuerat, aut (ut *Rex* eum appellare solebat) *Terrarum Calcator*, ut difficile admodum esset, Nidum ejus, aut Parentes reperire. Neque etiam potuisset aliquis, per diuturnum cum eo conversationem, aut familiaritatem, plenè conjicere, aut detegere quis esset; Solum siquidem tam crebrò mutabat. Postremo contigerat etiam Res quædam levis (à *Scriptore* ejusdem temporis memoria tradita) quam tamen probabile est, ad ea, quæ postea gesta sunt, nonnihil attulisse, eisque tantquam Ansam præbuisse; Ea fuit, quod *Rex Edwardus Quartus* Com-

pater

pater hujus *Perkini* fuisset. Quod sicut suspiciosum valdè erat, in Rege lascivo, quod in Familiâ tam Ignobili Compater esse non dedignaretur, atque Opinionem cuivis facilè injicere poterat, *Perkinum* Sanguinis illegitimi *Familie Eboraci* aliquid in se habuisse; Ita (licet illud minimè fuisset) occasionem saltem Puero ministrare poterat (quod scilicet subinde *Regis Edwardi* Filius Iusticus, aut joco fortassè Filius vocaretur) Cogitationes tales arripiendi & fovendi. Tutorem enim nullum nactus est, (ut *Lambertus Simnellus*) donec ad *Ducissam Margaretam* venisset, quæ eum in omnibus egregiè instruxit.

Ad hunc igitur modum hæc Fabula peracta est. Fuit Oppidanus quidam in *Civitate Turnacensi*, qui Magistratu in eo Oppido perfunctus erat, cui nomen erat *Joannes Osbeckus*; Judæus ad Fidem conversus, qui in *Vxorem* duxit *Catharinam de Faro*; cujus Negotiorum procuratio eos traxit, ut ad tempus *Londini* habitarent, temporibus *Edwardi Quarti*. Hoc spatio Filium ex eâ genuit; Cùmque in *Aulâ Regis* notus esset, *Rex* aut pietate quâdam notus, quod *Judæus conversus* esset; aut privatâ quâdam notiâ adductus, eo honore eum dignatus est, ut Filium ejus è Fonte susciperet, eumque *Petrum* nominaret; Postea autem, cùm Puer delicatus & effœminatus fuisset, vulgo vocatus est, Diminutivo Nominis sui, *Peterkinus*, aut *Perkinus*. Etenim nomen *Warbecki* ei ex conjecturâ tantùm impositum erat, antequàm Examinationes de eo negotio habitæ fuissent. Attamen, ita invaluerat nomen *Warbecki*, ut etiâ post verum Nomen ejus cognitum retineretur. Dum adhuc Infans erat, Parentes cum eo *Tornacum* reversi sunt. Paulò post commissus est cuidam ex Cognatis suis, *Joanni Stenbecko* dicto, qui *Antwerpiæ* habitabat, unde sæpius, *Antwerpiam* & *Turnacum* inter, & circa alia *Flandriæ* Oppida, cursitabat; ut plurimum cum *Anglis* versatus, quo pacto etiam Linguam *Anglicam* ad unguem callebat. Tandem, paucis Annis elapsis, postquam in Adolescentem formosum crevisset, à quodam ex *Ducissa Margaretæ* Exploratoribus, ad eam deductus est. Quæ eum accuratè intuita, & cernens eum Vultu & Corpore, fortunam sublimem posse sustinere; ac simul perspiciens eum Ingenii acumine, & Morum elegantia, eminere, putabat se jam reperisse Marmor quoddam pretiosum, ex quo Imago *Ducis Eboraci* exsculpi posset; Eumque apud se diù detinuit, sed prorsus in occulto. Quo temporis spatio, multis secretis Colloquiis eum instruxit. Primò quidem edocens, quomodo personam Principis, aspectu & gestu imitaretur; atque qualiter majestatem suam, cum sensu tamen Infortunii sui, tueretur. Tùm verò diligentissimè eum informavit, de omnibus Circumstantiis & Notis particularibus, quæ ad *Ducem Eboraci* (cujus persona ei agenda esset,) pertinerent. Descripsit enim Effigiem, Faciem, & Lineamenta Corporis, *Regis* & *Reginæ* Parentum suorum; Etiâ Fratrum, & Sororis ipsius, & Famulorum, & aliorum, qui Pueritiæ ejus præcipuè affuerunt; unâ cum rebus multis, aliis vulgò notis, aliis secretioribus, quæ *Duci* obtigerunt, (& tales videbantur, quas puerili captui & memoriæ inhærere verisimile erat,) usque ad mortem *Edwardi Quarti*. Addidit & particularia omnia, quæ à tempore Mortis *Regis*

gis insecuta sunt, donec ipse & Frater ejus, in Turrim conclusi essent; tam cum Libertate frueretur, quam postea cum in Asylo degeret. Quod verò ad tempus Detentionis suæ in Turre, & modum Fratris sui Necis, atque Emissionis suæ; satis sciebat illa omnia, tam clandestina fuisse, ut pauci admodum, quæcunque tandem ei confingere liberet, arguere possent: Itaque libero prorsus mendacio se uti posse. Quamobrem tersam *Perkino* & probabilem earum rerum Narrationem contexit; jubens, ut ne hylum quidem ab eâ abscederet. Convenit etiã inter eos, qualis Adolescenti Ratio reddenda esset, Peregrinationum suarum; miscendo multa vera, & quæ alii abunde testari possint, cum falsis, ad fidem faciendam; verum cavendo semper, ut personæ, quam jam acturus esset, omnia congruerent. Instituit eum insuper quomodò quæstiones quasdam captiosas, & tentantes, de quibus verisimile esset alios eum interrogaturos, evitaret. Verum in hoc, eum indole propriâ, ita instar Angullæ lubricum, & ad elabendum promptum repperit, ut Ingenio ejus & Dexteritati facile confideret; Ideoque minus in eo laboravit. Postremo, Animos ei, nonnullis in præsens præmiis, & ingentibus in posterum promissis addidit: Ante oculos illi proponens, opes & gloriam Regni, si res successissent; sin secus evenissent, certissimum in suâ Aulâ refugium. Postquàm eum Documentis suis satis instructum perspexisset, cœpit secum cogitare, à quâ Cœli plagâ Cometa iste se primo ostendere deberet, & quo tempore. Constituit autem hoc fieri oportere, ab Horizonte *Hiberniæ*. Illic enim hujusmodi Meteororum potentem antea emiserat Influxum. Tempus autem Apparitionis maximè opportunum fore, cum *Rex Bello Gallico* implicaretur. Hoc autem satis noverat, quicquid à se profectum esset, suspicionibus obnoxium futurum. Ideoque si *Perkinus* continuo è *Flandria* in *Hiberniam* pergeret, ipsa se ei rei immiscere putaretur. Præterea, tempus nondum maturum erat, quod *Reges* duo tunc de pace tractarent. Itaque circumrotabat *Ducissa*, atque ut omnes suspensiones tolleret, & metuens eum diutius apud se retinere, (satis gnarâ, Arcana brevis avi plerunque esse) clam eum misit in *Lusitaniam* cum *Dominâ Bramptonâ*, *Anglâ*, quæ illo tempore in *Lusitaniam* navigavit: unâ cum Homine fido ex Famulitio proprio, qui facta ejus sedulo observaret; ubi morari eum voluit, donec nova Mandata ab eâ acciperet. Interim non omisit ea parare & instruere, quæ adventum ejus acceptiorem, & magis prosperum redderent, non solum in Regno *Hiberniæ*, verum etiã in Aulâ *Gallie*. In *Lusitaniâ* circiter annum unum mansit: quo tempore *Rex HENRICVS* (ut jam dictum est) Comititia sua convocaverat, & Bellum *Gallis* aperte indixerat. Jam itaque Signum benevolum regnare, & Constellatio advenisse visa est, sub quâ *Perkinus* oriri deberet. Itaque mandata à *Ducissa* accepit, ut in *Hiberniam*, sine morâ, proficisceretur, secundum quod primo destinaverat. In *Hiberniâ* ad urbem de *Corke* appulit. Postquam illuc venisset (si quis propriæ Relationi & Confessionî, quam postea exhibuit, credere velit) *Hiberni* eum satis splendide vestitum reperiens, ad eum undique frequentes convolarunt, ei imponentes, quod *Dux Clarentiæ* esset, Idem qui antea apud illos manserat;

rat; & postea mutata opinione, quod Filius esset *Nothus Ricardi Tertii*; postremo, hanc etiam opinionem aspernati, eum pro certo, *Richardum Ducem Eboraci*, Filium secundo-genitum *Edwardi Quarti*, esse volebant, & affirmabant: Se vero (aiebat) ista omnia (pro virili) abnegasse, & Jusjurandum, tactis *Euangelis* obtulisse, quod ipse nihil tale esset: donec in fine, vi quadam ad quicquid illi vellent agnoscendum eum adegissent, unde iusserunt eum bono animo esse, & sine metu. Sed revera compertum est, quod ipse statim ab Adventu suo in *Hiberniam*, personam *Ducis Eboracensis*, in se suscepisset, sibi que, quibus potuit modis, Socios & Conjuratos adjunxisset: Adeo ut Literas expressas, ad *Comites Desmondia & Kildaria* miserit, petens ut in auxilium suum properarent; Quarum Literarum Charta Originalis adhuc extant.

Circa idem tempus, *Ducissa* ad se pellexerat, unum ex servis *Regis* interioribus (cui nomen erat *Stephanus Frionus*) Secretarium *Regis* pro *Lingua Gallica*; Hominem industrium, sed turbulentum, & *Regi* infensum. *Frionus* iste confugerat ad *Carolus Regem Gallum*, seque in ejus Famulitium insinuaverat, sub ipsum tempus, quo Bellum inter *Reges* aperte pullulare coepisset. At *Carolus*, postquam de Personâ, & Inceptis *Perkini* audiisset (satis ex sese promptus ad occasiones quascunque arripiendas, in Detrimentum *Regis Angliæ*; atque à *Friono* instigatus, & antea à *Ducissa Margareta* Artibus allectus) statim misit quendam *Lucam*, unâ cum *Friono* isto, (de quo diximus) tanquam Legatos ad *Perkinum*, qui eum, de *Regis Caroli* bono in eum animo, certiores facerent; Quodque auxilia ei abunde mittere decrevisset, ad recuperandum *Regnum* suum è manibus *HENRICI*, *Coronæ Angliæ* Usurpatoris, & *Galliæ* Hostis: Invitans eum, ut ad se, in *Regnum Galliæ*, veniret. *Perkinus* se in cælo jam collocatum existimabat, cum à tanto Rege, tam honorificâ *Legatione*, accessurus esset: Atque amicis suis in *Hiberniâ* narrans, quomodo à *Fortunâ ipsâ* vocatus esset, quantaque spe ageret, continuo in *Franciam* navigavit. Cum ad *Aulam Regis Galli* pervenisset, *Rex* magno cum Honore eum excepit, eumque salutavit & appellavit per nomen *Ducis Eboracensis*, Hospitium & alia ei assignans, quæ magnum Principem decerent. Etiam, quò magis ad Principis magni Imitationem accederet, Satellitium ei circumdedit, cujus *Dominus Congressallus* erat Præfectus. Aulici etiam (licet, apud *Gallos*, Ludos facere in proclivi non sit) ad *Regis* nutum se componebant; Satis gnari Rationes statûs ab eâ parte stare. Eodem quoque tempore nonnulli ex *Angliâ* viri primarij, ad *Perkinum* profecti sunt; *Georgius Nevillus*, *Johannes Taylerus* Equites Aurati; Et circiter centum alii: Et inter cæteros *Frionus* iste; Qui *Fortunis Perkini* se totum tradidit, & tunc, & diu post: Et reuera ei fuit præcipuus Consiliarius, & ad omnia Instrumentum benè efficax. Verùm hæc omnia ex parte *Regis Galli* artificiosè tantum facta sunt, quò facilius *HENRICVM* ad pacem flecteret. Itaque à primo usque *Thuris Grano*, super *Altare Pacis*, apud *Bononiam* incenso, *Perkinus* veluti fumo abactus est: Attamen eum *Regi HENRICO* in manus tradere *Carolus* renuebat, (licet ab eo de hoc interpellatus) Honoris sui Gratiâ, sed eum liberum dimisit. Etiam, ex sua parte, *Perkinus*, Discessum suum acceleravit,

celeravit, veritus ne subito & occultò interciperetur. Itaque in *Flandriam* ad *Ducissam Burgundie* properavit, narrans se variis Fortunæ Fluctibus jactatum, ad ejus Aulam, veluti Portum securum, confugisse; Dissimulans prorsus, se unquam antea illic mansisse, sed tanquam jam primum se eò recepisset. Nec minùs ex alterâ parte, *Ducissa* ipsa, tanquam rem novam, & miram, ejus adventum videri voluit; A Principio, egregiâ cum simulatione, verba injiciens, quod edocta fuisset, & prudentior facta, ab Exemplo *Lamberti Simmelli*, ne Merces adulterinas reciperet; Licet (ut aiebat) etiâ de illo ipso *Lamberto Simmello*, ei non planè adhuc constiterit. Prætendebat autem, (verum hoc semper fuit astantibus aliis) se contendere, ut *Perkinum Interrogationibus* satis captiosis tentaret, & implicaret, ut experiretur, num verus *Dux Eboraci* fuisset; Verum quando Responsis suis, sibi magnoperè satisfactum fuisse affirmaret, tum verò se quasi attonitam, & in Ecstasim raptam fingebat, propter mirabilem Adolescentis è periculis emersionem; eum amplexa, acsi è Morte in vitam rediisset: Atque argumentata, *Deum* qui modis tam miris, eum ab Interitu eripuisset, simul reservare eum constituisse ad prospera Fortunæ, & magnum aliquod Facinus. Quod verò ad ejus è *Franciâ* Dimissionem; nolebat eam interpretari, acsi *Fraudes Perkini Gallicis* suboluisent, aut propter Neglectum aliquem; sed contrâ, hoc pro signo certo astruebat, eum pro Viro aliquo magno habitum fuisse; Quoniam Causæ ejus Destitutio, & Desertio, reverà tanti erat, ut si quis rectè animadvertat, pacem confecisset: Immolando scilicet Principis innocentis & calamitosi Fortunas, Utilitati & Ambitioni duorum potentium *Monarcharum*. Neque sibi *Perkinus* ipse defuit, aut Majestate & Comitatu quâdam *Regiâ*; Aut promptis & appositis Responsis; Aut se benignum & gratiosum præbendo, Favorem ejus ambientibus; Aut Indignatione & vilipendio quodam modesto versus eos, qui de veritate Rerum suarum subdubitare videbantur; sed in omnibus mirabiliter se gessit. Ita ut, non solum apud Eminentiores constantè creditum sit, eum verum fuisse *Ducem Richardum*: Quin & ipse, ex diuturnâ & assiduâ Simulatione, & mendacium sæpius narrando, versus ferè est, in habitum ejus rei, quam simulabat; quasi quæ fingeret simul & crederet. *Ducissa* igitur, tanquam in re exploratâ, Honoribus plurimis; *Perkinum* cumulavit, eum perpetuò Nepotem suum compellans, eique tribuens Titulum illum delicatum *Albae Rosæ Angliæ*, & ad Corporis ejus custodiam, Satellites ei assignavit, ad numerum triginta Hominum, cum Bipennibus, tunicis variegatis, ex purpureo & cæruleo, indutos. Aulici quoque universi, & generaliter tam *Flandri*, quàm *Peregrini*, eum magno honore prosequerantur.

Hæc Nova veluti Fulgura & Tonitrua, in *Angliam* pervenerunt, *Ducem* scilicet *Eboraci*, pro certo vivere. Nomen autem *Perkini*, eo tempore, incognitum fuit; sed Rumores de *Duce Eboraci* tantum volitârunt; Eum in *Hiberniâ* agnitum, in *Galliâ* venundatum, jamque in *Flandriâ* receptum & in magno Honore esse. Rumores isti plurimum prævalebant: Apud nonnullos quidem propter

ter Malevolentiam; apud alios propter Ambitionem; Apud aliquos propter Levitatem, & rerum novarum studium; Apud paucos fortassè propter Conscientiam, & Credulitatem: Apud plurimos autem propter Imbecillitatem Judicii; Et apud haud paucos propter obsequium, erga viros quosdam primarios, qui his Rumoribus in secreto favebant, eosque alebant. Neque magno post Intervallo, secuta sunt, hos Rumores Rerum novarum, Murmura & Scandala, contra Regem, & Regimen suum; quæ Infamiam ei inurebant, quod magnus esset Exactor, & Nobiles Regni deprimeret. Amisio *Britannia*, & Pax cum *Gallis* facta, neutiquàm Silentio prætermissa. Sed ante omnia injuriam urgebant, quâ *Rex Reginam* suam afficiebat, quod in ejus Jure non regnaret. Dicebant igitur, *Deum* jam tandem, Ramum Masculum *Familie Eboracensis* in Lucem produxisse, qui precario regnaturus non esset, utcunque *Rex* Uxorem suam miseram Regno spoliaret. Nihilominus, (ut fieri solet in iis, quæ apud vulgus fidem obtinent, quæque illi libenter audiunt) Famæ istæ ita invalescebant, ut Auctores, inter multitudinem Loquentium, caput conderent; Similes Herbis quibusdam serpentibus, quæ Radicem certam non habent; Aut vestigiis ultrò citròque impressis, quæ sequi non licet. Sed paulò post maligni isti Humores, in vlcus confluxerunt, atque occultò, in Viris aliquibus magnæ Dignitatis, veluti in partibus Nobilibus sedes repererunt. Quorum præcipui erant *Guilielmus Stanleius Hospitii Regii Camerarius*; *Dominus Fitzwalterus*; *Simon Mountfortus*, *Thomas Thwaitus*, Equites Aurati; cum aliis. Hi in occulto conjurarunt, promittentes se *Ducis Richardi* Titulum promoturos. Nihilominus Nemo Conjuratorum apertè Fortunas suas periculo objecit, præter duos; nempè *Robertum Cliffordum* Equitem Auratum, & *Guilielmum Barleium*, qui duo in *Flandriam* trajecerunt, missi à Conjuratis in *Angliã*, ut veritatem earum rerum, quæ in *Flandriã* agitatae sunt, diligenter inquirerent & explorarent; unà cum bonæ Pecuniæ Summâ, sed sub Conditione, ne eam distraherent, nisi illa, quæ ferebantur, vera esse, & sine fucò, perspicerent. Adventus *Roberti Cliffordi*, quod ex magnâ familiâ oriundus, & famâ celebratus esset, gratus supra modum *Ducisse* erat. Quæ postquam cum eo collocuta esset, eum in conspectum *Perkini* adduxit, cum quo Sermones crebrò conferuit: Aded ut in fine, (sive à *Ducissâ* adductus, ut Conatibus suis faveret; sive à *Perkino*, ut fabulæ crederet,) rescripsit in *Angliam*, se Personam *Ducis Eboraci*, æquè nosse, ac suam propriam, atque proculdubio Adolescentem istum verum esse *Ducem*. Hoc modo factum est, ut omnia hic in *Angliã*, ad Defectionem & Seditionem spectarent; & Conjuratio foveri cœpit mutuo tractatu inter *Flandriam* & *Angliam*.

Rex, ex suâ parte, non dormiebat: verùm Arma sumere, a ut copias cogere, adhuc intempestivum putabat; ne metum proderet, aut Idolo isti cultum nimium exhiberet. Attamen Portus *Regni* clausit, vel saltem Ministros præfecit, qui commeantes ultrò citròque observarent, & suspectos examini subicerent. Quoad reliqua verò, fraudem fraude propellere elegit. Duo autem erant, quæ Animo destina-

naverat.

naverat. Unum, ut Imposturam *Perkini* omnium oculis subjiceret; Alterum, ut conjuratos inter se committeret. Ad Imposturam convincendam, duæ tantummodò patebant viæ; Prima, ut liquidò appareret, *Ducem Eboraci* reverà trucidatum fuisse: Altera, ut sive mortuus esset, sive vivus, *Perkinum* utcunque Impostorem esse omnibus constaret. Quantum ad primam, ita se res habebat. Quatuor tantum erant Testes, qui ex notitiâ propriâ de nece *Ducis Eboraci*, affirmare aliquid poterant; Ii erant *Jacobus Tirrellus*, qui à Rege *Richardo* Mandata de eâ re acceperat; *Joannes Dightonus*, & *Milo Forrestus*, Servi *Tirrelli*, Carnifices ipsi; & Capellanus *Turris Londinensis*, qui eos sepelivit. Ex quibus quatuor, *Milo*, & *Sacerdos* jam mortui erant. In vivis autem supererant solum *Tirrellus* & *Dightonus*. Hos duos in Turre incarcerari jussit *Rex*, & strictè examinari, de nece Principum illorum Innocentium. Qui duo Confessionem exhibebant (ut *Rex* ipse publicabat) per omnia consentientem, in hanc sententiam: Nimirum, *Regem Richardum*, primò mandata dedisse *Brackenburio*, *Locum-tenenti Turris Londinensis*, ut Principes interficeret, eum autem munus illud recusasse: Itaque *Richardum* similia mandata *Jacobo Tirrello* renovasse; Nempe ut Claves *Turris* à *Locum-tenente* reciperet, in unam noctem, ad obeunda *Regis* jussa specialia: *Tirrellum* igitur, noctû, se ad *Turrim* contulisse, unâ cum duobus Servis prænomminatis, quos ad Facinus delegerat: *Tirrellum* ipsum, in imo Graduum mansisse & servis suis Negotium commisisse, ut illi homicidium patrarent: Illos autem, in lecto decumbentes Principes, suffocasse; Quo factò, *Dominum* suum vocasse, ut Corpora mortuorum nuda, quæ idcirco exposuerant, videret: Postea verò, Principes in Terram defossos sub Gradibus fuisse, & Acervum Lapidum in Fossam injectum: Quando verò ad *Richardum Regem Tirrellus* retulisset Mandatum suum jam peractum esse, eum magnas eidem gratias egisse, locum solummodò sepulturæ eorum improbasse, quod vilis nimium esset, cum è Rege nati essent: Unde nocte aliâ, ex mandato *Regis*, per *Capellannum Turris*, corpora eorum translata fuisse, & alio loco sepulta; qui (per mortem *Sacerdotis* paulò post defuncti) penitus incognitus esset. Hanc examinationum earum fuisse Summam in vulgus publicatum est. *Rex* tamen HENRICUS, ipsarum Examinationum, & Confessionum luce, in nullis suis Declarationibus, quas edidit, usus est: unde (probabile est) eas negotium reliquisse obscurum, & perplexum. Quantum verò ad *Jacobum Tirrellum*, ei caput paulò post abscissum est, in Turre ipsâ, propter alia læsæ Majestatis crimina. *Joannes* autem *Dightonus* (qui, ut videbatur, ad *Regis* votum optimè locutus est) statim liber dimissus est; atque hujus Traditionis evulgandæ principale erat Organum. Itaque quantò hoc prius Testimonium, & probationis Genus, magis nudum & jejanum apparebat, tantò majorem adhibuit *Rex* diligentiam, in posteriore enucleando; De Vitâ scilicet, & Vestigiis *Perkini*. Ad hunc finem, in diversas partes, præcipuè autem in *Flandriam*, nonnullos secretos & industrios Exploratores misit; Alios, quasi ad *Perkinum* confugissent, eique adherere constituissent: Alios autem, sub variis aliis pretextibus; Qui omnes speciales quasque Circumstantias & Eventus rimarentur, circa

Perkini Parentes, Natalia, Personam, Perègrinationes; ut verbo dicamus, qui Diarium conficerent, ejus Vitæ, & Factorum. Hos Exploratores suos liberaliter Pecuniis instruxit, ut Homines, qui notitiam hujusmodi rerum haberent, ad se traherent, eosque remunerarentur; dans etiam eis in Mandatis, ut quæ repererant sibi subindè significarent, & nihilominus in Inquisitione pergereut. Et perpetuò evocante alium alio Nuncio, novos Homines adjunxit, ubi Negotii Ratio hoc postulabat. Alios autem emisit cum interioribus Mandatis, & clariore Consiliorum suorum participatione, qui in rebus, quas Interruptionem, & Dissipationem Inceptorum *Perkini*, struebat, operam navarent. His commissum est, ut se, in familiaritatem eorum, qui à partibus *Perkini* stabant in *Flandriâ*, penitus insinuarent; eoque modo expiscarentur, quos jam Socios, & Consiliorum Participes, illi sibi ascivissent, tam hinc in *Angliâ*, quam foràs, & quousque singuli eorum, de se, fidem aut pignus dedissent; Quosque insuper tentare, & allicere, in animo haberent. Neque de Personis tantummodò, ut inquirerent, sed etiam de Actionibus, Spe, & Machinamentis *Perkini*, & *Conjuratorum*, quantum fieri posset, se informarent. Hi Exploratores, pro fidelioribus habiti, (aut saltem ex his aliqui) secretiora Mandata receperunt, ut principales *Perkini* Amicos, & Servos, occultè ab eo abalienarent, & averterent; proponendo & intimando eis, quam futili & debili Res ejus niterentur fundamento, & quàm prudente, & potente cum *Rege* illis res essent, eosque *Regi* reconciliarent, veniâ promissâ ne non premiis, prout mererentur. Ante alios autem omnes ut constantiam *Roberti Cliffordi* invaderent & subruerent, eumque ad *Regis* partes, si possent, traherent; Cùm ille Vir intima Arcanorum adversæ Partis optimè nosset; Quisque, si eas Partes deseruisset reliquos, maximè deterrere, & iuvuis suspicionibus implere posset.

Mirum etiam quiddam traditur, *Regem* nimirum Sylvâ immani suspicionum circumdatum, & involutum, neque cui fidem haberet, satis certum, cum *Confessoribus* & *Capellanis* complurium Virorum primariorum, secretò egisse, ut ex iis de Consiliis Adversariorum suorum edoceret: Quinetiam, quò Exploratoribus suis transmarinis, plus fidei apud Exteros conciliaret, *Regem* sapius jussisse, illos ipsos Exploratores, inter ceteros suos Hostes, pro more illis temporibus, usitato, in *Templo Divi Pauli*, nominatim diris devoveri. Isti autem utriusque generis Exploratores, officio suo tam diligentè perfuncti sunt, ut *Rex Perkin* licet vivi Anatomiam jam reciperet, & simul de plurimis in *Angliâ* Conjuratis benè informatus esset, atque alia insuper Mysteria ei essent revelata. *Robertus* autem *Cliffordus*, imprimis in *Regis* partes attractus fuit; atque ad res *Regis* promovendas jam factus est Minister industrius, & officiosus. *Rex* igitur (diligentiæ suæ proventum largum metens, & de plurimis rebus, quas eum scire intererat

erat, ampliter informatus) primò per universum Regnum, Relationes de Imposturâ & præstigiis *Perkini*, cum omnibus, quæ eò spectabant, fusè satis & plenè, divulgavit, & sparsit. Hoc autem fecit, non per Edictum (quandoquidem Examinationes nondum essent perfectæ, ideoque magis & minùs recipere possent) sed per Famas Aulicas, quæ ut plurimum altius penetrant, quam Edicta Typis excusa. Tempestivum quoque jam putavit, *Legationem* in *Flandriam* mittere, ad *Archi-Ducem Philippum*; cum eo acturam, ut *Perkini* causam desereret, ipsumque è Territoriis suis dimittere vellet. In hac *Legatione* usus est Rex operâ *Edwardi Poyningi*, *Equitis Aurati*; & *Guilielmi Warhami*, *Equitis* itidem *Aurati*, & *Juris Canonici Doctoris*. *Archi-Dux* tum in minore *Ætate* erat, & à Consiliariis suis regebatur; In quorum præsentia *Legati* Mandata sua declarârunt, & *Warhamus* in hunc modum locutus fertur.

DOmini mei; Rex noster egrè admodum fert, quòd cum Anglia & Ducatus vester Burgundia, habui sum candidiù, instar Mariti & uxoris, jam Regio ista vestra, veluti *Scena* facta sit, super quam vilis *Præstigiator* Partes Regis Angliæ ageret; Non solum ad *Celsitudinis* sue *Molestiam* & *Dedecus*, verùm etiàm in *Contumeliam* & *Opprobium*, quotquot sum, Regum & Principum. *Adulteratio* *Imaginis* Regis alicujus, in *Monetâ* suâ, capitale, omnium *Legum* consensu, judicatur: Verùm, Regis vivi *Imaginem*, in personâ suâ adulterare, super omnia *Imposturarum* crimina meritò *Palmam* fert; Nisi fortè excipi debeat, *Impostura* *Mahometi* alicujus aut *Antichristi*, qui *Majestatem* divinam *semulârunt*. Rex Dominus noster, meliora de *Concilio* hoc gravissimo ominatur, quam ut credere possit, aliquem ex vobis, hac *fabulâ* captum esse; (etsi fortassè *Passio* alicujus *Personæ* particularis vos aliquatenùs *inflectere* possit;) Res ipsa per se tam est incredibilis. Vt *testimonia* omittam, de morte Ducis *Richardi*, quæ Rex *Instrumentis* *Authenticis* descripta habet (quoniàm ea in *potestate* Regis propriâ esse quispiam putare possit) res ipsa pro se loquatur: *Rationi* enim & *Argumentis* *Nemo* imperat. An fieri posse creditis, ut *Richardus Tertius*, *Animam* suam *damnare*, & *Nomen* suum *maculare*, tam nefando *Homicidio* vellet, absque tamen ullo rerum suarum in melius profectu? Aut etiam existimare potestis, *Homines* *Sanguinarios* (qui *Carnificos* ei erant) in medio *Facinoris*, ad *misericordiam* conversos? Cum contra in *Feris* ipsis, nec minùs in *Homnibus* *Ferine* *Nature*, primus *Sanguinis* *Gustus*, eos magis in *furorem* agere & *rabiosos* reddere solent?

An nescitis, Tyrannorum Ministros cruentos, ad hujusmodi scelera perpetranda, veluti cum Laqueis in collo semper missos? Adeo ut, si mandata non perfecerint, certè morti addicti sint: Et putatis hosce Sceleratos, vitæ propriæ periculo, alienam salutem redimere voluisse? Verùm esto, ut Duci pepercerint, ubi gentium eum exponerent? Numnam in Plateas Londini immitterent, ut Vigiles scilicet eum prehenderent, & coram aliquo ex Iusticiariis Pacis sisterent, unde omnia, quæ egerant, per Examinationem proderentur? An autem secretò eum servarent? Atqui hoc certè, multæ curæ, sumptus, & assidui periculi, res fuisset. Verum (Domini mei) in Re non dubiâ, Argumentis utor non necessariis. Rex prudentiâ adedò abundat, necnon Amicis fidelibus in partibus exteris, ut jam Ducem Perkinum, etiâ à Cunabulis, pernoyerit. Et quoniam, magnus profecto est Princeps, si apud vos inveniatur aliquis Poeta idoneus, Memorias ei suppeditare possit, ad Vitam ejus conscribendam; Introducendo eum, veluti parallelum Lamberto Simnello, nunc uni ex Regis Accipitrariis. Quamobrem (ut nihil apud Dominationes vestras dissimulem) omnem Admirationem certè superat, Ducissam Margaretam (ignoscite obsecro, si eam nominem, cujus in Regem odii, nulla est Causa, nullus finis) jam senioem, etate quâ Mulieres aliæ à puerperiis cessare solent, duo ejusmodi Monstra peperisse; non novem aut decem Mensium, sed Annorum complurium Partus. Cumque aliæ Matres Naturales, Infantes pariant infirmos, quique seipsos attollere & juvare nequeant; Illa contrâ Adolescentes proceros pariat, qui non multò postquàm in lucem prodierint, cum Regibus potentibus præliari possint. Domini mei, non libenter huic parti immoror. Utinam tandem Ducissa illa, gustare sibi in animum induceret, Gaudia, quæ Deus Omnipotens, manu benignâ ei porrigit, inuendo Neptem suam tanto in Honore regnantem, & tam numerosâ sobole Regiâ beatam, quam (si ei placeret,) possit illa pro propria ducere. Regis certè postulatum, Archi-Duci & Dominationibus vestris, jam à nobis exhibendum, possit tale esse; Ut secuti Regis Caroli Exemplum, qui jampridem eum abegit, Neblonem istum è Territoriis vestris eliminare velitis: Verum quoniam Rex Majus quiddam expectare meritò possit, à Fœderato antiquo, quam ab Hoste nuper reconciliato, petit à vobis; ut eum in Manus suas tradatis: præsertim cum Pirata, & Impostores hujus generis, pro communibus Generis Humani Hostibus haberi debeant, nec juris Gentium præsidio inniti possint.

Post nonnihil Temporis, ad deliberandum, interpositum, Legati hoc breve Responsum tulerunt.

A Rchi-Ducem in HENRICI gratiam, nullatenus Duci Eboraci pretenso, auxilia aut favorem prestiturum, sed in omnibus, Amicitiam, quae ei cum Rege erat, conservaturum. Quatenus verò ad Ducissam Dotariam, illam in Terris Dotis suae, plenam habere potestatem: Ideoque in manu Archi-Ducis non esse, quo minus re suâ pro Arbitrio suo utatur, eam impedire.

R Ex, post reditum Legatorum, neutiquam sibi hoc Responso satisfactum esse judicavit. Satis enim sciebat, Dotem Matrimoniam, nihil quod absoluti Imperii esset, (quale est Copiarum Administratio,) secum transferre. Quin & Legati disertis verbis ei retulerunt, Ducissam in Concilio Archi-Ducis magnâ Auctoritate pollere: Et quod utcunque Archi-Dux ad res Perkinî connivere tantum simularet, secretò tamen ejusdem Incepta promoveret. Itaque (partim Animum explere cupiens, partim Rationibus politicis inductus) statim Burgundos omnes è Regnis suis exulare jussit, tam Homines, quam Merces ipsorum; Mandans Subditis suis, (& nominatim Mercatoribus vulgò vocatis Adventurariis) qui Antuerpiæ residebant, ut statim domum redirent: Emporium (quod plerunque pannos Anglicos sequebatur) Caletum transferens; Omne etiam commercium in futurum cum Burgundis interdicens. Hoc Rex faciebat, partim ut nihil Honore suo indignum fieri permitteret; qui haud parùm perstringi posset, si quis ad Coronam Angliæ Prætenso, eum ex tam propinquo lacefferet; atque interim ipse cum Natione, in quâ Prætenso ille se ostentaret, amicitiam non interromperet. Sed simul prudentissimo Consilio secum reputabat, subditos Flandriæ tanta lucra ex Commercio Anglorum percipere, ut, eo Interdicto publicato, citò tadio Rerum Perkinî affici possint: Quodque Tumultus Flandriæ, tam recentes & graves fuissent, ut Principi Populum irritare intempestivum esset. Nihilominus, Archi-dux, quasi per Talionem quandam, Anglos etiã è Flandriâ exulare jussit: In quo, si quis rem rectè introspiciat, solummodò actum agebat.

Rex benè jam & certò informatus, quod spes Perkinî, magis à Conjuratis intra Angliam, quam ab Armis transmarinis, penderent, judicabat Remedium Mali eò optimè applicari, ubi Fomes Morbi erat; Itaque consultissimum existimavit in Judicium adducere, præcipuos aliquos ex conjuratis in Angliâ; unde & malignos Humores in Angliâ expurgaret, & spes in Flandriâ ebullientes redderet tepidiores. Jussit itaque apprehendi (eodem quasi temporismomento) Joannem Ratcliffum Dominum Fitz-waterum, Simonem Mountfortum, Thomam Thwaitum, Equites Auratos; Guilielmum Daubeneium, Robertum Ratcliffum, Thomam Cressenorum, & Thomam Astwodum. Hi omnes, læsæ Majestatis impetiti, convicti, & damnati; quod Perkinî adhæsisent, eique Auxilia polliciti essent. Ex his, Dominus Fitz-waterus Caletum transvectus est, ibique arctè custoditus, spe etiam vitæ ei factâ, donec paulò post, (aut

impatiens custodia, aut astu proditus) cum custode suo de fugâ egisset, unde statim decollatus est. At *Simoni Mountforto*, *Roberto Ratcliffo*, & *Guilielmo Daubeneio*, immediatè post Sententiam in eos prolatam, capita abscissa sunt. Cæteris gratia facta est, tam *Clericis*, quàm *Laicis*; inter quos fuerunt duo *Fratres Dominicani*; Nec-non *Guilielmus Worsleius*, *Ecclesie D. Pauli Decanus*: *Clerici* autem, Examinationem quidem subierunt, sed in *Judicium publicum* adducti non fuerunt.

Camerarius Hospitii Regii, illo sanè tempore, intactus permanfit: Sive quod *Rex* *Humores* varios simul movere metuerit, more *Medicorum* prudentium, qui caput ultimo loco expurgant; Sive quod *Cliffordus* (ex cujus *Literis* plurima de *Conjuratis Rex* didicerat) hanc partem in adventum suum, ut rem maximi meriti, reservârat; *Regi* tamen interim significans, suspicari se aliquos ex *Potentioribus*, huic *Conjurati* nomina dedisse; de quâ re *Regi* coràm satisfacere in animo haberet.

In *vigiliâ omnium Sanctorum*, decimo autem *Regis* Anno, *Filius Regis* secundo-genitus *HENRICUS*, *Dux Eboraci* creatus est; Et simul, tam *Dux* ipse, quàm alii complures *Nobiles*, *Equites Aurati*, & *Generosi Eminentiores*, in ordinem *Equitum de Balneo*, pro ritu usitato, cooptati sunt. Crastino *Epiphaniâ*, *Rex* à *Palatio* suo *Westmonasterii* (ubi *Festum Nativitatis Domini* celebraverat) ad *Turrim Londinensem* se contulit; Hoc fecit, simul ac audisset *Cliffordum* (in cujus sinu aut capsulâ plurima *Perkini* *Arcana* reposita erant) in *Angliam* appulisse. Mansio autem *Regis* apud *Turrim* eo consilio delecta est, ut si *Cliffordus* ullos ex *Potentioribus* accusaret, possint illi sine suspitione, aut strepitu, aut *Mandatis* huc illuc mittendis, statim comprehendi; Cùm tam *Palatium*, quàm *Carcer*, unicâ *muri cincturâ* clauderentur. Post diem unum aut alterum elapsum, convocavit *Concilium secretum*, & electum, atque *Cliffordum* ad conspectum suum admisit: Qui primò pedibus *Regis* advolutus, humillimè ejus *veniam* & *gratiam* imploravit; quam *Rex* ei tunc non gravatè concessit, etsi occultò antea *securitatem* de vitâ suâ accepisset. Tum *jussus*, ut quæ sciret referret, inter complures alios (ex motu proprio, neutiquam interrogatus) *Guilielmum Stanleium Camerarium* impetivit.

Rex ad nomen hujus *Viri* prænobilis visus est obstupescere, ac si de *Prodigio* aliquo miro ac formidabili nuncium accepisset. Fieri ne posse, ut *vir*, qui cum tanto officio obligasset, quale fuit, *Vitam* ejus servasse, & *Coronam* capiti imposuisse; *Vir* qui tam *splendidâ* & *copiosâ fortunâ*, fruere, favore ejus, tam *Opibus*, quàm *Honoribus* auctus; *Vir*, qui etiâ tam propinquo *Affinitatis* gradu devinctus esset, cùm *Frater* ejus germanus *Matri Regis* matrimonio junctus esset; Denique *vir*, cujus fidei *Rex* personam suam commiserat, eum constituendo *Camerarium* suum; ut *Vir* iste, adhuc apud *Regem* gratiâ florens, nec ullo modo gravatus, nec etiâ metu aliquo percussus, sibi infidus esset? *Cliffordus* *jussus* est, ut iterum atque iterum, *Capita Accusationis* suæ adversus *Stanleium* recenseret: Admonitus subindè, ut in re tam incredibile, & quæ tantum *Virum* impeteret, veri-

veritatis limites nullo modo excederet. At Rex videns moderatorem & constantiam ejus, in iis quæ affirmabat asserendis absque Hæsitacione aliquâ aut vacillatione, & cum iis protestationibus quæ decebant; Cùm etiâ Testimonium suum, Vitæ & Animæ suæ periculo, se defensurum recipiebat, eum semoveri jussit; Et multum prius questus, de Fortunâ suâ apud Consilium, mandavit, ut *Stanleius* in Cubiculo ejus proprio, intra *Turrim Quadratam*, ubi prius manserat, custodiretur. Die autem sequente examinatus est *Stanleius* à Consiliariis. In Examinatione suâ, nihil ferè eorum, quæ objiciebantur, negavit, neque Delictum suum magnoperè excusare aut extenuare conatus est. Ita ut (haud satis prudenter) dum culpam suam elevare speraret ingenuè confitendo, ita rem in liquido ponebat, ut ad condemnationem suam sufficeret. Opinio erat, eum multum superioribus Meritis suis confisum, atque Intercessioni *Fratri* ejus. Verùm iis adjumentis præponderabant complura, quæ contra eum faciebant, & in *Regis* Ingenio & Animo prædominabantur. Primò Meritorum ejus Exuperantia: Etenim *Regibus* grata est Meritorum mediocritas, quibus Præmia paria esse possint. Deinde, Apprehensio Potentiæ ejus; Subiit enim *Regem* ea Cogitatio, ab eodem qui ipsum extulisset, periculum sibi imminere, nè rursus dejiceretur. Tertio, Confiscationis magne Expectatio; Etenim, omnium *Regis* Subditorum *Stanleius* erat ditissimus; quod postea patuit, inventis, in *Castello* suo de *Holt*, quadraginta Millibus Mercarum in Pecuniis Signatis, & vasis Aureis & Argenteis, præter Jocalia, Supellectilem lautam, Pecorum Greges & Armenta, & alia Bona mobilia, ingenti copiâ. Quod verò ad Reditus ejus attinet in Terris & Feudis, illi ad tria Millia Librarum, antiqui censûs, annuatim ascendebant; pro ratione temporum illorum, res mira, & fere inaudita. Postremò Temporis ipsius Conditio; Si enim *Rex* à metu, quoad statum proprium, plane immunis fuisset, verisimile est *Regem Stanleio* vitæ gratiam fuisse facturum: Verùm impendente tam atrocis Rebellionis tempestate, securitati suæ consulere necesse habuit. Itaque post sex Hebdomadarum spatium elapsam, (quam moram *Rex* honorificè interposuit, tam ut *Fratri* Intercessionem spatium daret, quàm ut palàm fieret, se non sine conflictu quodam Animi ad hoc compulsam,) altæ Proditionis condemnatus est, & statim post decapitatus.

Attamen usque ad hodiernum diem, incertæ memoriæ est, tam crimen ipsum hujus prænobilis Personæ, propter quod morte multatus est; quam causa Defectionis suæ à *Rege*, & infensi sui erga *Regem* animi. Casus ejus talis fuisse perhibetur; Quod scilicet, in Colloquiis suis cùm *Roberto Clifford* dixisset; *Se, si exploratum sibi esset, Adolescentem illum, verum fuisse Edwardi Quarti Filium, nunquam contra eum arma gesturum.* Casus iste videtur, primo intuitu, paulò durior; tam propter Particulam conditionalem, quàm propter verba reliqua. Sed quantum ad Clausulam illam conditionalem videntur *Judices* illius temporis (qui viri fuerunt in Legibus apprime eruditi, quorumque tres primarii à Concilio sanctiori *Regi* erant) censuisse, periculosam admodum rem futuram, si Conditionalia admitterentur ad verba Proditoria qualificanda: Fore enim, ut cur-

vis liceret Malitiam suam proferre, Periculum verò vitare. Fuit autem Casus ille, non absimilis Casui, qui posterioribus temporibus emerferat *Elisabethæ Bartonæ*, dictæ *sanctæ virginis Cantii*: Quæ dixerat; *Si Rex Henricus Octavus, Catharinam repudiatam, rursus ad se non recepisset, futurum ut à Regno suo dejiceretur, & mortem Canis obiret.* Possunt autem Casus innumeri hujus generis adduci. Quos (ut videtur) Judices illi gravissimi, in memoriam revocantes, noluerunt prorsus Proditionibus cum Clausulâ Conditionali patrocinari. Quantum verò, ad Verba positiva illa, *Stanleium* nunquam contra *Regis Edwardi Filium arma gesturum*, etsi verba illa lene quidem sonarent, nihilominus hoc dixisse, diserta & directa fuit Oppugnatio, & Abnegatio Tituli *Regis*, sive per *Lineam Lancastrensem*, sive per *Auctoritatem Parlamenti*. Quod proculdubio *Regem* altius pupugit, quam si *Stanleius*, in Acie, hastam suam contra eum vibrasset. Si enim *Stanleius* eam Opinionem defenderet, *Filium Edwardi* aliquem, Titulo ad Regnum, *Regis* Titulo potiore inniti; cum ipse tantâ auctoritate, & gratiâ, apud *Regem* floreret; nihil aliud hoc fuit, quam universæ *Angliæ*, verbis præire, ut idem affirmarent. Itaque si quis temporum illorum conditionem rectè introspeciat, verba illa ad vivum usque persecarunt. Verum Scriptores nonnulli extra dubium rem ponunt. Aiunt enim, *Stanleium*, & Promisso expresso, & Pecuniarum missarum pignore, se *Perkino* obstrinxisse.

Jam verò, quantum ad Causam Defectionis suæ à *Rege*; Verum est, *Regem* in Prælio de *Bosworth*, Turmis Hostium undique circumseptum, in extremo vitæ suæ periculo fuisse; cum *Stanleius* iste, à Fratre missus fuit, cum tribus millibus Armatorum, ad *Regem* eripiendum; Quod tam fortiter & foeliciter præstitit, ut *Rex Richardus*, in eo ipso loco, occisus esset. Adeò ut vita Mortalium majus Beneficium accipere nequeat, quam *Rex* à manu *Stanleii* acceperat; Cum quodammodò *Christi* Beneficio simile quiddam esset, simul & *Servare* & *Coronare*. Pro quo tam insigni Merito *Rex* ei maximam gratiam habuit; Eumque *Consiliarium* & *Camerarium* suum constituit; Atque etiâ, (nonnihil contra Ingenium suum) ad Spolia illa ingentia Prælii de *Bosworth* conniuerat, quæ universa ferè in hujus Viri commodum cesserunt, adeò ut inde supra modum ditaretur. Attamen tanto merito inflator, sibi gratiam à *Rege* relatam minimè existimavit; Saltèm non ex mensurâ presâ, & redundante, ut expectabat. Itaque Ambitio ejus in tantum exorbitavit & modum omnem excessit, ut à *Rege* se *Comitem Cestriæ* creari peteret. Qui Honor, cum semper ut Appennagium *Principatus Walliæ* reputaretur, & *Filio Regis primogenito* ex more cedere soleret; Petitio illa, non solum à *Rege* repulsam tulit, sed etiam Animum ejus secretò offendit: Cum ex hoc, *Rex* satis perspiceret, Cupiditates *Stanleii* immoderatas esse, & Cogitationes ejus vastas, & irregulares; atque Beneficia priora *Regis* ei sordescere, nec prout decuit, æstimari. Cœpit itaque *Rex* ei intra animum suum minùs favere. Et quemadmodum Modicum Fermenti, totam Massam corrumpere solet *Regis* Sagacitas jam Passionis suæ ex novâ offensâ irritatæ suggerere cœpit, *Stanleium*, in Prælio de *Bosworth*, licèt satis celeriter advenisset, ad vitam *Regis* servandam

vandam; contra tamen, fatis diu moratum esse, ut de vitâ Rex periclitaretur. Nihilominus, cum nihil haberet, Accusatione in eum dignum, cum Honoribus suis frui, usque ad præcipitium istud extremum permisit.

Post eum factus est *Camerarius Hospitii Regis Ægidius Dominus Daubeneius*, Vir magnæ prudentiæ & fortitudinis; Quæ Virtutes magis in eo enituerunt, quod simul humanus fuerit, & moderatus.

Invaluerat Opinio, quod *Robertus Cliffordus* (qui jam factus erat veluti *Delator Regius*) etiâ ab initio fuisset *Emissarius & Explorator Regis*; & quod in *Flandriam* confugisset non sine *Regis* notitiâ & consensu. Verum hoc minùs est probabile; tum quia nunquam *Mensuram* illam gratiæ apud *Regem* recuperavit, quâ ante discessum suum fruebatur; tum præcipuè, quia *Delatio* ejus circa *Stanleium* (quod ei pro maximo Merito erat) minimè processit ex iis quæ in *Flandriâ* didicerat, sed ei res illa ante *Discessum* suum ex *Angliâ* innotuerat.

Supplicium *Stanleii* & cæterorum (præcipuè verò *Stanleii*, qui *Robur* fuerat *Partium*) & *Defectio Cliffordi*, qui omnium erat apud *Rebelles* intimus, *Perkini* & *Conjuratorum* incepta, miris modis turbavit, tam metum injiciendo, quàm *Suspiciones*, & *Diffidentiam*; Adeò ut jam, instar *Arenæ* essent sine calce, malè inter se coherentes; præcipuè qui ex *Anglis* essent: Qui jam attoniti, se mutuò obliquè intuebantur; incerti, quis *Partibus* suis fidus esset, quis secus: sed existimabant planè *Regem*, partim præmiis inescando, partim *Arte* irretiendo, omnes, qui alicujus essent pretii, in suas partes tracturum. Et reverà factum est, ut plurimi sigillatim recederent, alii post alios. *Barleius* (qui unâ cum *Cliffordo* missus fuerat) ex iis fuit, qui diutissimè in fide ergà *Rebelles* permansit, donec *Perkinus* ferè attritus esset; attamen etiâ *Regi* ad extremum reconciliatus est. Sed ruina hujus *Viri* magni, (*Stanleii* scilicet,) qui tantâ gratiâ & auctoritate (ut credebatur) apud *Regem* floruerat; Atque *Modus* ipse quo *Rex* *Negotium* illud tractavit, unde liquidò patebat, *Inquisitionem* occultam ei diù antequàm in *judicium* adductus fuisset incubuisse; simul & *Causa*, propter quam supplicio affectus est, quæ vix alia fuit, quàm quod affirmasset, *Titulum familiæ Eboracensis Titulo familiæ Lancastrensis fuisse potiozem*; In quo *Casu* omnes ferè includebantur, saltem quoad opinionem internam. Hæc omnia (inquam) res fuerunt incredibilis *Terroris* universis *Regis* servis & *Subditis*; Adeò ut nemo ferè tutum se reputaret: Quinetiâ eò res processerat, ut vix sermones inter se conferere *Homines* auderent, sed universalis cunctos invaderet *Diffidentia*; Ex quo factum est, ut *Rex* magis absoluto certè, sed minùs tuto *Imperio* frueretur: Nam, *Sanguis in Interiora fluens, & vapores intus conclusi, opprimunt & suffocant magis.*

Hinc orti sunt innumeri famosi *Libelli* (qui *Libertatis* sermonis *cohibitiæ Eruptiones* sunt, & *Seditionum* quasi *Femellæ*) infinita in *Regem*, & aliquo sex *Consiliariis* suis intimis, *Scandala* & *Invectivas* ejaculantes. Pro quibus componendis & spargendis, post multam & diligentem *Inquisitionem*, quinque tantum tenuis conditionis *Homines* apprehensi sunt, & morte mulctati.

Rex interea res *Hiberniæ* non neglexit: Is enim *Ager* erat, in quo
Fungi

Fungi illi (qui nocte unâ se attollunt) maximè vigere solebant. Misit igitur ex *Angliâ* (quò res suas in eo Regno melius componeret & stabiliret) utriusque Togæ Delegatos: *Priorem* nempe de *Lanthon*, ut *Cancellarii* munere ibi fungeretur; & *Edwardum Poyningum* Equitem Auratum, cum Copiis Militaribus, & Potestate Imperatoriâ; Atque unâ Diploma dedit, Auctoritatem in eum conferens *Locum-tenentis* sui, in Regimine Civili; In quâ Clausula erat, *Ut etiam Kildaria Comes, tunc Hiberniæ Deputatus ei pareret.* Verùm *Hiberni* agrestes (qui maximè deliquerant) more suo, in Sylvas & Paludes fugerunt: Quique in pacato *Hiberniæ* similis Criminis conscii sibi erant, ad eos se receperunt: Adeò ut *Poyningus*, erga Erraticos *Hibernos*, Erraticam quandam Expeditionem suscipere compulsus fuerit: In quâ, propter Montes & Saltus, parum profecit: Quod (sive ex Melancholiâ quâdam suspiciosâ quod res ei malè successerunt; sive ut Conatus suos ab infamiâ vindicaret) imputari prorsus voluit favori, quo *Comes Kildariæ* secretò Rebelles prosequeretur: Levissimâ quaque suspicione, locum habente in eum, propter *Kildariæ Comitem* illum qui *Lamberto Simnello* adhæserat, & in *Prælio Stokensi* occubuerat. Itaque *Comitem* comprehendi iussit & in custodiam dari, eumque in *Angliam* misit; qui examine debito factò, ita se purgavit, ut in Munus pristinum *Deputati Hiberniæ* restitutus fuerit. Sed *Poyningus* (quò Meriti sui, in Rebus Bellicis, exilitatem, Actis pacis, compensaret) *Parlamentum* convocavit: In quo Lex lata est illa memorabilis, quæ etiam hodiè *Lex Poyningi* vocatur: per quam, *Statuta Angliæ* universa, etiam in *Hiberniâ*, recipi & obtinere sancitum est. Antea siquidem *Hibernos* minimè obligabant; neque similiter ullum Statutum in *Angliâ* ordinatum, post tempora illa, scilicet Annum decimum *Regis*, *Hibernos* obligat.

Circa hoc tempus cœpit in *Rege* notari, Inclinatio illa, quæ postea à consiliariis & Ministris pravis excitata & aucta, Macula planè facta est Regiminis sui. Illa erat Industria & Artes, pecunias à subditis suis emungendi, per Multas & Foris-facturas ex Legibus Pœnalibus: Id quod Hominum Animos magis hoc tempore percussit, quoniam facile erat cernere, hoc in Ingenio *Regis* penitus insitum fuisse, cum nullæ eum premerent Rei pecuniariæ angustiae; sed contrà, Thesauro ubertim abundaret. Etenim, Pecunias à *Gallo* propter Pacem nupèr receperat; à Subditis item eæ, quæ nomine *Benevolentiae* collatae fuerant, solutæ jam erant. His Casualia amplissima, ex confiscatione *Stanleianâ*, accesserant; præter alia Lucra diversa. Primus Casus in hoc genere memorabilis, fuit ille *Guilielmi Capelli*, *Equitis Aurati*, *Aldermani Civitatis Londinensis*: Qui vigore diversarum Legum Pœnali-um multatus est, ad Summam bis mille & Septingentarum Librarum; Et pro mille Sexingentis libris, cum *Rege* transegit: A quo tamen *Capello*, diù post, *Empsonus* novas pecunias extorquere annisus est; idque fecisset, nisi *Rex*, sub ipsum tempus, mortuus fuisset.

Æstate sequente *Rex*, ut Matrem suam consolaretur, quam semper unicè dilexit & reveritus est; atque ut fidem apud omnes faceret, Severitatem contra *Stanleium* (quam imposuit ei Necessitas, & Ratio statûs) nihil prorsus Amori suo, erga *Thomam Fratrem* ejus, detraxisse; profectus est, ad *Lathamam*, ut cum *Matre* &
Comite,

Comite, hilares aliquos ageret dies; ibique moram nonnullam fecit.

Durante adhuc hæc *Regis* profectio, *Perkinus* videns tempus & moram, quæ (dum Incepta sua occulta fuissent, nec in lucem prodissent, & in *Angliâ* satis prosperè successissent) rebus suis conducebant; nunc vicissim, cum Consilia sua patefacta essent, contra eum potius facere (propterea quod cum Res in declivi positæ sint, non facile sustinentur, aut sistuntur, absque novo impetu) constituit fortunam suam, per novam aliquam, in *Angliam* ipsam, Impressionem, experiri; spem adhuc ponens in populi Inclinatione, & Favore, erga *Familiam Eboracensem*, At Corpus illud Vulgi, neutiquam similibus Artibus tractari oportere, ac Personas eminentes, judicabat. Sed nullum aliud Affectuum vulgi Experimentum capi rectè posse, quam Vexillo in Campis expanso. Delegit autem, ex locis, in quibus Invasio fieri deberet, *Oras Cantii*.

Interea verò *Regis* Prudentia & Providentia, ad tale Opinionis & Famæ Culmen ascenderunt, ut quicquid prosperè evenerat, de industria, & ex composito, ab eo factum esse, existimaretur. Itaque creditum est, etiã hunc particularem *Perkini* de *Cantia* invadendo conatum, *Regi* prævisum & præcognitum fuisse. Ideoque, quò facilius *Perkinum* in *Cantium* alliceret, eum in partes *Septentrionales* procul Profectioem suscepisse: Lucratorum more, latus apertum *Perkino* ostendendo, ut irrueret, & incautè dejiceretur; cum *Rex* eam *Cantii* Provinciam, jam antea sibi fidam, & erga se benè animatam, effecisset.

Perkinus autem, eo tempore, Colluviem quandam, ex omnibus Nationibus, collegerat: Nec numero certè, nec Animis aut Fortitudine contemnendam: Sed qui tali essent Ingenio & Fortunâ, ut non minùs Amicis quam Hostibus essent, formidabiles: Cum plurimi eorum, ex-leges essent, & facinorosi, quique ex raptò vivere solerent. Hos in naves imposuit, iisque comitatus *Sandwicum* & *Dealam* Oppida Provincie *Cantii*, circa *Mensem Julii* appulit.

Illic Anchoras jecit, atque ut animos Plebis tentaret, aliquos ex suis in littus exposuit, multa jactando de Copiis, quæ præstò essent, statim subsequituris. At Populus *Cantii* (cum satis perspexissent, in Copiis *Perkini*, neminem comparere ex *Anglis* melioris notæ, sed Exteros tantum, eosque infimæ Conditionis Homines, ac ferè Latrones, longè magis idoneos, ad oras maritimas depopulandas, quam ad Regnum Domino suo recuperandum) ad primarios *Cantii* viros se contulerunt; studium suum & fidem versus *Regem* professi, & operam suam ultrò offerentes, & præcipi sibi petentes, quibus modis *Regi* maximè utiles esse possint. Primarii illi Viri, consilio inter se habito, jusserunt, ut Copiæ nonnullæ, numero haud exiguo, se circa Littora ostenderent: aliquæque ex ipsis Copias *Perkinianas* signis allicerent, tanquam se cum illis conjuncturæ: Aliique nonnulli, à Littore se in Interiora recipere & aufugere simularent, quo *Perkinum* ad Homines suos in terram exponendos animarent; At *Perkinus* (qui in partibus *Regis* agendis jam peritus, aut fortassè à *Eriono* Secretario instructus, didicerat Milites imperio parentes, primò stare, postea ordine incedere, Rebelles contra confuse omnia agere & miscere) omnia sedatè & sine tumultu agi, observans, rem in durio-

durio rem partem interpretabatur. Itaque quo erat Ingenio subdolo, pedem e Navi movere noluit, priusquam omnia in tuto videret. Quamobrem, Copia Regis animadvertentes, se plures allicere non posse, quam eos qui primò in terram expositi fuerant, Rebelles statim adortæ sunt, & consciderunt, priusquam in naves se recipere potuissent. Quâ pugnâ, (præter occisos, & eos qui fugâ se eripuerunt) capti sunt circiter centum quinquaginta Homines: Quos omnes (quoniam Rex judicabat, Morem illum paucos ad Terrorem reliquorum supplicio afficiendi, melioris notæ Hominibus competere; verum facem Populi protinùs internecioni dandam, præsertim in principio Rebellionis; Simulque animo prospiciens, Copias *Perkini*, posthac, ex Colluvie & Sentinâ Hominum projectorum, compositas iri) in patibulo suspendi iussit, ad majorem terrorem ejusmodi Nebulonibus incutiendum. Omnes *Londinum* perducti sunt funibus utrinque alligati, ut Equi in Plaustro, & morte affecti, alii *Londini* & *Wappingi*, alii circa Oras Maritimas *Cantii*, *Suffexiæ*, & *Norfolciæ*, ut loco Signorum Nauticorum & Laternarum essent, quæ *Perkini* Assedas à Littoribus *Angliæ* abstertere possent. Rex cum primùm de Rebellium in *Cantium* impressione, certior factus fuerat, profectio nem suam abrumper e cogitavit; Sed proximo die, nuncio accepto, quod partim devicti, partim fugati fuissent, Iter suum continuavit; & *Richardum Guilfordum* Equitem Auratum in *Cantium* misit; Qui populum convocans, eos, (ex parte Regis) Laudibus cumulavit, quod non solum in fide permanissent, sed operam suam tam promptè & prudentè præstitissent; atque universis gratias egit, præmia etiam aliquibus privatim pollicitus.

Decimo sexto *Novembris*, Anno autem Regis undecimo, Electio *Servientium ad Legem*, in *Ædibus Episcopi Eliensis* celebrata est; quâ novem in eum ordinem cooptati fuerint. Rex Solennitatem illam præsentiam propriam, & Reginae suæ, honoravit; utpote Princeps qui semper Jureconsultos ornare & decorare consueverat: Id agens; Ut *Subditos Legibus suis, Leges autem Jureconsultis regeret & flecteret.*

Hoc etiam Anno, Fœdus inivit Rex, cum principibus *Italis*, pro Defensione *Italiæ* contra *Gallos*. *Carolus* enim *Regnum Neapolitanum* subjugaverat, & paulò post amiserat; quasi per Somnium fœlix. Universam Longitudinem *Italiæ* pervaserat, nusquam Arma expertus: Adeò ut verum esset, quod *Alexander Papa* dicere solitus est; *Gallos in Italiam venisse, cum Creta in manibus, quâ diversoria sua notarent, potius quam cum Armis, quibus pugnarent.* Etiam ipso Regno Neapolitano universo potitus est, gladium vix stringendo. Verùm statim post, tot & tantos Errores cumulavit, ut iis nulla fortuna, licet optima, par esse posset, *Barones Neapolitanos Partium Angeovinarum* minime demeruit; sed præmia sua, pro Arbitrio quorundam Famulorum suorum, qui lucra captabant, dispersit. *Italiam* universam contra se excitavit, eò quod *Ostiam* cepisset, & tenuisset, & libertatem *Pisanorum* protexisset: Quæ suspicionem omnibus injecerunt, Ambitionem ejus ultra *Regnum Neapolitanum* extendere. Nimis properè Amicitiam cum *Ludovico Sforzâ* dirupit; qui reverà Claviger fuit, *Gallumque* introduxit, & exclusit. Nonnullas etiam Belli Reliquias, in Regno

Neapoli-

Neapolitano adhuc fumantes, extinguere neglexit. Postremo, quia Italiam sine oppositione pervaserat, Arma Italorum nimis despiciere coepit; Unde Regnum Neapolitanum Italorum Copiis minus instructum reliquit. Ita ut, paulo post reditum ejus, universum Regnum ad Ferdinandum Juniozem defecerit, & Gallos expulerit. Nihilominus Carolus, cum ingentibus Minis, & magno Copiarum Apparatu, novam Expeditionem in Italiam destinabat. Itaque ad instantiam Statuum Italiae complurium (& maxime Papae Alexandri) Foedus ictum est, inter eundem Alexandrum Papam, Maximilianum Romanorum Regem, HENRICUM, Regem Angliae, Ferdinandum & Isabellam Reges Hispaniarum, (ita enim in Tractatu Originali Nomina Principum illorum constanter collocantur) Augustinum Barbadicum Ducem Venetiarum, & Ludovicum Sforzani Ducem Mediolani; pro Communi defensione Statuum suorum singulorum. In quo Tractatu, licet Nomen Ferdinandi Junioris, ut Partis principalis, non fuisset insertum, nihilominus Regnum Neapolitanum, proculdubio erat inclusum, tanquam Feodum Ecclesiae Romanae.

Mortua etiam est hoc Anno Cecilia Ducissa Eboraci, Edwardi Quarti Mater, apud Castrum suum de Barkhamsted, Aetate extremam; Quaeque eodem vitam produxerat, donec vidisset, tres Principes ex Sobole sua, coronatos; quatuor autem trucidatos. Sepulta est apud Foderinghamiam, juxta Ducem Maritum suum.

Hoc etiam Anno, Rex Comitum Ordinum convocavit: In quibus complures Leges latae fuerunt, naturae magis privatae & vulgaris, quam ut Historiae Lectorem detinere mereantur. Atque merito quis suspicari possit, ex iis quae postea secuta sunt, Regem, sicut in salubribus Legibus ordinandis praecelleret; ita, in secreto, apud se constituisse, ex Legibus suis fructum percipere, non minus ad colligendas Pecunias, quam ad corrigendos Mores: Atque in hunc Finem eas in majus accumulasse.

Lex Principalis, quae his Comitibus perlata est, fuit mirae cujusdam Naturae; Justa potius secundum aequitatem naturalem, quam ex norma Juris; & Magnanima magis, quam Cauta. Statuit haec Lex, ut nemo, qui Regis partes tunc de facto regnantis secutus fuerat, propter ejusmodi crimen, unquam impeteretur aut condemnaretur, vel processu Legis, vel per Actum Parlamenti: Atque insuper, si tale aliquod Actum Parlamenti condemnatorium, fieri post contigisset, irritum & invalidum prorsus foret. Ista Constitutio in hoc fundabatur, quod rationibus Statuum magnoperè conveniret, ut Subditi de Jure Regni minimè inquirerent; Atque rursus, Conscientiae Leges hoc postularent, ut (quicumque Belli exitus foret) Subditi obedientiae suae poenas non darent. Genius hujus Legis pius & nobilis certè fuit; cum id in Bello statueret, quod David in peste à Deo petiit, qui dixit; *Si peccavi, percutite me, istae autem oves quid fecerunt?* Simul occultò sapiebat ista Lex Providentiam & prudentiam quandam profundam; Nam omnem occasionem sustulit, cur Subditi in Regis Titulum curiosè inquirerent; cum ipsorum Securitati, quaecunque esset Belli fortuna, cautum jam esset. Praeterea, non potuit non Corda & Amorem Subditorum sibi conciliare, quoniam

niam magis videbatur prospicere illis, quam Regi ipsi. Attamen interea Milites hæc Lex exuebat & exolvebat, magno illo vinculo, & calcari Necessitatis (quæ illis aliàs incumberebat) pugnandi, & non, nisi partâ victoriâ, abscedendi: Quandoquidem, vitæ Militum & fortunæ intuto essent, siue fortiter pugnarent, siue terga verterent. Verùm quoad partem *Legis* secundam, vis ipsius planè vana fuit, & illusoria; cum scilicet per Statutum præcedens, Statutum aliquod futurum frustrari posse quis cogitet. Absoluta enim, & suprema potestas, seipsam constringere non potest: Neque, quod Naturâ revocabile est, figi potest: Non magis, quam si quis Testamento suo declaraverit, quod si Testamentum novum conderet, illud irritum esse. Et quantum ad Casum Acti Parlamenti, memorabile prorsus accessit Exemplum temporibus *Henrici Octavi*: Qui se, durante minore Ætate Filii sui, mortem obire posse prævidens, Statutum condi fecit: *Vt nullum Statutum, durante minore Ætate Regis, latum, Regem aut Successores ejus teneret, nisi à Rege, postquam ad plenam Ætatem pervenisset, sub Sigillo magno Angliæ confirmatum foret.* Verùm primum Statutum, quod tempore *Regis Edwardi Sexti*, tunc minoris inactitatum fuit, illud prius Actum prorsus rescidit. Verùm, res quæ non sunt peremptoriæ ad obligandum, possint tamen esse commodæ, pro tempore, ad satisfaciendum populo.

Lata est etiam *Lex*, in Adminiculum & Firmamentum *Contributi- onis* ejus, quæ dicta est *Benevolentia*. Quæ sancivit, ut Pecuniæ summa, in quam aliquis consenserat, neque tamen soluta esset, *Legis* processu exigeretur. Quod Statutum, sicut Pecuniarum detentarum Solutionem acceleravit, ita Rei ipsi Auctoritatem addidit: Lata autem *Lex* est (ut prætendebatur) ad Instantiam ipsorum, qui jam antea solvissent.

His etiam Comitibus lata est, *Lex* illa bona, quæ *Breve de Attinçâ* vocatum introduxit, per quod Judicia Juratorum (quæ Veredicta vocantur,) falsa, rescindi possint; quæ ante illud tempus *Evangelii* cujusdam instar erant, atq; planè irrevocabilia. Ad causas Capitales hæc *Lex* se non extendit; tam quia plerumq; *Regis* nomine eæ Causæ aguntur, quàm quia illæ (si per viam *Indictamenti*, quod *Regis* nomine semper procedit, tractentur) duplici *Veredicto* transiguntur; Nimirum eorum qui inquirunt, & eorum qui Quæstionem terminant; unde fit, ut non duodecim Viri tantum, sed viginti quatuor Viri de re pronuncient. Verùm (ut videtur) non fuit id solum in causa, quod ad Capitalia *Lex* non extenderetur. Ista enim ratio, ubi Causa Capitalis à Parte gravatâ peragitur, non tenet: Sed illud in primis, in Considerationem venerat, ne fortè Juratores in Causis Capitalibus timidius se gererent, si obnoxii essent novis Litibus & periculis, ubi favor vitæ contra eos faceret. Neque etiam extenditur ista *Lex* ad Litem aliquam, infra valorem quadraginta Librarum, quia in Litibus, tam exigui valoris, superatura essent impensæ Summam principalem, si retractarentur.

Lex alia sancita est, contra ingritudinem Foeminarum, quæ à Maritis suis, aut Maritorum suorum Parentibus, aut Cognatis, ad Terras promotæ eas alienarent, in Præjudicium, & Exheredationem Hæredum,

dum, aut eorum ad quos, post mortem ipsarum, Terræ illæ redire deberent. Huic malo Remedium porrigebat Lex, ut scilicet liceret Hæredibus, & cæteris, in Terrarum possessionem, nomine Foris-facturæ, non expectatâ morte Mulieris, continuò venire.

Lata est etiam illa Lex, Charitatis plena; ut scilicet Homines egeni, Lege agentes, admitterentur *in Forma Pauperis*; Hoc est, ut nihil solvant Advocatis, Procuratoribus, aut Scribis: Unde tamen factum est, ut Homines egeni, sicut *Lege* experiri meliùs possent, ita ad alios Litibus vexandos promptiores essent. Fuerunt & aliæ, iisdem comitiis, *Leges* introductæ, bonæ & sanæ, ut priùs dictum est: Sed more nostro, eas excerpimus, quæ naturæ sunt minimè vulgaris.

Rex interim, licet Comitiorum Negotiis incumberet, tanquàm in plenâ pace; videriq; vellet *Consilia Perkini* (qui jam in *Flandriam* redierat) veluti *Floralia* quædam, despectui habere; tamen *Regis* prudentissimi Constitutionem nactus (foris Animosi, intrâ providi) mandavit, ut Phari ad Oras maritimas vigiliis custodirentur; Et plures etiàm Phari erigerentur, ubi nimium inter se distarent. Et diligenter observabat, ubi tandèm *Nimbus* iste erraticus erupturus foret. Sed *Perkinus*, à suis monitus, ut *Ignem* suum (qui hæctenus tantum in viridi ligno depasceret) vivum servaret, follibus veluti assiduis, iterùm in *Hiberniam* navigavit, unde priùs, propter spes præbitas à Gallis, potiùs quàm propter aliquod Impedimentum, aut Tepiditatem, quam in illo Populo expertus esset, discesserat. Verùm tempus ipsum, cum *Regis* ipsius Diligentia, & *Poyningi* prudente Administratione, ita res *Hiberniæ* composuerat, ut nihil reliquum fieret *Perkino*, præter turbulentos impetus sylvestrium & nudorum Hominum. Itaque qui res ejus curabant, consilium ei dederunt, ut à *Rege Scotorum* Auxilia peteret; Principe Juvene, & Animoso, & Populo suo ac Proceribus acceptissimo, & erga *Regem HENRICUM* malè affecto. Hoc etiàm ipso tempore, tam *Maximilianus Rex*, quàm *Carolus*, cœperunt à *Rege HENRICO*, averso animo esse. Alter in malam partem accipiens prohibitionem Commerciî cum *Flandriâ*: Alter *Regi* jam diffidens propter Fœdus nuper ictum cum *Italis*. Itaque præter Auxilia aperta *Ducissæ Burgundiæ*, quæ tanquàm velis & remis contendere at, ut *Perkini* Conatus promoverentur; non deerant secreti quidam Favores à *Maximiliano* & *Carolo*. Adeò ut, occultis Literis, & Nunciis, res ejus *Regi Scotiæ* commendasse putentur.

Perkinus igitur, hujusmodi Fiduciâ fultus, in *Scotiam* adveniens, cum Comitatu decente, à *Rege Scotiæ* (ad hoc antea benè præparato) honorifice exceptus est; & paulò post adventum suum, ad *Regis* conspectum admissus, ritu solenni. Etenim *Rex* eum excepit, in Camera præsentiali, astantibus multis ex Proceribus *Scotiæ*. *Perkinus* autem, cum satis splendido Comitatu, tam eorum quos ipse adduxerat, quàm eorum quos *Rex* ei advorsum miserat, ingressus est Cubiculum, ubi *Rex* assederat; Et ad *Regem* accedens, seque aliquantum incurvans, eum amplexurus, retrò se aliquot passus recepit; Atque voce clara (ut à præsentibus omnibus exaudiretur) tali Declaratione usus est.

REX Excelsæ, & potens; Celsitudo vestra, & Proceres hi vestri, qui adsunt, benignè (si placet) aures præbeatis Tragicæ Narrationi Adolescentis, qui Iure debuerat Pilam Regni in Manu suâ gestare, sed Fortune Iniquitate factus est ipse Pila, de Calamitate in Calamitatem, & de Regione in Regionem jactatus. Conspicitis ante Oculos vestros positam Plantagenistæ Effigiem; qui à Gynæceo abreptus fuit in Asylum; ab Asylo in dirum Carcerem; à Carcere in Manum cruenti Carnificis; atque ab ejus Manu expositus in Desertum: Sic enim Orbem Terrarum nobis vocare par est. Ita ut ille, qui in Spem, & Jus Regni potentis, natus est, ne Palmam quidem Terræ, in quâ pedem sistat, possideat; præter eam, in quâ nunc stat, Regio vestro favore admissus. Edwardus Quartus, nuper Angliæ Rex (Quod Celsitudinem vestram fugere non potest) duos reliquit Filios; Edwardum Principem, & Richardum Ducem Eboraci, utrunque Ætate tenerâ. Primogenitus, in Regnum Patris successit, Edwardus Quintus dictus. Verùm Richardus, Dux Glocestriæ, Patruus eorum crudelis, primò per Ambitionem, Regnum, deinde Nepotum Sanguinem, ad Statûs sui securitatem sitiens, cuidam scelerato, & sibi (ut putabat) fido, mandavit, ut utrunque jugularet. Verùm Carnifex ille, qui ad hoc facinus missus est, postquam Edwardum Primo-genitum crudeliter trucidasset, motus est, partim Compunctione quadam, partim aliis modis (de quibus silemus) ut Richardum, Iuniozem Filium, servaverit. Tyranno tamen referens, se Iussa ejus, in utroque interficiendo, executum. Isti Relationi à Tyranno fides adhibita est, eademque publicis Declarationibus est confirmata: Ita ut generalis invaluerit Opinio, utrunque sublatum fuisse, etsi Veritas ferè semper quosdam Igniculos habeat, qui passim volant, donec tempore suo manifestetur & emicet; quod etiam in hoc negotio contigit. Verùm Deus Omnipotens, omniaque disponens, qui Leonum ora obiuravit, parvumque Ioam conservavit à Tyrannide Athaliæ, cum Regis Liberos neci mandasset; Atque etiam Isaacum liberavit, in ipso temporis Articulo, in quo manu ad eum jugulandum extensa est: Fratrem Iuniozem conservavit. Ille enim ego, qui coràm adsum, verus sum Richardus, Dux Eboraci, Infelicis Principis Edwardi Quinti Frater, Legitimusque Hæres Masculus Inclyti illius Regis Edwardi Quarti, nuper Angliæ Regis. Quod ad modum Emissionis meæ è Turre attinet, consentaneum est, ut Silentio prætermittatur,

mittatur, aut saltem Relatione secretiore tradatur; Quoniam, nonnullorum adhuc superstitem interesse possit, atque etiam memorie aliquorum, qui jam fato functi sunt. Satis fit memorasse, me Matrem eo tempore in vivis habuisse, Reginam illam quidem, quaeque indies Mandatum à Tyranno, de nece Filiorum expectaverat. Hoc modo, Aetate meà adhuc tenerà, summa Dei Misericordia, è Londino migrans, in partes transmarinas occultò transvectus fui: Vbi, qui mei curam habebat (utrùm novis Timoribus, aut animi Inconstantia, aut aliorum Artibus & Sollicitatione adductus, novit Deus) subito me deseruit. Vnde huc illuc errare, & tenues conditiones subire, compulsus sum, ad vitam sustentandam. Quare diversis passionibus distractus, ex altera parte, Metu, ne res palàm fieret, Tyrannique insidiis rursus exponerer. Ex alterà parte, Dolore & Indignatione, quod ignotus in tam vili & abjectà vitæ conditione degerem, decrevi mecum mortem Tyranni opperiri, & tunc me in manus Sororis meae, quae proxima Regni Haeres esset, committere. Verùm intercè evenit, ut quidam Henricus Tidderus, Filius Edmundi Tidderi, Comitis Richmondiae, è Gallià appelleret in Angliam, atque modis subtilibus & turpibus, Coronam Angliæ acquireret, quae jure mihi debebatur. Adeò ut res meae non proveberentur in melius, sed tantùm Tyrannum mutarent. Henricus iste, Hostis meus infensissimus & Capitalis, quamprimum me vivere intellexerat, omnibus viis & modis, perniciem meam machinari cepit. Nam Capitalis ille Hostis meus, non solum me falsò & impudenter criminatus est, quod Persona ficta & supposititia essem, mihi nomina imponens contumeliosa, ut Mundo illuderet; verumetiam, ut Reditus meus in Angliam prohiberetur, amplas obtulit Pecuniarum Summas, quibus Principes, apud quos receptus fueram, aut saltem eorum Ministros, corrumpere; Quinetiam importunè, cum quibusdam ex Famulis meis interioribus egit, ut veneno, vel alio modo, me è medio tollerent; Cum alii autem, ut à Causà meà justà desciscerent, atque ex Servitio meo abscederent; quemadmodum Robertus Cliffordus & alii, à Tiddero seducti, fecerunt. Ita ut qui vis animi compos, facile perspicere posset, Henrico isti, se dicenti Regem Angliæ, non opus fuisse tantas pecuniarum Largitiones & Impensas profundere, neque tam indefesso labore & sollicitudine, ne sem meam & ruinam moliri, si ejusmodi ficta Persona fuisset. Verùm Causse meae Iustitia, tam liquido apparens, Christianissimum Regem Carolum, nec-non Nobilissimam Heroinam, Ducissam Dotariam

Dotariam Burgundia, Amitam meam charissimam, permovit, ut non solum Causam meam probarent, sed etiam Auxiliis benignè juvarent. Verùm (ut videtur) Numini Cœlesti complacet (ad Bonum commune Insulæ hujus universæ, quò hæc Regna potentissima Angliæ & Scotiæ, melius & arctius, Amicitie fœdere, ex tanto merito conglutinarentur) Collocationem mei in Solio Avorum meorum Regum Angliæ, Armis & Auxiliis Celsitudinis vestræ reservare. Neque hæc prime visæ sunt, quibus Rex Scotiæ, Reges Angliæ, Regno exutos, restituit; sicut recente Memoriam, factum est in Personâ Henrici Sexti. Itaque, cum Celsitudo vestram pridem Specimen egregium ediderit, se, nullâ virtute Regiâ, Progenitoribus suis esse inferiorem, ego afflictus & calamitosus Princeps, veluti di-vino nutu monitus, ad vos accessi; Meque Fortunasque meas in Manus vestras Regias trado; Opem vestram implorans, quâ in Regnum meum Angliæ restituatur; Fideliter vobis pollicitus, me erga Celsitudinem vestram, non aliter affectum iri, quàm si Frater vester essem Germanus; Atque post Regni mei Adeptionem, gratè omnia pro viribus meis præstiturum, quæ tantâ Me obligatione exsolvere possint.

Postquàm Perkinus hanc Declarationem suam finiverat, Rex Jacobus generosè & prudenter respondit; Quisquis tandem ille fuerit, fore, ut eum nunquàm peniteret, quod se in manus ejus tradidisset. Atque ab illo tempore, etli non deessent qui persuadere ei conarentur, hæc omnia meras esse præstigias, tamen sive Perkinus blandis Obsequiis captus; sive in gratiam magnorum illorum Principum Exterorum; sive promptus ad arripiendam Belli contra Henricum occasionem, eum excepit in omnibus, ac si verus fuisset Dux Eboracensis; Causamque ejus suscepit; Atque (quò magis fidem faceret, se pro magno Principe eum habere, minimè autem pro Personâ fictâ) consensit, ut Dux iste Perkinus, in Matrimonium duceret, Dominam Catharinam Gordonam, prænobilem Fœminam, Comitissæ Huntlei Filiam, Regique ipsi Sanguine conjunctam; Virginemque in flore Ætatis, eximie formæ, & virtutis.

Non diù post, Rex Scotiæ in personâ propriâ, Perkinum secum ducens, Northumbriam Exercitu magno invasit; Licet ex Limitaneis, quos subito coegerat, maximâ ex parte conflato. Perkinus autem, pro Suffitu quodam, in locis ad quæ venerat, promulgari fecit Edictum, in tenorem sequentium, sub Nomine Richardi Quarti, Angliæ Regis.

PLacuis Deo Omnipotenti (qui Potentes de Solio eorum dejecit, & Humiles attollit, neq; spes Iustorum, in exitu perire sinit)

Nobis

Nobis tandem benignè indulgisse, ut Armatos nos, Subditis nostris Angliæ, ostenderemus. Verùm absit, ut eorum Damnum aut Nocuum cogitemus, aut Bello illos impetere in animo habeamus, aliter quam ut illos nobiscum unâ, à Tyrannide & Oppressione vindicemus. Etenim, Capitalis Hostis noster, Henricus Tidderus, falsus Coronæ Angliæ usurpator, (quæ Iure Naturali & Hereditario ad nos devoluta est) satis sibi conscius de Iure nostro indubitato, (cùm simus verus Richardus Quartus, Angliæ Rex; utpote Heres Masculus, Inclyti & gloriosi Edwardi Quarti, nuper Regis Angliæ,) non solum Regno nostro nos dejecit, Sed omnibus modis pravis, & sceleratis, nos prodere, & vitâ privare, conatus est. At tamen, si Tyrannis ejus ad Personam tantummodò nostram se extenderet (etsi sanguis noster Regius Injuriarum sensum adaugeat) minùs dolore afficeremur. Verùm Tidderus iste, qui se de Tyranni Excidio jactat, nihil aliud ferè, ab Introitu in Regnum suum, maleficio usurpatum, exercet, & executus est, præter Tyrannidem, & Tyrannidii Artes, & Facinora.

Richardus enim, Patruus noster impius, etsi Regnandi Cupiditas eum occæca verit, tamen, in aliis rebus & Actis suis (ut verus Plantagenista) generosi Animi fuit, & honorem Gentis Angliæ adamavit, atq; Procerum & populi sui Solatia & Commoda procuravit. Verùm Capitalis iste Hostis noster (pro Generis sui Ignobilitate) Honorem Gentis Angliæ conculcavit, Fæderatos nostros charissimos vendendo, & Mercaturam quandam Sanguinis & Fortunarum, Nobilium, & aliorum Subditorum nostrorum, exercendo, per Bella ficta, & Paces ignominiosas; Non alium in finem, quam ut Arcas suas thesauri impleret. Neq; dissimile exitit odiosum suum Regimen, & male versationes domi. Primò enim (ut Causam suam injustissimam crudelitate muniret) plures ex Nobilibus Regni (quos suspectos habebat, sibiq; infensos, atrocissimè necari jussit; veluti charissimum Consanguineum nostrum Guilielmum Stanleium Camerarium, Simonem Mountfortum, Robertum Ratcliffum, Guilielmum Dawbeneium, Humphredum Staffordum; & complures alios, præter eos, qui vitas suas immani pretio redemerunt: Ex quibus, haud pauci jam in Asyis degunt. Etiam diù in Carcere detinuit, & adhuc detinet, excellentissimum & precharissimum Consanguineum nostrum, Edwardum, Filium & Heredem, patris nostri, Ducis Clarentiæ, & alios; Eos Possessionibus eorum spolians, in eum finem, ut opibus destituti, nobis,

in caussa nostrâ justissimâ, pro Ligeantiâ & Fidelitate ipsorum, auxiliari non possint. Etiam, per vim & minas, aliquas ex Sororibus nostris, necnon Sororem predicti Consanguinei nostri, Comitis Warwici, atq; complures alias prænobiles Fæminas, sanguinis Regii, nuptas dedit nonnullis ex Cognatis & Amicis suis, humilis conditionis Hominibus; atq; sepositis Nobilibus, quibus Patria sua Cordi est, nullos circa se habet, quibus fidei, præter Foxam Episcopum, Smithum, Braium, Lovellum, Oliverum Kingum, Davidem Audocenum, Rifeleium, Turbervillum, Tilerum, Cholmeium, Emplonum, Jacobum Hobartum, Ioannem Cuitum, Garthum, Henricum Wiatum, & hujusmodi alios Villanos, & Terre Filios, qui callidis Inventis, & expilatione Populi, præcipua extiterunt Instrumenta Consiliarii, & Causæ Malorum, & Calamitatum, quæ nunc ubiq; regnant in Angliâ.

Nos in memoriam revocantes præmissa, necnon immania & execrabilia Maleficia, assidue perpetrata, per Hostem istum nostrum Capitalet, ejusq; Complices, violando libertates & immunitates Sanctæ nostræ Matris Ecclesiæ, sub Prætextibus mundanis, & quæ Hominem merè Animalem sapiunt, non sine summâ Omnipotentis Dei Indignatione, Cui accedunt multiplices Proditiones, infanda Murdra, Homicidia, Latrocinia, Concussiones, Extortiones, Perpetua Populi Expilationes, per Decimas, Tributa, Tallagia, Benevolentias, & alias à Lege prohibitas Impositiones, & graves Exactiones; cum multis aliis Factis odiosis, quæ Ruinam & Desolationem Regno, in propinquo, minantur; Gratiâ divinâ fulti, atq; ope & auxilio illustrium Procerum, Regii nostri Sanguinis, adhibitis etiam aliorum Hominum prudentium Consiliis, providebimus in posterum, atq; ita Rem. publicâ ordinabimus, ut Merces Regni nostri nativæ maximo cum lucro impendantur; Commercia Regni cum Partibus Exteris ita administrantur, ut in majus Emolumentum cedant subditis nostris; & omnes illæ (quas recensuimus) Decimæ, Tributa, Tallagia, benevolentia, Impositiones & graves Exactiones, penitus aboleantur, & in desuetudinem veniant, neq; unquam posthac resuscitentur, nisi in illis casibus in quibus Inclyti Progenitores nostri Reges Angliæ, ab antiquo, Subsidia & Collationes Subditorum, & fidorum Ligeorum, recipere consueverunt.

Atq; ulterius, ex gratiâ & Clementiâ nostrâ, per presentes simul promulgamus & promittimus, omnibus subditis nostris, plenam & gratuitam Remissionem & Condonationem, omnium præteritorum Delictorum,

Delictorum & Offensarum, cujuscunq; Generis, contra Personam, aut Coronam nostram in adhaerendo Hosti illi nostri Capitali à quo satis scimus eos fuisse seductos, si infra tempus conveniens se nobis submittant. Quantum verò ad eos, qui cum primis nobis se aggregaverint, in Defensionem & auxilium Juris nostri, eos tam ampliter sentire faciemus Regiam nostram Gratiam, & Munificentiam, ut in magnum solatium cessurum sit, tam illis ipsis, quam suis, & durante ipsorum vita, & post mortem suam. Atq; insuper, omnibus viis & mediis, quæ Deus in manus nostras dederit, ita Sceptra tractabimus ut omnibus Hominum Gradibus & Ordinibus, Solatia & Beneficia præstemus, Immunitates sanctæ Ecclesiæ illesas conservando, Honores, Privilegia, & præminentias Nobilitatis nostræ pro dignitate Natalium eorum, à Contemptu & vilipendio vindicando; Item Iuga solvemus Subditis nostris universis, Onerum & Gravaminum omnigenum; Civitatibus quoq; nostris, Burgis & Oppidis, Chartas suas & libertates confirmabimus, & amplificabimus etiam, si merebuntur. Deniq; in omnibus rebus, Subditis nostris occasionem præbebitur, existimandi, foelix illud & clementissimum Edwardi Incliti Patris nostri, posterioribus vitæ suæ Annis, Regimen, in nobis revixisse.

Quoniam verò, Mors, aut Captivitas, prædicti Hostis nostri Capitalis, multæ Sanguinis Effusioni parcere possit, aliter proculdubio secuturæ, si Terrore, aut Promissis, complures ex subditis nostris in Partes suas contra nos pertraxerit, quod protinus evitare cupimus (etsi pro certo informemur, prædictum Hostem nostrum, decrevisse, jamq; in procinctu esse, quo è Regno aufugiat; magnis Thesauris Coronæ nostræ, in exteras Partes, jamdudum transmissis, ut copiosius vitam in exilio sustentare possit) per præsentem edicimus, si quis Hostem illum nostrum ceperit, aut afflixerit, (qualiscunq; demum fuerit Conditionis qui hoc fecerit) eum remuneratum iri, mille Libris Pecuniæ, in manus suas statim numerandis; atq; insuper centum Mercedis Redituum per Annum; sibi & Heredibus suis concedendis in perpetuum; præterquam, quod Deo, & omnibus Subditis bonis, rem gratam faciet, ejusmodi Tyrannum tollendo.

Postremo omnibus notum facimus, Deumque omnipotentem testamur; Cùm Deus Cor charissimi Consanguinei nostri, Regis Scotiæ, excitaverit, quò huic causæ nostræ justissime, in propriâ Personâ suâ, adesset; Hoc ab eo factum esse absq; aliquo pacto, & promisso, aut etiam postulato,

in præjudicium Coronæ, aut Subditorum nostrorum; sed contra, Fide datâ, ex parte dicti Consanguinci nostri, se, quodocunque nos invenerit, satis virium habere, ad Hostem nostrum debellandum, (quod speramus brevi futurum) confestim, pacificè in Regnum suum reversurum: Gloriâ tantum tam egregii Incepti contentum, unâ cum verò & fido nostro Amore & Amicitia. Quam, (Gratiâ divinâ aspirante) ita semper dispensabimus, & fovebimus, ut magno solatio futura sit, utriusq; Regni Subditis.

Verùm Edictum Perkini Populum Angliæ parùm permovit; Neque gratior erat ejus Adventus, propter Consortium illius, cum quo venerat. Itaque Rex Scotiæ animadvertens, neminem ad Perkinum venire, neque alicubi in favorem causæ ejus se armare, Bellum in IncurSIONem vertit, & Provinciam Northumbriæ, Gladio & Incendiis vastavit, & diripuit; Verùm, postquam audisset, Copias contra se venire; neque volens Homines suos spoliis onustos, & graves deprehendi, in Scotiam cum prædâ amplâ rediit; Incepti prosecutionem in aliud tempus differens. Traditum est, Perkinum, personam Principis probè imitantem, cum videret Scotos Regionem illam depopulantes, queribundum, ad Regem accessisse, eumque obsecrasse; Ne Bellum in eum modum, gereretur: Sibi enim nullam Coronam tam charam esse, ut eam Patriæ suæ sanguine, & Ruinâ, redimere vellet. Cui Rex Scotiæ ferè per Ironiam respondit: Se multum vereri, quod de re non suâ sollicitudinem susciperet; Quodque ipse nimis providus villicus Hosti futurus esset, si Regionem in usus ejus servasset.

Per hoc tempus Annum, scilicet Regis undecimum, Interruptio Commerciï inter Anglos & Flandros, cœpit Mercatores utriusque Nationis gravitèr pungere. Majorem igitur in modum commoti, omnem Lapidem moverunt, ut Principes suos respectivè flecterent, ad Commercium illud denuò aperiendum, Quâ in re Tempus iis favit. Cœperunt enim jam Archidux & Consiliarii sui, cernere, Perkinum Errorum, & Cosmopolitam inventum iri: Quodque puerorum esset, circa pupas, rixari. Quin & Rex ipse HENRICUS, post Impressiones illas Perkini, in Cantium, & Northumbriam, factas, & frustratas, Perkini Negotium minùs æstimare cœpit; Adeò ut, aliquo Consilio statûs, ejus rationem habere, consentaneum non putaverit. Verùm, quod eum maximè movit, illud fuit, Quod cum Rex esset, Thesauri & Opum appetentissimus, pati non potuerit, Commercium tanquam Atrophiam languescere; Aut ullam manere Obstructionem in Venâ portâ, per quam Sanguis ille flueret. Attamen Majestatem suam eò usque tuebatur, ut se rogari primùm vellet. Quinetiam Mercatores, qui Adventurarii dicebantur (Quorum Societas tunc opulentiam floruit, & magno Locupletum numero, & bonis Contributionibus corroborata erat) nihil humile fecerunt, sed Nativas Regni Merces coemerunt, etsi in manibus suis, veluti mortuæ, jacerent, Exportatione cessante. Tandem Londini convenere Delegati ex utràque parte, qui de negotio tractarent. Ex parte Regis Foxus Episcopus Privati Sigilli Custos;

Vice-Comes Wellensis; Kendallus Prior Sancti Johannis; Warrhamus Custos Rotulorum, qui in Regis Gratiâ, & bonâ Opinione, indies magnopere proficiebat; *Vrsuicus*, qui in omnibus ferè negotiis adhibitus est; & *Riseleius*. Ex parte *Archiducis*, *Dominus Beverus Admirallius* ejus; *Dominus Verunsellus Præses Flandriæ*: & alii. Hi Tractatum ad Exitum perduxerunt, tam de Amicitia, quàm de Commercio, inter Regem & *Archiducem*; Articulus complectentem, tum Statûs, tum Commerci, & libera Piscationis. Hic est ille Tractatus, quem *Belgæ*, in hodiernum diem, vocant *Intercursum magnum*; Tam quia, omnibus numeris suis, magis esset absolutus, quàm Tractatus præcedentes, tertii & quarti Annorum Regis; Præcipuè verò, ad discrimen alterius Tractatûs, qui secutus est, Anno vicelesimo primo Regis, quem *Intercursum minus* vocant. In hoc Tractatu, continebatur Articulus expressus (Ne alteruter Princeps alterius Rebelles reciperet) in hunc tenorem; *Vt si alter ex Principibus, à Fæderato suo, Rebellem aliquem suum, sibi tradi petiisset, Statim Fæderatus ille, eum è Territoriis suis excedere, Ediçto juberet. Cui nisi Rebelles intra quindecim dies paruisset, statim pro Proscripto esset.* Verùm in isto Articulo, *Perkinus* nominatus non est, nec fortasse inclusus, quia *Rebellis* non erat; Sed tamen per hoc, *Alæ* ejus succisæ erant, quatenus ad Sequaces suos ex *Angliâ*. Quin insuper, in Tractatu, disertis verbis, insertum erat, ut hæc Prohibitio, ad Territoria *Ducissæ Viduæ*, extenderet. Post Commercium redintegratum, *Mercatores Angli*, in Sedem suam *Antuerpiæ*, redierunt; ubi *Solenni Processione*, & insigni lætitiâ excepti sunt.

Hyeme sequente, nimirum Anno duodecimo Regis, *Rex* Comitiam suam iterum convocavit; In quibus, majorem in modum questus est, de Malitiâ Regis *Scotie*, & de crudeli ac prædatorio Bello, quo *Angliam* invaserat. Regem illum, qui Fœdere sibi junctus esset, & nullâ re à se provocatus, tanto erga se odio arsisse, ut Fæces *Perkini* Intoxicationis epotaret; quos jam cæteri omnes ubique abjecerant, & despexerant; Cùmque vidisset, supra vires suas esse, ut Regi noceret, Arma sua in Inermes & Imparatos vertisse, spoliando & depopulando Agros, contra Jura, & Pacis, & Belli; Orationem autem suam claudabat, se non posse, absque Honoris sui jacturâ, & Subditorum suorum periculo (quibus Protectionem debebat) Injurias illas inultas pati. Comitiam, quid Rex sibi vellet, satis intellexerunt, eique Subsidium concesserunt, limitatum certè, sed tamen amplissimum, ad summam videlicet centum & viginti Mille Librarum, unâ cum Quindecimis duabus. Bella enim Regis HENRICI, ei semper fuerunt instar Mineræ cujusdam admirabilis, quæ Ferrum habebat in Summo, Aurum verò & Argentum in Fundo. His Comitibus, (quia Anno superiore tantum Temporis in ferendis Legibus impensum fuit; atq; etiam, quia hæc Comitiam ob *Scotie* Bellum solummodò convocata erant) nullæ Leges memoriâ dignæ sancitæ sunt. Præter unam, quæ perlata est, ad Instantiam *Mercatorum Adventurarios* per *Angliâ* sparsorum, contra *Mercatores Adventurarios Londinenses*, propter Monopolium quoddam, & Exactiones novas, Mercoibus impostas. Quod, ut videtur, à *Londinensibus* factum est, ut sibi paulum subvenirent, post du-

ra tempora, quæ sustinuerunt, ob Defectum Exportationis. Verùm Novitates illæ à *Parlamento* sublatae sunt.

Sed *Regi* fatale erat, pro Pecuniis suis dimicare. Etsi enim pugnam cum Hostibus exteris devitaret, tamen semper pugnare compulsus est cum Rebellibus domi. Quamprimùm enim cœpit *Subsidium* exigi in *Provincia Cornubiae*, Populus confestim Murmura, & Verba odiosa jactare cœpit: Cùm *Cornubienses*, Genus Hominum essent, Animis obstinatum, Corporis Compage & viribus robustissimum, quique duriter in terrâ sterili degerent; Quinetiam, complures ex iis (si necessitas postularet) sub terrâ vivere poterant, cùm Stannarii essent. Illi immaniter frendebant, Rem esse prorsus non tolerabilem, ut propter pusillos motus *Scotiae*, citò dissipatos, ipsi ad pulverem usque Exactionibus permolerentur: Quin & vociferabantur, Solutiones ejusmodi iis competere, qui haberent quod solvere possent, quique vivebant ociose; Se verò, panem, quem in sudore vultus parassent, planè comesturos; neque quenquam eum ipsis erepturum. Quemadmodùm autem accidit, ut cum Æstus Populorum favire incipiant, non desint plerunque venti Turbidi, qui eos majorem in modum exagitent, Ita Populus iste, in duos incidit Antesignanos, & Rebellionis Faces: Alter erat, nomine *Michael Josephus*, *Faber Ferrarius*, ex villa *Bodmini*: Nebulo audax & loquax, & qui Infimorum Sermonibus celebrari gestiebat. Alter erat *Thomas Flammockus*, *Jure-consultus*, qui multùm apud vicinos suos poterat, quia scilicet, cùm de *Jure* confuleretur, Legem ab eorum parte stare, ferè semper responderet. Iste Sciolus eruditè loqui volebat; quasi modum teneret, quo *Rebellio* possit iniri, absque *Violatione Pacis*. Populum autem magno cum supercilio edocuit, *Subsidia* in hoc presenti casu, *Jure* concedi non potuisse; hoc est, propter *Bella Scotiae*, (quia *Lex* aliud excogitaverat *Remedium*, nimirùm *Servitium Scutagii*, pro hujusmodi Expeditionibus) multò minùs, cum rebus satis pacatis, *Bellum* tantùm prætexebatur, ad expilandum Populum. Itaque consentaneum esse, ut neutiquam starent tanquàm *Oves* coram *Tonsore*, sed se armarent, & *Tela* arriperent; Ita tamen, ut nulli creaturæ nocumentum infligerent, sed tantùm *Regi* petitionem, validâ manu, porrigerent; ut ejusmodi graves *Exactiones* revocaret; Atque eos, qui *Consilii* ejus *Auctores* fuerant aut *Suasores*, supplicio afficeret; quo cæteris metus incuteretur, ne similia in tempus futurum auderent. Atque pro suâ parte, non videre se, quomodò officio *Anglorum* fidelium, & honorum *Ligiorum*, satisfacere possent, nisi *Regem* à tam pernicioso *Consiliariis* liberarent, qui tam ipsum, quàm Populum suum protinus everfuri essent. Innuébant *Cardinalem Mortonum*, & *Reginaldum Braium*, qui *Regi* *Umbellæ* in hujusmodi rebus erant.

Postquam isti duo *Flammockus*, & *Faber Ferrarius*, garrulitate suâ, partim publicè, partim secretò, aures Populi impleverunt, & Animos vulgi inclinatos, & promptos ad *Consilia* sua, invenissent, se pro *Ductoribus* populo offerebant, donec alii viri Eminentioris gradus, à partibus suis se declararent, quod brevi fore dixerunt: Se verò nihil aliud quam servos ipsorum futuros, in periculis tantùm primos: Minimè verò dubitare, quin *Fines* extremi, *Occidentales*
& *Orien-*

& Orientales *Angliae*, in tam iustâ causâ concurrûri sint : quodque universa ista (si quis rectè rem intelligeret,) pro *Regis* servitio, & bono, facerent. Populus hujusmodi seditiosis sermonibus instigatus, Arma sumpsit (plurimorum, Arcus & Sagittas, & Falces, atque hujusmodi Agrestium Tela gestantibus) & continuò sub Imperio *Ductorum* suorum (quod Imperium in hujusmodi casibus semper tenetur ad Bene-placitum populi) è *Cornubiâ*, per *Devoniam*, usque ad Oppidum *Tauntoni*, in *Provincia* *Sommersettensi* perrexerunt, sine ullâ cæde, violentiâ, aut prædâ. Apud *Tauntonam* autem oestro perciti, unum ex *Exactoribus* Subsidiî rigidioribus, qui appellatus est *Præpositus Perini*, trucidârunt. Inde profecti sunt *Wellestiam* ubi, *Baro Audleius*, (cum quo *Ductores* *Rebellium* *Consilia* antea secretò miscuerant) Vir nobilis, ex antiquâ profapiâ, sed Ingenio turbido, & in ruinam propriam aspirante, se cum illis conjunxit; atque ab illis lætis clamoribus, pro *Imperatore* ipsorum, agnitus fuit; Animos jam novos sumentibus ipsis, cum senserint se ab uno ex *Proceribus* duci. *Dominus Audleius*, *Wellestia* *Salisburiam*, *Salisburia* *Wintoniam*, eos duxit. Inde Stultus Populus, (qui scilicet *Ductores* suos ducebat) omninò in *Cantium* duci volebat; secum fingentes Populum *Contii* sibi hæsurum, infulissimo prorsùs *Consilio*: Cum *Cantiani* nupèr magnam *Fidelitatem* & *Animi* promptitudinem erga *Regem* ostendissent. Verùm fatuus ille Populus, audierat *Flammockum* dicere, *Cantium* nunquam fuisse subjugatum; Atque *Cantianos* fuisse Homines, inter *Anglos*, in *Libertate* asserendâ acerrimos. Atque his frivolis sermonibus, magna de iis sibi promiserant, in *Causâ*, quam pro libertate *Subditorum* susceptam credi volebant. Sed cum in *Cantium* venissent, *Provincia* illa adeò benè composita erat, & sedata, tam recenti *Regis* erga eos *Comitate*, quàm *Auctoritate* & *Existimatione* *Comitis Cantii*, *Baronis Abergavennii* & *Baronis Cobhami*, ut ne unus quidem, sive ex *Eminentioribus*, sive ex *Inferioribus*, ad eos accederet. Quod haud parùm terruit, & fregit multos ex iis, qui minùs erant contumaces: Adeò ut ab exercitu aufugerint, & domum redierint. Verùm *Pertinaciores*, quique se promptissimos in *causâ* declaraverint, persistebant; & superbiebant potiùs quam *Animos* submittebant. Quemadmodùm enim illud nonnihil eos terrebat, quod nemo se iis adjungeret; ita & spiritus addebat, quod *Copiæ* *Regis* minimè eos invaserant; cum ab *Occidentali* ad *Orientalem* *Extremitatem* *Angliae* pertransissent. Itaque *Profectionem* suam continuârunt, & castrametati sunt super *Blackbeath* inter *Grenovicum* & *Elthamam*; minantes se, aut cum *Rege* prælium conferturos (jam enim *Fluctus* se altiùs quam ad *Mortonum* aut *Brainum* extulerunt) aut *Londinum*, in *Conspectu* ejus, capturos; Sperantes se in *Urbe* inventuros, non minùs *Formidinis*, quàm *Opulentia*.

Sed ut ad *Regem* revertamur. Cum primùm certior factus esset, de *Insurrectione* *Cornubiensium*, propter *Levationem* *Subsidii*, majorem in modum commotus est: Non rei ipsius ergò, sed propter aliorum periculorum, quæ eodem tempore ei impendebant, concursum. Metuebat enim, ne bellum è *Scotiâ*, *Rebellio* illa ex *Cornubiâ*, & *conjunctio* *Perkini*, ejusque sequacium, simul in eum ingruerent: Satis gna-

rus, periculosam esse eam Monarchiæ Triplicitatem, cum Bellum Ex-
 ternum, Rebellio Intestina, & Competitor Titularis, simul impende-
 ant. Attamen, Occasio eum ex parte invenit paratum. Simul-ac enim
Comitia soluta fuissent, *Rex* potentem Exercitum coegerat, quo *Scotia*
 Bellum inferret. Quin & *Rex Scotiae Jacobus* similiter magnas Copias
 instruxerat; vel quò Regnum suum defenderet, vel quò Regnum
Angliæ iterum invaderet. Verum *Regis HENRICI* Copiæ, non
 solum præparatæ erant, sed planè in procinctu, sub Ductu *Daubeneii*,
Camerarii sui. Sed auditâ rebellione *Cornubiæ*, *Rex* eas Copias apud
 se tenuit, ad Præsidium suum proprium. Attamen intereà *Comitem*
Surrie in partes *Boreales* celeritè misit, ad Defensionem, & Robur
 earum Regionum, si fortè *Scoti* aliquid molirentur. Verum quoad
 modum suum cum Rebellibus procedendi, is longè diversus erat, à
 præcedente suâ consuetudine, & Practicâ, quæ sempèr fuit, cum mag-
 nâ alacritate, & celeritate conjuncta, solebat enim eis sine morâ resi-
 stere, aut etiâ eos adoriri. Hoc ei prius in more fuerat. Verum nunc,
 præterquàm quod erat ætate provectior, minúsque periculorum ap-
 petens, propter diutinam fruitionem *Regni*, tempus ejus generis fuit,
 ut varia periculorum facies, diversæ Naturæ, & à Partibus diversis,
 eum in hoc consilium adduceret, ad vires suas unitas conservandas, in
 Sede & Centro *Regni*: Secundum vetus illud *Indorum* Emblema, in
 rebus tam tumidis; *Manum in medium vesicæ imponere, ut neutrum latus*
insurgeret. Prætereà, nulla ei incumbibat necessitas, propter quam ab
 hujusmodi Consilio decederet. Neque enim Rebelles Regiones de-
 populabantur, quo casu parùm ei honorificum fuisset Populo non
 succurrere: Neque, ex alterâ parte, eorum Copiæ ullâ accessione au-
 gebantur; Quæ eum moveret, ut properaret, & rem præcipitaret,
 antequàm in vires nimias excrescerent. Postremò, & statûs, & Belli
 Rationes, ab hoc constare videbantur; quia Motus populares ple-
 runque magis furiosi sunt in principio. Atque insupèr, hoc modo,
 eos plus in arcto habebat, & magis sibi obnoxios, cum longè à Patriâ
 suâ remoti essent; ideoque fieri non poterat, ut domum se recipe-
 rent, & Motus fortassè renovarent.

Cum igitur Rebelles (ut dictum est) super Collem de *Blackebeath*,
 castrametati essent, unde conspiciere possent urbem *Londini*, & pul-
 cherrimam Vallem circumjacentem: *Rex* secum reputans, plurimum
 Honoris sui interesse, ut quò magis in iis adoriendis rem hæcenus di-
 stulisset, eò citiùs Prælium confereret, ne Cunctatio illa ex aliqua tepi-
 ditate, sed ex prudentiâ, & opportunâ temporis electione, provenisse
 videatur; decrevit, omni morâ sepositâ, cum iis congregi; hocque
 nihilominùs, eâ cum providentiâ, & circumspectione, ut parùm For-
 tunæ relinqueret. Cumque amplissimas Copias coegisset, quò magis
 omnia Accidentia in ordinem redigeret, eaque veluti superior rege-
 ret, illas trifariam divisit. Atque exercitus primus, à *Comite Oxoniæ*,
 ut Generali, cui subessent *Comites Essexiæ & Suffolciæ*, ducebatur. His
 datum est in Mandatis, ut cum Turmis aliquot Equitum, & Peditum
 Cohortibus, & Tormentorum firmo apparatu, collem circumirent,
 ubi Rebelles castrametati fuerunt, seque ultra eos sisterent; Om-
 nesque Collis Fimbrias, & Declivia obsiderent; præter ea, quæ versus
 Londinum

Londinum patebant; ut *Feræ* istæ, tanquam Indagine, clauderentur. Secundum Exercitum (qui maximè in pugnam venturus esset; & in cuius Manu Fortuna prælii, ejus diei; maximè sita foret) *Domino Camerario* attribuit: Cui præceperat, ut à fronte Rebelles invaderet, ex eâ parte, quæ *Londinum* prospiciebat. Tertium Exercitum, maximum certè & instructissimum, circa se retinuit; ut in omnes Eventus paratus esset, vel ad pugnam instaurandam, vel ad victoriam consummandam, atque interim, ut *Urbs* in securo esset. Atque in eum finem, castrametatus est ipse, in *Campis S. Georgii*, ut se medium poneret, inter Rebelles, & *Urbem*. *Civitas* autem *Londini*, præcipuè sub initiis, cum Rebelles tam propè castrametatos cerneret, magno tumultu egit: Ut fieri solet in opulentis & populosis *Civitatibus* (præfertim iis, quæ Regionum suarum tanquam Reginae sint) quæ raro admodum ex fenestris aut turribus ipsarum, Hostilem Exercitum vident. Verùm, quod maximè eos pupugit, illud erat, quod cum inconditâ turbâ rem habituri essent, cum quâ nulla erat Compositionis, aut Conditionum, aut legitimi alicujus Tractatûs spes, si opus esset; sed quæ in rapinas, & prædam, ruitura videbatur. Etsi enim audiissent, Rebelles in Itinere suo, se pacatè & modestè gessisse; tamen malè metuebant, hoc ipsorum temperamentum, non diù duraturum: sed potius hoc ipsum eos acuere posse, ad spolia in fine captanda. Itaque *Populus Londinensis*, perpetuò huc illuc cursitabat, alii ad Portas, alii ad Muros, alii ad littora Fluvii; sibi ubique metus, & *Pannicos Terrores* injiciendo. Nihilominus, *Præter Civitatis Tatus*, necnon *Shanus & Haddonus Vice-Comites*, officio suo strenuè, & fortitè functi sunt, in populo armando & instruendo. Quibus *Rex* adjunxit nonnullos ex viris Militaribus, qui Cives consilio & operâ juvarent. Verùm haud multo post, cum intellexissent Cives, *Regem* ita rem administrasse, ut necesse foret Rebelles ter Victores evadere, antequam ad Civitatem appropinquarent; Quodque Personam suam propriam, inter eos & Rebelles, mediam stitisset; Quodque cura major esset Rebelles circumcludendi, ne aliquis eorum effugeret, quam quod de victoriâ in ipsos omninò dubitatio subesset; tumultuari destiterunt, & se in tuto esse credebant. Eò magis, quod magnam fiduciam habuerunt, in tribus Ductoribus, *Comitibus Oxonia, & Essexia, & Daubeneio*, qui omnes celebrati & gratiosi fuerunt apud populum. Quantum verò ad *Jasparum Ducem Bedfordia* (quem *Rex* Bellis suis præficere solebat) tunc temporis ægrotabat, neque diù superstes fuit.

Dies Prælii insecuti, fuit vicesimus secundus Junii, & *Dies Saturni*, (quem Diem Hebdomadæ *Rex* pro fausto ducebat) etsi *Rex* quâ poterat Arte, falsum Diem in vulgus jecerat; Ac si, in animo haberet, Rebelles proximo *Die Lunæ* invadere, quo magis eos imparatos, & Ordinibus solutos, deprehenderet. Nobiles illi, quibus ea pars Belli assignata erat ut Collem circumsepirent, aliquot antè dies in locis opportunis se stiterunt, Rebelles intercepturi. Tempore autem pomeridiano, Die paulum declinante, (quod factum est, ut Rebelles certius crederent se eo die non conflicturos) *Daubeneius* contra eos Copias duxit: Ac primo Cohortes aliquot à Ponte *Detfordiensi*, retrò se recipere compulit, licet fortissimè & acerrimè pugnassent. Sed cum Nu-

merus eorum haud magnus esset, se ad Aciem ipsam, quæ in colle morabatur, receperunt. At Exercitus Rebellium, audito quòd Copiæ Regis jam adessent, Ordines suos instruebat, sed non sine magnâ confusione. Verùm neque Copias, ut ratio Belli postulabat, in primo Collis ascensu, versus Pontem collocaverunt, quæ iis Subsidio essent, quæ Pontem custodirent: neque Exercitum suum promoverunt, ad acclivia Collis, ubi iniquo loco, à Regis Copiis, pugnam conseri, necessum fuisset; sed in planitie Collis procul instruxerunt. Ita ut *Daubeneius* Collem ascenderet, & æquo loco se sisteret, antequàm ei resisteretur. *Daubeneius* eos ferociter admodùm adortus est; ita ut Fortuna ejus Diei periclitaretur. Etenim cùm Fronte Copiarum suarum oblitus salutis suæ, temerè dimicaret, à Rebellibus captus est, sed statim ereptus. Rebelles pugnam, in breve tempus, sustinebant, neque ignavè rem gesserunt: Sed cùm malè armati essent, & sub *Ducibus* imperitis, neque ab Equitatu aut Tormentis instructi, absque difficultate magnâ devicti, & in fugam coniecti sunt. Quantum verò ad tres illos *Ductores* suos, *Audleium* scilicet, *Fabrum Ferrarium*, & *Flammockum* (ut ferè Popularium Motuum Auctores ignavi sunt, & semi-fortes) illi se vivos capi sustinuerunt. Numerus Occisorum, ex parte Rebellium, fuit circa bis mille Hominum, cùm totus eorum Exercitus Numerum sedecim Millium (ut dictum est) complèssent. Reliqui plerique omnes capti sunt, cùm Collis, undiquaque, Regis Copiis obsessus esset. Ex Regis parte trecenti circiter occubuerunt: Plurimi eorum Sagittis confixi, quæ Sagittæ, ut fama ferebat, longitudinis erant virgæ scissoriæ: Tam potentibus scilicet Arcubus *Cornubienses* usi sunt.

Victoriâ in hunc modum partâ, Rex complures Equites *Banarettos* creavit; Tam in Colli de *Blackbeath*, ubi *Locumtenens* ejus prælio vicerat, (quò ipse Equo vectus est, ut Ceremoniam illam prælens præstaret;) Quàm in *Campis Georgianis*, ubi ipse castrametatus fuerat. Quantum verò ad Munificentiam, aut Donativa, edixit, ut omnia Prælio-Captorum Bona, iis, qui illos ceperant, cederent; sive in specie, sive per viam Redemptionis. Honores & Munificentiam, Severitas & Supplicia, secuta sunt. *Baro Audleius* à Carcere de Portâ novâ, ad Collem *Turris* ductus est; In Tunicâ papyraceâ, Insignibus suis depictâ; Insignibus autem reversis, & Tunicâ laceratâ; ibique decapitatus est. *Flammockus*, & *Faber Ferrarius*, ad Furcas de *Tiburne*, super Crates tracti, suspensi, & deartuati sunt: *Fabro* etiam super Cratem, ut ex verbis ejus nonnullis, perspicere licebat, gestiente, se temporibus futuris memorabilem fore. Rex paulò antè constituerat, *Flammockum* & *Fabrum* in *Cornubiam* remittere, ut ibi in majorem terrorem supplicio afficerentur; Sed certior factus, Provinciam illam adhuc intumescere, secundâ usus cogitatione, populum neutiquàm irritare, consultius putabat. Reliquis omnibus Edicto Rex veniam largitus est: cujus Diplomata sub magno Sigillo procurare poterat, qui vellet. Ita ut, excepto Sanguine, quem Prælium hauserat, Rex sibi satisfieri passus sit, trium tantummodo Hominum supplicio, ad tantæ Rebellionis Expiationem.

Erat profecto res mira, Regis illa inæqualitas & Alternatio, in infligendis

figendis Suppliciis, & spargendis Gratiis. Ac primo quidem Intuitu, rem quis forte aut casu gubernari putaret? Verùm si magis à prope introspeciat, reperiet magnâ ratione factum fuisse; Majore fortassè, quàm post tantum temporis Intervallum, notari jam queat. Motu *Cantiano*, (cùm Manipulus tantùm Rebellium esset,) ad numerum centum & quinquaginta morte mulctati sunt: At in hac Rebellionem tam numerosâ, Homines tres tantùm; Sive illud in causâ fuerat, quod *Rex* satisfactum in parte putaret, Sanguine in Acie effuso; Sive quod in Causâ populari severiùs agere inconsultum arbitretur; Sive quod Populi istius Innocentia quædam, (cùm Longitudinem *Angliæ* emensi essent, ferè absque maleficio, vel prædâ,) Cor *Regis* aliquantùm emollisset, & ad Misericordiam flexisset; Sive denique, quòd res magni discriminis putaret, Rebellionem ex Lasciviâ, & Rebellionem ex Inopiâ.

Post *Cornubienses* devictos, venit *Caletus* ad *Regem* honorifica Legatio, à *Rege Galliæ*; Quæ *Caletum* accesserat ante mensem; Ibique propter perturbationes Regni remanserat; Sed honorifice admodùm, & impensis *Regis HENRICI*, excepta.

Rex, sub primum eorum ad *Caletum* Adventum, ad eos misit; Rogans ut ibi paulisper manerent, donec Fumus pusillus, qui in Regno suo excitatus erat, dissiparetur: Quod propedièm fore non dubitaret: More suo illud palàm contemnens, cui nihilominùs seriò incumberebat.

Legatio ista negotium alicujus magni Momenti non ferebat, sed tantùm procrastinationem petebat Diei, ad solutionem Pecuniarum, præfixi; Unâ cum aliis quibusdam particularibus, quæ ad *Limitaneos* spectabant. Et reverà, nihil aliud fuit ista Legatio, quàm Blanditiæ, ad *Regem* Comitatus deliniendum, ut amicè erga *Gallum* affectus esset: Sed nihil in eâ tractatum est, ad præjudicium Fœderis cum *Italis* icti.

Verùm, durante tempore Profectionis *Cornubiensium*, versus *Londinum*, *Rex Scotiæ* (benè de Rebus *Anglicis* informatus, certusque sibi Bellum instare ab *Anglis*, quamprimum illæ turbæ confedissent,) opportunitatem non amisit: Sed *Regem*, satis implicatum credens, *Fines Angliæ*, iterùm cum Exercitu, ingressus est; Atque ipse præsens Castellum *Norhami* obsedit, cum parte tantùm Copiarum, reliquis ad Agros depopulandos immissis. Verùm, *Foxus Episcopus Dunelmensis*, (vir prudens, quique per præsentia ad futura, acri Judicio, penetrare poterat,) hoc ipsum prævidens, Castrum illud suum *Norhami*, Tormentis atque Apparatu Bellico omnigeno, instruxerat & muniverat: Quinetiàm Præsidium Militum fortissimorum, magno numero in eo collocaverat, magis quàm pro Castri magnitudine; Expectans potiùs Insultum acrem, quàm obsidionem longam. Populum præterea Regionis, cum Pecoribus & Bonis suis, in loca tuta, & prærupta, se recipere, antè jusserat: Et equis citatis, ad *Comitem Surriæ*, (qui, in Provinciâ *Eboracensi*, non procùl aberat,) literas misit, ut celeriter subveniret, Ita ut, *Rex Scotiæ*, & Incepto suo contra Castellum, intercideret, & Militibus prædam satis jejunam compararet. Ac postquam intellexerat *Comitem Surriæ*, cum magnis Copiis adventare,

in *Scotiam* rediit. Comes, cum Castrum liberatum, & Hostem retrocessisse comperisset, in *Scotiam* celeriter perrexit: sperans se Regem *Scotiae* assecuturum, ut praelio cum eo decertaret. Verum cum tarde venisset, Castrum *Atoni*, (quod inter *Barwicum* & *Edingburgum* pro munitissimo habebatur) obsedit, illudque intra paucos dies cepit. Sed paulò post, Rege *Scotiae*, in Interiora Regni sui se recipiente, cumque tempestas Anni esset præter modum procellosa, & aspera, Comes in *Angliam* reversus est. Adeò ut, Summa Expeditionum utrinque, nihil aliud esset, quam Castrum captum, & Castrum oppugnatum: Sicque Res gestæ, nec Copiarum Viribus, nec Odiorum Fervori, nec Expectationis Magnitudini, respondebant.

Inter hos Tumultus, & intestinos, & externos, ex *Hispania* in *Angliam* venit, *Petrus Hialas*, (nonnulli eum *Eliam* dixerunt;) Sanè Præcursor fuit Fælicitatis quâ hodiè *Anglia* fruitur. Legatio enim ejus Inducias inter *Angliam* & *Scotiam* induxit; Induciæ Pacem; Pax Matrimonium; Matrimonium verò Regnorum Unionem. *Hialas* iste vir prudens fuit, atque (pro ratione temporum illorum) non ineruditus, Fuit autem à *Ferdinando* & *Isabellâ*, Regibus *Hispaniæ*, missus, ad Regem *HENRICUM*; ut tractaret de Nuptiis, inter *Catharinam* Filiam eorum secundo-genitam, & *Arthurum* Principem. Tractatus iste, dexteritate Legati, non segniter promotus, quin & ferè ad Maturitatem perductus fuit. Verum contigit interim, ut Colloquio quodam, quod ei cum Rege circa Negotium *Hispaniense* intercessit, Rex (cui proprium erat in Sinu Legatorum, Principum exterorum, illabi, si viri ipsi ei placuissent: Ita ut, haud rarò, de Negotiis propriis, cum illis deliberare soleret; Quin & eorum nonnunquam operâ uti;) Obiter incidere in sermones, de Rebus componendis cum *Scotiâ*. Etenim Rex, naturaliter, sterilia illa cum *Scotis* Bella, non amabat; etsi commodum interdum, è famâ eorum, eliceret. Neque defuerunt ei in Concilio *Scotiae*, qui parati erant Regi suo vicissim persuadere, ut eandem viam iniret, & Bellum cum *Angliâ* finiret; Amorem Patriæ prætexentes, sed secretò Rebus *HENRICI* faventes. Solummodò, spiritus nimis altos gerebat *HENRICUS*, quam ut primus pacis Mentionem facere sustineret. Ex alterâ parte, Affinem talem comparaverat, *Ferdinandum* scilicet *Arragoniæ*, qualem optare poterat. Postquam enim ille Rex, certus jam Matrimonii conficiendi, Personam Fraternali Affinis in se suscepisset, non dubitabat (*Hispanicâ* cum gravitate) Regi, in rebus suis propriis, consilia præbere. Rex quoque, ex alterâ parte, sui non immemor, sed aliorum Mores in rem suam vertere consuetus, usus est hoc, quo diximus, *Arragoniense* Ingenio, ad negotia, quæ *HENRICUS* ipse, aut se minus decere, aut apud alios minus grata fore, cognoverat. Itaque libenter assensit, ut *Hialas* (tanquam in re ex motu proprio natâ,) de Concordiâ cum *Scoto* tractaret, eamque ob causam in *Scotiam* proficisceretur. *Hialas* negotium suscepit, atque ad Regem profectus, postquam multâ Arte id effecisset, ut Rex *Jacobus* ad consilia saniora propenderet, scripsit ad Regem *HENRICUM*, se minimè dubitare, quin pax facile coalescere & coagmentari possit; si Rex aliquem ex Consiliariis suis, prudentem & moderatum, ad Regem *Scotiae*, de Conditionibus Pacis tractandis, mitteret.

mitteret. Itaque *Rex Episcopum Foxum*, (tunc apud Castrum suum *Norhami* manentem,) misit, ut cum *Hiata* colloqueretur; Atque post, uterque cum Delegatis *Regis Scotiae* tractarent. Delegati utrinque convenerunt. Sed post multas Disceptationes de Conditionibus Pacis, modò ab uno ex *Regibus*, modò ab altero, propositis, de Pace quidem concludere nequiverunt. Præcipua causa, propter quam transigi non potuit de pace, fuit *Regis HENRICI* Postulatum, ut *Perkinus* in manus suas traderetur, tanquam *Regum* omnium Contumelia, & Persona *Jure Gentium* non privilegiata. *Rex Scotiae*, ex alterâ parte, hoc facere constantè recusavit, dicens, se pro suâ parte, de Titulo *Perkini*, Judicem non esse competentem; Verum se eum recepisse ut Supplicem; Protexisse ut profugum; Cum Consanguineâ suâ desponsasse; Atque Armis suis juvasse, cum crederet eum verum principem fuisse. Itaque nunc prorsus non posse, salvo suo Honore, Ita dissuere, & quodammodò mendacii arguere, omnia quæ antè à se dicta & acta essent, ut eum in manus Hostium traderet. *Episcopus* similiter, (qui Mandata quædam à Rege superba acceperat, saltè in fronte eorum, etsi in pede inserta fuisset clausula mollior, quæ omnia ad *Episcopi* Arbitrium rejiceret, etiâ disertis verbis præcipiens, ut nullo modo pacis spem abrumperet,) postquàm Traditio *Perkini* ei denegata fuisset, alterum Articulum, quem in mandatis habebat, proposuit: Ille fuit, ut *Rex Scotiae*, cum Rege *HENRICO*, apud *Novum Castrum*, congregari, & in Colloquium venire vellet. Hoc ubi *Regi Scotiae* relatum est, respondit; *Se pacem tractare velle, non emendicare.* *Episcopus* etiam, (ut ei insuper erat in Mandatis) Restitutionem urgebat spoliatorum per *Scotos* captorum, vel saltè Compensationem eorum. Verùm Delegati *Scotiae* responderunt: *Ed esse instar Aquæ in Terram effusæ, quæ recolligi non possit; quodque Subditi HENRICI, faciliùs possent Damna illa tolerare, quam Rex Scotiae ea persolvere.* Attamen in fine, (ut Homines moderati & Rationi non recalcitrantes,) Recessum potiùs quendam ad tempus fecerunt, quàm Tractatum interruperunt, & in Inducias, pro certis Mensibus, consenserunt. Sed *Rex Scotiae*, etsi Judicium suum formalitè de *Perkinno* retractare recusasset, quod tantis pignoribus obstrinxerat: Tamen, intra secreta animi sui, frequentibus *Anglorum*, quos circa se habebat, Sermonibus, & aliis diversis Relationibus motus, cœpit eum pro *Impostore* ducere. Quamobrem honorificè certè, & more Regio, eum ad se vocavit; Et Beneficia sua & Favores in eum collatos recensuit; Quod Consanguineam ei in Matrimonium dedisset, quodque potentem & opulentum *Regem* Bello offensivò, in causâ ejus, per spatium duorum Annorum laceffisset. Imò etiam, quod Pacem honorificam, ultrò oblatam, si eum dedere voluisset, omninò rejecisset: Quodque etiam *Nobiles*, & *Populum* suum, non mediocritè, dum promissis suis erga eum stare vellet, offendisset, quos diutiùs sibi infensos persistere, tutum sibi non esset. Itaque monuit, ut Fortunis suis consuleret, & locum exilio suo magis opportunum deligeret: Simul inquiring, illum negare non posse, quin *Angli*, priùs quam *Scoti* eum deseruissent; Cùm facto bis Experimento, nemo *Anglus* ad eum accessisset. Nihilominùs, se, quod sub primum Adventum ejus dixerat, confirmaturum;

firmaturum; Nimirum, Eum penitentiam minimè acturum, quod in manus suas se commisisset: Quandoquidem eum minimè ablegare protinùs constituisset; sed Navibus & Pecuniis adjuvare, ut quo vellet, tutò transportaretur. *Perkinus*, nihil omninò de Theatrali suo fastigio descendens, paucis respondit; *Se satis videre tempus suum adhuc non venisse; sed quacunque tandem Fortunà usus foret, se honorificè, & sentire de Rege, & loqui non destitutum.* Itaque à Rege dimissus, de *Flandrià* ampliùs non cogitavit, utpotè Loco minùs tuto, post Tractatum cum *Archi-Duce*, superiore Anno conclusum; sed Uxore & Amicis, & Servis, qui eum deserere nolebant, comitatus, in *Hiberniam* trajecit.

Hoc Anno duodecimo scilicet *Regis, Alexander Papa*, (qui maximè solitus est amare eos Principes, qui remotiores erant; & cum quibus minimum ei intercederet Negotii;) grato animo recolens, *Regis*, ad *Fœdus Italarum* Accessionem, propter Defensionem *Italiæ*, eum, Gladio Consecrato, & *Pileo*, quem vocant, *Manutentionis*, per Nuncium suum remuneratus est. Idem ante eum, fecerat *Papa Innocentius*, sed minore cum solennitate & gloriâ, recepta sunt. Etenim *Rex* nunc mandavit *Majori, & Aldermannis Civitatis*, ut *Oratori Papæ*, ad pedem *Pontis Londinensis*, obviam fierent; Atque plateæ universæ, inter *Pontem, & Palatium Episcopi Londinensis* (ubi *Rex* tunc hospitabatur,) Civium Fraternalitatibus, in Sagulis suis vestitis, utrinque clauderentur. Quin & ipse *Rex*, die crastino, (in quem inciderat *Festum omnium Sanctorum*,) magnâ stipante Catervâ, Prælatorum, Procerum, & Aulicorum, solenni cum Processione, ad *Ædem D. Pauli* perrexit, Insignibus illis, *Gladii & Pilei*, ante se gestatis. Et Processione illâ finitâ, *Rege* in *Choro* sedente, *Archiepiscopus Cantuariensis*, super *Gradus* ante *Chorum* stans, longam habuit Orationem; Amplitudinem & Sublimitatem Honoris illius extollens, quo *Papa*, per hæc Ornamenta, & Insignia Benedictionis, *Regem* decoravit: Etiam quam rarò, quamque eminentium Meritorum Contemplatione, illa concedi consueissent. Denique præcipua *Regis* Acta & Merita recensuit, quibus *Papa* motus, eum tali Honore, dignatus esset.

Usque ad hoc tempus, *Rebellio Cornubiensis* (de quâ jam diximus,) nihil affine habere visa est, cum rebus gestis *Perkini*; Nisi fortè quod *Edictum Perkini* promissio innuisset, se Exactiones & Tributa deinceps aboliturum; Eoque effecisset, ut interdum erga illum non pessimè animati essent. Jam verò Bullæ hæc frequenti agitatione concurrere cœperunt, ut in superficie Aquarum facere solent. *Regis* Clementia *Rebelles Cornubienses*, postquam domum rediissent, sine poenâ dimissi, verum (ut diximus) solidi unius aut duorum pretio redempti,) magis animaverat, quam sanaverat. Adeò ut apud Vicinos & populares suos, jactare non dubitarent; *Regem* in iis ignoscendis prudenter sibi consuluisse, quoniam satis sciebat, sibi paucos Subditos in *Angliâ* reliquos fore, si omnes suspendisset, qui cum iis sensissent. Atque alii alios acuentes Motum renovare cœperunt. Quidam autem ex iis astutiores, clam ad *Perkinum* in *Hiberniam* miserunt, qui ei intimarent, se, si ad illos venisset, ei præstò futuros.

Cum *Perkinus* hunc Nuncium accepisset, cœpit iterum se erigere, & cum

& cum Consiliariis suis rem communicavit; Ex quibus tres plurimum apud eum poterant; *Hernus* Sericorum Propola, qui obaratus profugerat, *Skeltonus* Scissor; & *Astleius* Notarius; Etenim *Frionus* Secretarius discesserat. Hi apud eum diserebant, illum magnoperè errasse; cum in *Cantium*, & iterum cum in *Scotiam* profectus esset: Quandoquidem Locus alter tam propè *Londonium* esset, & quasi sub oculis Regis; Alter autem locus, Nationis esset, populo *Anglia* tam invisæ, ut quamvis eum summâ Benevolentia complexi fuissent *Angli*, nunquam tamen ei ita comitato adherere vellent: Verum si Fortuna in tantum arrisisset, ut in Principio motus *Cornubiensis* adesse ei contigisset, ante hoc tempus, eum *Westmonasterii* Coronatum iri. Reges enim istos, (ut ipse jam satis expertus esset) Principes Calamitosos, pro Calceamentis vendere, nihil pensi habere; Eius verò Rationes postulare, ut se totum Populo committeret; Itaque ei Consilium dederunt, ut, cum quâ poterat festinatione, in *Cornubiam* trajiceret. Quod & fecit, secum ducens quatuor Naviculas, quæ circiter centum & viginti Milites vehebant. Mense Septembris appulit ad Oram *Whitsandi*; & continuo *Bodminum*, oppidum *Fabri Ferrarii*, de quo antè diximus, profectus est: quò ad eum confluxerunt circiter tria Millia Agrestium. Illic novum Edictum promulgavit, Populum bellis promissis demulcens, & Favorem eorum, Invektivis in Regem, & Regimen suum, prensans. Et ut fit in Fumo, qui cum in altissimum pervenit, se perdit, magnificè admodum de Se ipso loquebatur. Consilarii ejus, antè omnia, eum moverunt, ut in potestatem suam redigeret, Oppidum aliquod opulentum & munitum; Quò & Milites suos Dulcedine prædæ devinciret, & Homines perditos, & sine Lare, undiquaque, simili spe lucri, alliceret; Et rursus, ut Copiis suis, Oppidum illud, præsidio & receptui esset, si fortè in Acie aliquid adversi contigisset. Itaque animos sumentes processerunt, & *Exoniam* obsidione cinxerunt; Urbem, in illis partibus, tam Mupitionibus, quam Opulentiâ, florentissimam.

Circa *Exoniam* Castrametati, vi primò abstinuerunt; sed assiduis Clamoribus & vociferationibus instabant, ut Oppidanos terrerent. Prætereà Populum, sub Muris stantes sæpè interpellabant, ut se illis adjungerent; Dicentes, Regem RICHARDUM illud Oppidum, *Londoni* Æmulum effecturum, si primùm in suas partes descendissent. Sed pro suâ Insulsiitate, viros nullos delectos, ad eos miserunt, qui animos eorum tentarent, & cum iis tractarent. Cives *Exonienses*, ex suâ parte. Subditos se fidos & fortes præstiterunt. Neque inter eos erat Tumultus aut Dissensio ulla; sed unanimi Consensu, se ad Defensionem Oppidi, compararunt. Nam viderunt, Rebelles adhuc non tantis viribus pollere, ut ab iis metuere deberent; Ac rursus sperabant, antequàm numerus Rebellium auferi possit, sibi à Rege Auxilia submissa fore. Atque utcunq; eventus foret, Extremum Malorum putabant, se illi famelicæ & inconditæ turbæ permittere. Quare cum res Oppidi benè ordinassent, nihilominus, Nuncios diversos de Muris, per Funiculos, clam demiserunt, (ut si unus intereiperetur, alius Evaderet,) qui Regem, de statu Urbis, certiore facerent, ejusque Auxilia implorarent. Similiter & *Perkinsus* metuebat

bat sibi ab auxiliis à Rege celeritè mittendis; Ideoque constituit ultimas suas vires experiri, ad Oppidum expugnandum. Quamobrem admotis Scalis ad Muros, in diversis locis, simul Insultum fecit in unam ex Portis. Cùm autem nec Tormenta, nec Machinæ ei suppetent; Et comperiens se Arietatione Truncorum Ligneorum parùm proficere; Cùmque etiàm per Clavas aut Rostra ferrea, ac per alia similia Instrumenta, quæ præstò erant, nihil ei reliquum fuisset, nisi ut ex portis unam incenderet; Illam rem adortus est, ut Portam incenderet. At Cives periculum prævidentes, priusquam Porta integra flammâ corripì & consumi posset, Portam ipsam ex interiore parte, & spaci nonnihil adjacentis, fascibus ligneis obstruxerunt: Quos similiter incenderunt, eo pacto, Ignem Igne propulsantes. Atque interea, properè Aggeres Terræ congesserunt, cum fossis profundis, ut loco Muri & Portæ essent. Quantum verò ad Aggressiones per Scalas, eæ tam perperam Rebellibus cesserunt, ut non sine Jacturâ Hominum Ducentorum, à Mæniis pulsi essent.

Rex, cùm de Obsidione *Exoniæ*, per *Perkinum*, nuncium accepisset, lusu rem excepit, aiens ad eos qui circa eum erant; Regem *Nebulomum* in *Angliam Occidentalem* appulisse; Seque jam tandem in spe esse, Honore Conspectûs ejus fruendi, quod hæctenus facere nequiverat. Atq; reverà præsentibus Aulicis facile constabat, Regem magnoperè latari, ob nuncium, de *Perkini* in *Anglicum* Solum adventu, ubi nulla ei spes erat per terram elabendi: Sperans jam, se liberatum in posterum iri, secretis illis Convulsionibus, quæ diù Cor ejus obsederant, & interdum Somnos suos, in medio Fælicitatis, abruperant. Itaque, quo omnium Animos & Studia accenderet, cunctis quibus poterat modis, palam fecit, eos, qui nunc alacriter ei adessent, ut Finem his perturbationibus imponerent, non minùs ei gratos & acceptos futuros, quàm ii, qui Horâ Diei undecimâ accesserant, qui tamen integræ Diei Mercedem acceperunt. Itaque nunc, veluti sub finem Ludi, complures simul in Scenâ astantes, spectare erat. *Camerarium* suum, & *Baronem Brookum*, & *Ricium Thomastum* Equitem Auratum, cum expeditis Militibus, *Exoniam* misit, ad Oppidum Obsidione liberandum; Et unâ ad Famam spargendam, de celeri suo Adventu, cum *Copiis Regiis*. *Comes Devonie*, & Filius suus, cum *Carois*, & *Fulfordiis*, & aliis ejusdem Provinciæ Viris eminentibus, (non accersiti, sed audientes Regem huic Expeditioni tanto Animi impetu incumbere,) cum Turmis & Cohortibus, quas conscripserant, festinabant, ut primi Urbi *Exoniæ* auxiliarentur, & *Regis* ipsius Copias præverterent. Dux etiam *Buckinghamie*, cum multis Viris fortibus, & primariis, Arma sumpserant; Neque ipse adventum *Regis*, aut *Camerarii* profectionem opperiens, sed Corpus quoddam Copiarum, ex sese conficiens, quo meritum suum extolleret; *Regi* significans, se paratum atque in Armis esse, & ejus Mandata expectare. Ita ut, juxta Adagium; *In Descensu omnes Sancti manum admoverent.*

Perkinus hos Armorum Sonitus & Tonitrua audiens, & tantas undiquaque Copias illi minari, obsidionem suam solvit, & *Tauntoniam* profectus est; Jam tum incipiens alterum oculum, instar *Strabonum*, in *Coronam*, alterum in *Asylum* flectere: Etsi *Cornubienses*, instar *Metallo-*

tallorum sæpè Ignotorum & vicissim extinctorum, facti essent obstinati; Et potius frangi quàm flecti sustinerent; Jurantes & voventes, se nunquàm eum, usque ad ultimam Sanguinis guttam, deserturos. Copias habebat circa se, cum ab *Exoniâ* discederet, ferè septem millium Hominum: Multi enim ad eum, postquàm ad *Exoniæ* oppugnationem se comparasset, confluxerant; tum propter tanti incepti famam, tum etiàm ut ex spoliis participarent, Etsi sub Obsidionis solutione, nonnulli dilapsi essent. Cùm autem ad *Tauntoniam* appropinquasset, Metum egregiè dissimulavit, atq; diem integrum absumpsit, in præparandis iis quæ ad prælium necessaria futura essent. Verùm circa mediam noctem, cum sexaginta Equitibus aufugit, ad *Bewleium*, in *Novâ Forrestâ*, ubi ipse cum nonnullis ex Comitibus suis, nomina dederunt in Asylum; *Cornubienses* autem suos, in quamcunque Fortunæ Aleam, exposuit. Hoc tamen modo, eos à votis suis solutos reddidit, & solitâ suâ scilicet Misericordiâ *Regali* usus est; *Vt neutiquam præsens esse vellet, cum Sanguis Subditorum suorum effunderetur.*

Rex, auditâ *Perkini* fugâ, confestim Equites quingentos expeditos misit, qui eum comprehenderent, antequàm vel mare repeteret, vel ad Insulam illam exiguam, (*Asylum* scilicet) appelleret. Sed quatenus, ad posterius ex his, tardè venerunt. Itaque, quod potuerunt, fecerunt: Hoc est; *Asylum* magno præsidio, & vigiliâ diligentissimâ, cinxerunt, donec *Regis* de eâ re mandata accepissent. Quantum verò ad Rebelles cæteros, illi (jam à Duce suo destituti) se *Regis* Clementiæ universos submiserunt. *Rex* autem, qui (Medicorum more) Phlebotomiâ uti solebat, potius ad vitam conservandam, quàm eripiendam; Neque unquam sanguinarius erat, cum esset securus; postquam jam periculum transiisse cerneret, omnibus tandem ignovit; præter paucos ex profligatissimis, quos supplicio destinavit, ut Clementia ejus erga reliquos magis elucesceret. Missi sunt etiam, quantâ fieri poterat celeritate, nonnulli Equites ad *Montem Sancti Michaelis* in *Cornubiâ*, ubi *Perkini* Vxor, Domina *Catharina Gordona* à Marito suo relicta erat, quem in utrâque Fortunâ unicè semper dilexit: virtutè Nuptialij alias suas virtutes cumulans. *Rex* autem tanto diligentius ad eam mittere festinavit, nesciens utrùm gravida ex *Perkino* fortè esset, unde Turbæ istæ, in Personâ *Perkini*, delituræ non videbantur. Cùm illa ad *Regem* perducta esset, traditum est, eum illam, non tantùm misericorditer, sed etiàm cum nonnullo Amoris affectu, excepisse: Misericordiâ Formæ ejus, quâ erat, singulari, decus addente. Itaque solatus eam, (ut simul & Aspectui suo, & Famæ inserviret,) ad *Reginam*, illam misit, ut cum eâ maneret; Honorificos ei Reditus assignans, quibus Dignitatem suam sustentaret: Quos etiàm retinuit, tam durante vitâ *Regis*, quàm multos annos post. Nomen certè *Rosæ Albæ*, (quod falsò Mariti sui Titulo applicatum erat) veræ suæ Pulchritudini remansit.

Rex profectionem suam nihilominus continuavit, & magno cum Jubilo & Latitiâ *Exoniam* ingressus est: Ibi Civibus ingentes gratias egit, eosque miris Laudibus cumulavit. Quinetiam, Gladium ipsum, quo accinctus erat, à latere suo solvit, & *Majori* Civitatis dedit; statuens, ut semper postea, coram *Majore* gestaretur. Ibi quoque è

Cornubiensibus præcipuos aliquot, supplicio affici iussit, uti *Piacula* quædam, quæ *Cives* pro *Formidinibus* & molestiis ipsorum placarent. Apud *Exoniam*, *Rex* cum *Consilio* suo deliberavit, utrum *Perkino*, si sponte ex *Afſylo* exiret, seque *Regiæ* clementiæ submitteret, de vitâ suâ securum reddere oporteret. *Consiliarii* autem inter se opinionibus discrepabant. Alii *Regi* consilium dederunt, ut vi eum ex *Afſylo* extraheret, & morte mulctaret, utpote in causâ *Necessitatis*; Quæ ipso facto cum *Locis* & *Rebus* *Sacrat*is, dispensat. Quâ in re, minimè dubitabant, quin *Rex* *Papam* facilem reperturus esset, in facti sui *Rati*hibitione; Aut per viam *Declarationis*, aut saltem per viam *Indulgentiæ*. Alii autem opinabantur, postquam jam *Rex* in portu navigaret, & pericula omnia, prætervolassent, non opus esse *Regi*, novo *Scandalo*, aut *Invidiâ*. *Tertium* Genus erat eorum, qui *Regem* disertè præmonebant, eum neque de *Imposituræ* *Certitudine* mundo satisfacere posse, neque *Conjurati*onis *Latebras* & *Anfractus* penitus excutere, nisi *Perkinum*, promissis vitæ & veniæ, & aliis modis suavibus, in manus suas pertraxisset. At nemo ex *Conciliariis* erat, qui non in præfatione sua, *Regis* *Fortunæ* magnoperè indolere visus est, unâ cum *Indignatione* quâdam: Quod *Rex* tantus, & tam insigni prudentiâ & virtute præditus, tam diù, & tam crebrò, *Idolis* ejusmodi vexatus fuisset. Verùm *Rex* intulit, *Dei* *Omnipotentis* proprium esse, ut *Idolis* vexaretur; Ideoque illud, nullum ex *Amicis* suis malè habere debere. Quodque ipse pro suâ parte, ea semper despexisset; Se tamen multo dolore affectum fuisse, quod populo suo tantas *Calamitates* inflixissent. Verùm, in fine *Deliberationis*, tertiæ opinioni *Rex* se adjecit; Ideoque quosdam misit, qui cum *Perkino* tractarent. Qui se *Captivum* videns, & ab omni spe destitutum, jam *Principes* & *Populos*, summos & *Infimos*, expertus, quos *Infidos*, *Meticulosos*, aut *Infelices*, deprehenderat, lætantèr *Conditionem* accepit. *Rex* etiam, dum *Exoniæ* moratus est, *Commissarios* deputavit, *Baronem* *Darcium*, & alios, qui omnes, qui *Perkino*, aut *Cornubiensibus*, sive in prælio, sive in fugâ adhæserant, pecuniis mulctarent.

Cōmissarii autem isti, tanto cum *Rigore* & *Severitate* processerunt, ut *Clementiam* *Regis* in parcendo sanguini multum obscurarent, quod *Thesauri* *Sanguinem* tam duritèr emunxissent. *Perkinus* ad *Aulam* *Regis* adductus est, ad *Conspectum* ejus minimè; Etsi *Rex* (quo curiositati suæ satisfaceret,) spectaverit eum interdum in *Transitu*. *Specie* tenus jam liber *Perkinus* erat, sed secreto magnâ diligentiam & curâ custoditus; Et in *Comitatu* *Regis* *Londinum* proficisci iussus est. Verùm sub primum hunc *Perkini* in *Scenam* conscensum, in personâ suâ novâ, *Sycophantæ* scilicet & præstigiatoris, depositâ personâ suâ priore, quæ erat principis, facile quivis existimare poterit, quantæ *Irifioni* & *Ludibrio* expositus fuerit, non solum *Aulicorum*, verum etiâ vulgi, qui circa eum ubique convolabant; Adeò ut quis conijcere posset, ulula ubi esset, ex *Congregatione* *Avium*: Aliis irridentibus, mirantibus aliis, aliis execrantibus, aliis *Os* ejus & *Gestus* curiosè intuentibus, ut materiam *Sermonum* captarent: In tantum, ut falsus ille *Honor*, quo tam diu gavisus esset, abundè repensus fuerit, *Contemptu* & *Contumeliâ*. Quamprimùm *Rex* *Londinum* venit, etiam

etiam horum Ludorum Floralium, Civibus spectaculum, & solatium exhibuit. Etenim *Perkinus* Equo insidens, lentis passibus, (sed absque habitu aliquo Ignominioso,) perductus est, per plateas de *Cheapside*, & *Cornhill*, ad *Turrim Londinensem*; Atque exinde revectus est ad *Westmonasterium*, cum Choro mille Maledictionum & Contumeliarum. Verum, ad spectaculi ornatum majorem secutus est, parvo à *Perkino* Intervallo, unus ex intimis ejus Consiliariis; Qui *Faber Ferrarius* Regi fuerat. Iste Erro, cum *Perkinus* profugisset ad Asylum, optavit potius Habitum Sacratum sumere, quam loco Sacrato se munire; Atque vestitum *Eremitæ* induit, & illo Habitu per Regiones obambula- bat, donec detectus & comprehensus esset. At præstigiator iste, mani- bus pedibusque super Equum vinctus fuit, neque cum *Perkino* rediit, sed paucis post diebus morte mulctatus est. Paulò post, cum *Perkinus* se, quis esset, melius cognovisset, stricte examinatus est, & captâ ejus Confessione, factum est Breve vel Extractum earum rerum, quas di- vulgari consentaneum foret; Quod typis commissum, & publica- tum est. Quâ in re, Rex Famæ suæ minùs consuluit. Quemadmo- dum enim, Narrationem continebat laboriosam, Particularium de *Perkini* Patre & matre, & Avo, & Aviâ, & Avunculis, & Cognatis, per Nomina, & Cognomina sua, & in quibus Locis fursùm deorsùm erra- verat; Ita parum, aut nihil proferebat, de Consiliis ejus, aut de iis, cum quibus Consilia communicasset; Neque ipsa *Ducissa Burgundiæ*, (quam omnes noverint instar Animæ fuisse universi Negotii,) vel nominata est, aut descripta, sed prorsùs silentio prætermissa. Ita ut Homines, quod expectabant, non reperientes, multa desiderarent, & majore in dubio essent, quam priùs. Verum Regi magis placebat, vulgo non satisfacere, quam Grandium Animos irritare. Neque etiã eo tem- pore, conjicere erat, ex novis aliquibus Examinationibus, aut Incar- cerationibus, aliquem alium præter eos, qui jam pridem innotuerant, detectum aut accusatum fuisse; Etsi Regis Animus abditus hoc ipsum in dubio diù reliquisset.

Circa hoc tempus, noctu, magnum coortum est Incendium, apud *Regis Palatium* de *Shine*, propè Cameras Regis ipsius: Quo incendio magna pars Ædium conflagravit, necnon multa lauta supellex ab- sumpta est: Id quod Regi occasionem dedit, usque à solo ædifi- candi nobilem illam structuram *Richmondia*, quæ hodiè cernitur.

Etiã paulò antè hoc tempus, evenit Accidens quoddam memo- rabile: Fuit quidam *Sebastianus Gabatus*, patriâ *Venetus*, qui *Bristoiæ* habitabat: Vir Cosmographiæ, & Navigationis peritus. Iste vir, Successum videns, & fortassè Fortunæ *Christophori Columbi* æmula- tus, in illâ Fortunatâ Expeditione versus *Zephyro-Austrum*, ante sex Annos, factâ cogitavit secum, etiam novas terras detegi posse, versus *Zephyro-Boream*. Atque sanè probabile est, ejus opinionem magis fir- mis & prægnantibus Conjecturis fultam fuisse, quam fuerat ea *Co- lumbi*. Cum enim duæ illæ magnæ Insulæ, veteris & novi Orbis, sint versus Septentriones, ipsâ Fabricâ, latæ & exporrectæ, versus *Austrum* autem, acuminatæ; verisimile est, illic primùm innotuisse Terras no- vas, ubi minore Intervallo à veteribus disjunctæ essent. Quin & memo- ria extabat aliquarum Terrarum ad *Zephyro-Boream* antè discooper-
tarum,

tarum, & pro Insulis habitarum, quæ tamen reverà essent pars Continentis *Americæ Borealis*. Fieri autem possit, ut aliqua Notitia de hæc re ad *Columbum* postea perveniens, & ab eo suppressa, (cupido fortassè, ut in hujusmodi Incepto primus videretur) ei pro firmiore Argumento fuerit, ad credendum, universum illud spatium ad Occidentem *Europæ & Asiæ*, pelagus perpetuum non fuisse, quam aut *Senecæ* Prophetia, aut *Platonis* Antiquitatis, aut Currentium Maris, & Ventorum à Terrâ spirantium Natura, & similia; quæ, ut fama spargebatur, eum maximè moverunt. Etsi non sim nescius, imputatum fuisse illud *Columbi* Inceptum fortuitæ, & tempestate actæ Navigationi, (paulò antè) gubernatoris cujusdam *Hispani*, qui in *Ædibus Columbi* mortuus dicebatur. *Gabatus* autem iste, *Regi* fidem faciens, se *Insulam* quandam Mercibus pretiosis abundantem, reperturum, adduxit *Regem* ut Navem apud *Bristoiam*, Commeatu & Nautis, instrueret, pro eâ *Insulam* detegendâ. Quam Navem *Regiam* Comitatae sunt tres Naviculæ, à Mercatoribus *Londinensibus* missæ, mercibus quibusdam vilibus & levibus oneratae, quæ essent Cōmercio cum *Barbaris* exercendo idoneæ. Navigavit autem *Gabatus*, (ut ipse post Reditum suum referebat, adducens etiã Navigationis suæ universæ chartam,) longè admodum versus Occidentem, cum quartâ parte Septentrionalis plagæ, juxta Boreale latus, *Terræ de Labrador*, usque dum ad latitudinem pervenisset Sexaginta septem Graduum cum dimidio, Mare continuo reperiens apertum & pervium. Certum est etiam *Regis* Fortunæ, oblationem porrectam, Imperii illius amplissimi *Indiæ Occidentalis*. Neque renuit ipse *Rex*, sed morâ fortuitâ, res disturbata est. Etenim *Christophorus Columbus*, à *Rege Portugalliæ* repulsam ferens, (qui & *Occidentales & Orientales Indias* simul complecti consultum non putabat,) *Bartholomæum Columbum*, Fratrem suum, ad *HENRICUM Regem*, Nuncium misit, ut cum eo de suo Incepto negotiaretur. Contigit autem, ut *Bartholomæus* à Piratis, in mari, captus fuisset; quo fortuito Impedimento detentus, non nisi diù post ad *Regem* pervenit: Tam diù, ut priusquam cum *Rege HENRICO* transegisset, Expeditio illa à Fratrem suo *Christophoro* suscepta esset; Quo pacto, providentiâ divinâ, *Indiæ Occidentales*, *Coronæ Castiliæ*, ut tunc, reservatæ fuerunt. Attamen hæc *Regem* acuerunt, ut non solum *Gabati* Expeditionem promoveret, verùm etiã postea decimo sexto Anno Regni sui, atque iterùm decimo octavo, nova Diplomata concederet, ad Terras adhuc incognitas detendas, & occupandas.

Hoc etiã Anno, decimo quarto scilicet *Regis*, (admirabili *Dei* providentiâ, qui *Res* ad Beneplacitum suum flectit, & in minimis maxima suspendit,) occurrit Accidens quoddam leve, ac etiã perversum, quod magnos & fœlices effectus post se traxit. Durantibus cum *Scotiâ* Induciis, quidam Juvenes Nobiles ex *Scotiâ*, ad Oppidum *Norhami* venerunt; ibique, cum quibusdam ex Familiaribus suis *Anglis*, se exhilarârunt. Cumque in Otio essent, interdum ex Oppido deambulârunt, & *Castellum* curiosè spectârunt. Quidam autem ex *Præsidiariis Castelli*, cum hoc bis aut ter animadvertissent, cumque animos adhuc exulceratos gererent, ex Hostilitate, quæ paulò antè intercesserat, eos pro *Exploratoribus*, aut habebant, aut calumniabantur.

bantur. Unde Jurgia inter eos orta sunt; Et à Jurgiis manus conferebant: Adeò ut complures ex utrâque parte vulnerati essent: *Scotis*, uti verisimile erat, cum in Oppido essent peregrini, duriores partes sustinentibus. Quinetiàm nonnulli ex iis interfecti sunt, reliquis, citato gradu, in *Scotiam* redeuntibus. Hæc Res, postquam inter Custodes Limitaneos, ex utrâque parte tractata est, nec finis Controversiæ impositus, *Rex Scotiæ* in suam Contumeliam factam esse interpretatus est, Et *Fecialem* ad *Regem HENRICUM* misit, qui hujus Injuriae reparationem postularet, cum protestatione, eum aliàs Bellum denunciaturum. *Rex* autem (qui *Fortunæ Aleam* sæpiùs expertus erat, & ad pacem inclinabat) respondit; Quod hæctenus factum esset, prorsus contra voluntatem suam, & sine consensu aut notitiâ, contigisse: Verùm si *Præsidarii* in culpâ fuissent, se in eos severè animadversurum, atque *Inducias* in omnibus conservaturum. Verùm hoc *Responsum Regi Scotiæ*, *Dilatio* quædam visa est, ut *Querela*, interposito spacio, elanguesceret: Itaque eum magis irritavit, quàm placavit. At *Episcopus Foxus*, à *Rege* audiens, quòd *Rex Scotiæ* adhuc exæstua-ret, & impatiens esset, turbatus, *Occasionem Rupturæ Induciarum*, à suis *Hominibus* ortam esse, quam plures humiles & deprecatorias *Literas* ad *Regem Scotiæ* misit, quibus eum placaret. Unde *Rex Jacobus*, *Episcopi* mollibus & blandis *Literis* delinitus, ad eum rescripsit, se licet haud parùm *Literis* suis tribuerit, tamen plenam *Satisfactionem* non recipere posse, nisi cum eo colloqueretur; Tam circa presentis *Controversiæ Compositionem*, quàm circa *Res* alias, quæ ad *Bonum* utriusque *Regni* spectarent. *Episcopus* *Mandata* à *Rege* accipiens, in *Scotiam* profectus est. Convenerunt apud *Melrosse*, *Abbatiam Cisterciensium*, ubi *Rex* tum morabatur. *Rex* primò, disertis verbis *Episcopo* significavit, quàm iniquè tulerat insolentem illam *Rupturam Induciarum*, ab *Hominibus* ejus, apud *Castrum de Norhamo* factam. Quibus *Foxus* respondit tam humiliter, & tam blandè, ut instar olei esset vulnere infusi, unde sanari cœpit. Atque hoc factum est, *Rege* & *Concilio* suo presentibus. Postea, *Rex* cum *Episcopo* collocutus est solus; Atque *Intima* animi sui exprompsit, dicendo; *Temporarias* istas *Inducias* & *Paces*, citò conclusas, citò etiàm ruptas esse solere; Se autem arctiorem cum *Rege Angliæ* *Amicitiam* cupere; Ideoque si *Rex HENRICUS*, *Primogenitam* suam *Filiam*, *Dominam Margaretam*, in *Matrimonium* ei dare vellet, ita demùm *Nodum* fore indissolubilem. Se satis nosse, quantum *Episcopus* *Auctoritate* & *gratiâ*, apud *Regem* suum meritò possit. Itaque si ipse huic rei studiosè incumbere vellet, se minimè dubitare, quin pro voto suo successura esset. *Episcopus* sobriè respondit; Quòd se potius fællicem, quàm dignum reputaret, qui in tali *Negotio* *Minister* esset: *Operam* verò suam libentissimè collaturum. *Episcopus* igitur ad *Regem HENRICUM* reversus, quæque acta essent, referens, *Regemque* propensum, & ferè cupidum inveniens, *Regi* *Consilium* dedit; Ut primum pacem stabiliret; deinde *Tractatum Matrimonii* gradatim consummaret. Pax itaque facile conclusa, quæ paulò ante *Natalem Domini* promulgata est, decimo quarto *Regis* Anno, duratura in vitam amborum *Regum* simul, aut eorum *Superstitis*, & *Annus* unum deinceps. In hac Pace, contineba-

tur Articulus; Ut nullus *Anglus Scotiam*, aut *Scotus Angliam* ingrederetur, nisi cum Literis Commendatoriis sui *Regis*. Hoc, primo intuitu, videri posset, eò spectare, ut Familiaritas inter Nationes abrumperetur, sed factum est ad Limitaneos coercendos, qui Dissidiorum causa esse consueverant.

Hoc etiam Anno, natus est *Regi*, Filius Tertius, *Edmundus* nominatus, qui paulò post obiit. Circa idem ferè tempus, allatus quoque est Nuncius, de Morte *Caroli*, *Regis Galli*; Cujus Nomine celebratæ sunt Exequiæ solennes, & Regiæ.

Nec multum Temporis intercessit, quin *Perkinus* (qui ex Argento vivo compositus erat, quod non facile contineri aut Incarcerari potest,) turbare cœperit. Etenim Custodibus delusis, se in Fugam dedit, & versus Mare properavit. Verùm statim omnes Anguli excussi, tamque sedula facta est Inquisitio, ut redire compulsus esset, & ad *Domum de Bethleem*, dictam *Prioratum de Shine*, (quæ *Asyli* privilegio gauderat) confugere, Seque *Priori* illius *Monasterii* in manus tradere. *Prior* iste, pro sancto admodum viro, habitus est, quem omnes, eo tempore, multum reverebantur. Ille ad *Regem* accessit, & pro vitâ tantum *Perkini* deprecatus est, eum aliâs *Regis* Arbitrio relinquens. Multi apud *Regem*, ardentius etiam quam antea institerunt, ut *Rex* eum sine morâ ex *Asylo* abriperet, & suspenderet. Verùm *Rex* (qui elati erat Animi; neque odisse quenkquam poterat, quem despiceret;) jussit: *Vt Nebulo ex Asylo extraheretur, & in Cippis poneretur*: Atque ita vitam ejus, *Prioris* precibus largitus, *Perkinum* educi fecit. Et intra duos aut tres dies, super pegma, in *Arçâ Palatii Westmonasteriensis* erectum, compedibus vinctus & Cippo clausus, per integrum diem sedit. Dièque sequente similiter, cum eo, ad *Crucem de Cheapside* actum est. Atque in utroque loco Confessionem suam, (de quâ supra mentionem fecimus) perlegit: Exinde autem in *Turrim Londinensem* perductus est. Verùm (ut paulò antè notavimus) *Rex*, talem Societatem eum Fortunâ inierat, ut nemo distinguere possit, quæ Actiones Fortunæ, quæ autem *Regis* Industriæ, deberentur. Creditum enim est ubique, *Perkinum* proditum fuisse; eumque non sine *Regis* notitiâ elapsum; Qui eum, toto tempore Fugæ suæ, veluti injectâ chordâ, tenuisset: *Regemque* hoc fecisse, ut causam haberet eum Morte multandi, & Finem illis rebus imponendi. Verùm hoc minùs probabile est; Quandoquidem iidem Ministri, qui eum in Fugâ suâ observabant, etiam ab *Asylo* intercludere potuissent.

Verùm fatale erat, ut *Hedera* ista *Serpens Plantagenistæ*, veram *Plantagenistæ* Arborem, necaret. *Perkinus* enim, haud diù post, se in Gratiâ & Favorem Custodum suorum, Servorum *Joannis Digbeii Equitis Aurati*, præfecti *Turris*, numero quatuor, (*Strangwain*, *Blewetti*, *Astwoodi*, & *Rogeri Longi*,) insinuaverat. Atque *Nebulones* istos, promissorum Montibus corrumpere annisus est, ut Carcere se eximeret. Sed satis gnarus, Fortunam suam tam contemptibilem redditam, ut nullius spes pascere possit; (Spe autem perficienda res erat; Nam præmia deerant;) apud se vastum & tragicum Facinus machinatus est: Illud fuit, ut in societatem Consiliorum suorum, *Edwardum Plantagenistam*, *Comitem Warwici*, tum in *Turre* detentum, pertraheret; Quem,

Quem, tædium diuturnæ Incarcerationis, & recurrentes subinde Metus Mortis, ita emolliverant, ut ad quamlibet Impressionem, de libertate suâ recuperandâ recipiendam, aptus esset. Hunc Principem Juvenem, arbitrabatur *Perkinus*, servos illos, quos supra memoravimus, officiosè reverituros, licèt ipse iis despiciatui esset. Itaque postquam per nuncium unum aut alterum, per aliquos ex illis servis missum, *Comitis* consensum degustasset; constitutum inter eos fuit, ut quatuor hi, Dominum suum, *Præfectum Turris*, Noctû, secretò obtruncarent; & Pecunias & Bona ejusdem *Præfecti*, quæ cõmodè exportari possent, eriperent; Clavesque *Turris* caperent, & *Perkinum* cum *Comite* statim emitterent. Verùm, hæc Conjuratio detecta est, priusquam perpetrari possit. Atque in hæc quoque re, *Regis* præalta prudentia cum gravi Invidiâ onerabat; *Perkinum* ei tantum instar escæ fuisse, ad *Comitem* captandum. Atque eodem Temporis momento, dum Conjuratio ista iniretur, (quali etiã illud ipsum *Regis* Industriã effectum esset,) in Fatis erat, ut adulterinus quidam *Comes Warwici* prodiret, *Calcearii Filius*, cui nomen erat *Radulphus Wilfordus*; Adolescens autem edoctus & instructus erat à *Fratre* quodam *Augustiniano*, *Patricio* dicto. Uterque horum à partibus *Suffolciæ* in *Cantium* pervenerunt; ubi non solum clam, & per Susurros, Rumores spargebant, *Wilfordum* istum verum *Comitem Warwici* esse; Verumetiã *Frater* ille Populum ad credendum propensioem expertus impudentissimè Conciones de eâ re ad Populum habuit, eosque, ut in Auxilium suum properarent, hortatus est; unde uterque comprehensus est, & supposititius *Comes* morte affectus, *Frater* autem perpetuo Carceri damnatus. Hoc verò opportunè admodum accidit, ad repræsentandum periculum, quod *Regi* à *Comite Warwici* imminebat, & ad velandam *Regis* Severitatem, quæ secuta est: Ea; ipsa Opportunitas, accedente velaniâ *Fratri*, qui tantam prodicionem, antequàm ullas nacta esset vires, publicare eisset ausus; Quin & ejusdem *Fratri* vitæ Condonatio, (cujus tamen reverà, nihil aliud in causâ fuit, quàm Ordinis sui Privilegium :) Denique Misericordia vulgi, (quæ si Gurgite rapido fluat, semper cœnum Invidiæ & Scandali excitat,) effecerunt, ut ubique potius Sermone Hominum jactatum, quàm planè creditum esset, omnia Artificio *Regis* instructa fuisse. Sed utcunque hoc fuerit, *Perkinus* (qui jam tertio contra Gratiam peccarat) tandem in Judiciũ adductus est, apud *Westmonasterium*, & coram *Commissariis* de *Audiendo* & *Terminando*, impetitus, de diversis Proditionibus Commissis & Perpetratis, post ejus in *Angliam* Adventum, (ita enim Judices consuluerunt, quoniam extraneus esset,) denique Condemnatus est, & intra paucos dies, apud *Tiburne*, capitali Supplicio affectus. Ubi rursus Confessionem illam suam perlegit, & veram esse, jam sub ipsam Mortem, agnovit. Atque is exitus fuit Basilisci hujus, qui potis erat eos necare, qui eum primi non aspexissent. Fabula erat certè, ex hujus generis Fabulis, quæ memorantur, longissima; Et alium fortassè finem sortita esset, nisi res incidisset, in *Regem* prudentem, animosum, & fortunatum.

Quantum verò ad tres *Perkini* Consiliarios, ii se *Asylarios* registrarifecerunt, cum *Perkinus* id ipsum fecisset. Verùm, sive quod iis igno-

rum esset, sive quod intra privilegium se continuissent, in Judicium minimè adducti sunt. Unà cum *Perkino* suspensi sunt, *Major Civitatis de Corke*, in *Hibernâ*, & *Filius ejus*; Qui proditionum *Perkini*, inter præcipuos, Fautores fuerant. Paulò post, similiter Morti adjudicati sunt octo alii, propter Conjuracionem factam in *Turre*; Quorum quatuor *Præfecti Turris* Servièrant. Et statim post, in Judicium adductus, coram *Comite Oxonia* (*Seneschallo Magno Angliæ eâ vice facto*;) infelix ille Princeps *Comes Warwici*, non propter Conatum è *Turre* evadendi, (hoc enim peractum non est; Atque etiàm, cum Incarceratio propter proditionem minimè fuisset, Evasio pro Proditionis crimine, lege haberi non debuit;) Sed propter Conjuracionem cum *Perkino* initam, Seditiones in *Regno* excitandi, & *Regem* destruendi. *Comes* autem *Warwici* Accusationem Confessione suâ firmavit, & Paulò post, apud *Collem Turris*, decapitatus est.

Sic etiam finivit, non solùm Nobilis istius, & verè commiserabilis Personæ, *Comitis Warwici*, Primogeniti *Ducis Clarentiæ*, Tragœdia; verùm etiam Stirps & Linea mascula *Plantagenistarum*, quæ tanto cum splendore & gloriâ floruerat, usque à temporibus Celeberrimæ memoriæ Regis *HENRICI secundi Regis Angliæ*. Fuerat autem hæc Stirps, sæpè sanguine proprio intincta. Manet autem adhuc Progenies illa, sed in alias Familias, tam Imperiales, quam Nobiles, transplantata. Verùm nec *Criminis Reatus*, nec *Rationes Statûs*, *Invidiam* extinguere poterant, quæ *Regi*, ob hanc Executionem incumbebant. Itaque Consultum putabat *Rex*, *Invidiam* istam, ex *Angliâ* exportare; eamque, in novum suum Affinem, *Ferdinandum Regem Hispaniarum*, exonerare. *Regibus* enim istis duobus, vel solo nutu se mutuò intelligentibus, res ita se habuit, ut literæ ex *Hispaniâ* reperirentur atq; ostenderentur, quibus inter alios Sermones, circa Tractatum Matrimonii, *Ferdinandus* ad *Regem HENRICUM*, disertis verbis scripserat, se securitatem nullam de *Liberorum Regis* in *Regnum* Successione videre, quamdiù *Comes Warwici* in vivis esset; Seque *Filiam* suam, in manifesta pericula & turbas mittere, haud libenter sustenturum. Verùm hoc factò, etsi *Rex* aliquatenus *Invidiam* à se ipso amoliretur; tamen non animadvertit, se simul *Maledictionem* quandam, & omen infustum, *Nuptiis* ipsis impingere. Quod quidem eventu ita completum est; ut & *Princeps Arthurus* uxore suâ ad breve tempus potiretur; Atque ipsa *Principissa Catharina* (*Fœmina tristis & Religiosa*;) diù post cum *Regis HENRICI octavi*, de eâ repudiandâ, consilium ei primum nunciatum est, diceret; *Se quidem culpâ vacare; sed hoc justo Judicio Dei factum esse, quod nuptiæ suæ in sanguine fundatæ fuissent;* Intelligendo Sanguinem *Comitis Warwici*.

Hoc Anno, *Regis* decimo quinto, magna grassata est pestis, tam *Londini*, quam in aliis *Regni* partibus. Itaque *Rex*, post loca crebrò mutata, (sive ut à *Contagione* tutior esset; sive ut *Occasionem* Colloquii cum *Archi-Duce* præberet; sive ob utrunque;) *Caletum* cum *Reginâ* suâ transfretavit. Postquàm *Rex Caletum* venisset, *Archi-Dux* statim ad eum Honorificam *Legationem* misit; Tam ut de *Adventu Regis* in eas partes gratularetur, quam ut significaret se præstò esse, (si *Regi* placeret,) præsentia suâ obsequium ei deferre. Sed simul *Legati Regi*
intimârunt

intimârunt, ut Locum Congressûs designaret, extra aliquod munitum Oppidum, aut Castellum, quoniàm, hoc Regi Gallie, simili occasione, denegasset. Quamvis autem (ut aiebat) non exiguum discrimen inter illos duos Reges agnosceret; tamen ab exemplo se metuere, ne fortè illud ipsum, à Rege quopiam in posterum, cui minùs quam Regi HENRICO fideret, postularetur. Rex Comitatem *Archi-Ducis* sibi gratam esse, excusationem autem probatam esse ostendit; Et locum ad *Ædem Sancti Petri* extra *Caletum*, colloquio designavit. Simul etiàm *Archi-Ducem* Legatis à se missis honoravit: Hi fuerunt, *Baro de Sancto Joanne*; & unus ex *Secretariis Regis*: Quos *Archi-Dux* eo honore excepit, ut (ad *Missam* celebrandam *Sancti Audomari* profectus,) medius inter *Baronem de Sancto Joanne* à Dextrâ, & *Secretarium* à Sinistrâ, equitaret. Die ad colloquium assignato, Rex Equo vectus, ad nonnullum ab *Æde Sancti Petri* Intervallum, in occursum *Archi-Ducis*, perrexit. Cùm appropinquassent, *Archi-Dux* properè de Equo descendit, & ad Stapedem *Regis* tenendum, se obtulit: Id *Rex* nullo modo permittere voluit, sed cum & ipse ab Equo descendisset, magnis cum Amoris Indiciis se mutuò complexi sunt; Atque in locum, in Templo ad hoc ornatum, ad longum Tempus collocuti sunt; Non solum tractantes de Fœderum præteritorum Confirmatione, & Commerciorum libertate; Sed etiàm de Nuptiis reciprocis, inter HENRICUM *Ducem Eboraci*, Filium *Regis* secundo-genitum, & *Archi-Ducis* Filiam; Et rursùs inter *Carolum Archi-Ducis* Filium primogenitum, & *Mariam* Filiam secundo-genitam *Regis*. Verùm Gemulæ istæ immaturarum Nuptiarum, nihil aliud erant, quam vota quædam *Principum* Amicorum, & Auræ Benevolentie: etsi alterum Matrimonium postea Tractatu conclusum, sed minimè consummatum fuerit. Verùm toto illo tempore, quo *Principes* isti, inter se conversabantur, in *Suburbis Caleti*, mira fuit inter eos Cordialis & intimi Amoris Demonstratio; præcipuè ex parte *Archi-Ducis*. Qui (præterquam quod esset *Princeps* humanissimus, & moribus suavissimis,) conscius sibi, quam morosè & parum amantè *Rex* à Concilio suo tractatus fuisset, in negotio *Perkini*, omnibus modis contendit, ut pristinum in *Regis* Benevolentia, locum recuperaret. Atque insuper Patris & Socreri sui Monitis, perpetuò obsessus erat, qui (propter odium suum & suspiciones adversus *Regem Gallum*,) semper *Archi-Ducis* Aures obtuderunt, ut super amicitiam *Regis Angliæ*, veluti Anchoram jaceret; hâc datâ occasione, eorum monita & præcepta exequi gauderet: *Regem* appellans Patronum suum, & Patrem, & Protectorem: (Nam hæc ipsa verba *Rex* Literis suis postea inseruit, ad Civitatem *Londini* missis: Quibus Humanitatem *Archi-Ducis* prolixè commendavit;) cum aliis verbis Honorificentissimis, quæ Amorem suum, & observantiam erga *Regem*, testarentur. Venerunt etiàm *Caletum* ad *Regem Fræses Picardie*, & *Balivus Amieni*, à *Ludovico Rege Gallo* missi; Tam ut honorem ei exhiberent; quam ut certiozem eum facerent, de victoriâ suâ, & subjugatione *Ducatûs Mediolanensis*. *Rex* visus est sibi complacere in honoribus, qui illi, durante morâ suâ *Caleti*, ab Exteris exhibiti erant. Etenim *Caletus* fusè de iis scripsit ad *Majorem & Senatum Londinensem*: quod haud (dubie) causam multis sermonibus in urbe præbuit.

Rex enim, etsi Cives sibi conciliare non poterat, modis ab *Edwardo Quarto* usitatis; tamen Affabilitate, & aliis Favoribus Regiis, eos semper devinciebat, seque illis multum dabat.

Hoc etiam Anno mortuus est *Joannes Mortonus*, Archiepiscopus *Canthuariensis*, & Cardinalis, summusque etiam *Angl. & Cancellarius*. Vir prudens erat, & eloquens, sed Ingenio aspero, & imperioso; Regi acceptissimus, sed Nobilitati invisus, Populo itidem odiosus. Neque ex Benevolentia aliqua, Nomen ejus omissum est, in Catalogo Adulatorum Regis, quos Edictum *Perkini* perstrinxit; Sed eum noluerunt reliquis admiscere, quoniam *Imaginem & Superscriptionem Papae* in se habuit; *Cardinalatus* scilicet Honore impressam. Regem sibi obstrinxerat, Consiliorum Occultatione, & Diligentia; sed praecipue, quod Regi, in Fortunam suam minore, fidum se praebuit: Et simul, quod (affectu suo secreto) Inveteratam malitiam non vacabat, adversus *Familiam Eboracensem*, sub qua Calamitates nonnullas subierat. Quinetiam, libenter Invidiam a Rege in se derivabat, etiam plus quam Rex vellet. Rex enim, subterfugia non quaerebat, sed Invidiam in os se objicere solebat, & Cupiditates suas aperte praefere: Id quod Invidiam contra eum auxit sane, sed minus audere effecit. Verum, quatenus ad duras illas Regis Exactiones, Tempus postea prodidit, Episcopum istum Regis Ingenio obsequendo, illi potius temperavisse. Sub *Richardo Tertio*, Custodiae commissus fuerat, in domo *Ducis Buckinghamiae*. Quem ad Defectionem a *Richardo* secreto impulit. Sed postquam Dux Negotio se implicarat, Episcopumque praecipuum sibi in Tempestate Gubernatorem Navis fore sperasset, Episcopus in Scapham transiliverat, & trans mare profugerat. Verum, utcumque iste Vir laudandus, aut reprehendendus occurrat, certe felicissimam Memoriam meritus est; Eo quod principale fuerat Instrumentum in Conjunctione duarum *Rosarum*. Grandaeus admodum mortuus est; Sed Corpore validus, & Animi Facultatibus integris.

Anno sequente, qui fuit Sextus Decimus Regis, Annusque Domini millesimus quingentesimus, Jubilaeum *Romae* celebratum est. Verum *Papa Alexander*, quo Impensis & Periculo longi Itineris, ad *Romam* usque parceret, consultum putavit, Gratias eas Spirituales, per viam permutationis transferre, ad eos, qui certas Pecuniae Summas solvisent; cum minus grave esset, eas in Patriam quemque suam recipere. Quonomine, in *Angliam* missus est, *Jasper Pons*, *Hispanus*, *Papae* Commisarius; Meliore Judicio electus, quam fuerant illi, qui nonnullis Annis post in *Germaniam*, a *Leone Papa* missi sunt. Etenim negotium, magna cum Prudentia, & specie Sanctitatis, Pons iste gessit. Ita ut amplissimas Pecuniarum Summas, intra hoc Regnum *Angliae*, in usum *Papae* corrogaverit, exiguo aut nullo Scandalo. Opinio prava increbuerat, Regem Pecuniae participasse. Verum apparet ex Literis *Cardinalis Adriani Regis* Pensionarii, ad Regem post aliquot Annos missis, hoc minus verum fuisse. Etenim, *Cardinalis* iste, a Rege adhibitus, ut *Papa Julio* persuaderet, Bullam Dispensationis pro Matrimonio inter *HENRICUM Principem & Dominam Catharinam* ineundo, expedire, *Papamque* in eam concedendam difficiliorem expertus, pro principali Argumento merito Regis erga eam Sedem, usus est; Quod Pecuniae illae,

illæ, quam *Pons* intra *Angliam* collegit, ne Denarium quidem tetigerat. Verum, quo clariùs elucesceret, (ad Populo satisfaciendum,) Pecuniam istam sacram fuisse; Idem Nuncius Breve Regi à *Papâ* detulit; Per quod *Rex* excitatus, & summonitus fuit, ut in Personâ propriâ Bello sacro contra *Turcam* interesset. Quoniam *Papâ* (ex Sollicitudine *Patris Universalis*,) quasi sub oculis cernens Successus & Progressus magni illius Fidei Hostis, multas Consultationes in *Conclavi*, præsentibus *Legatis Principum* Exterorum, circa *Bellum Sacrum*, & generalem *Principum Christianorum* in *Turcam* Expeditionem suscipiendam, habuisset. In quibus Consultationibus decretum fuisset; ut *Hungari*, *Poloni*, & *Boëmi*, *Thraciam* Bello invaderent; *Galli* & *Hispani*, *Græciam*; *Papâ* verò (promptus ad se immolandum pro Causâ *Christianâ*,) in Personâ suâ, & Comitatu *Regis Angliæ*, *Venetorum*, & aliorum Statuum qui Mari pollerent, navigaret cum Classe potentissimâ, per *Mare Mediterraneum*, usque ad *Constantinopolim*. Quodque, in hunc finem, *Sanctitas Sua*, Nuncios ad omnes *Principes Christianos* misisset; Tam ut, Cessatio fieret omnium Dissidiorum & Querelarum inter se, quam ut Apparatus Bellici, & Contributiones Pecuniarum, sine morâ fierent, ad sacrum hoc Incœptum, ad exitum perducendum.

Huic *Papali Legationi Rex*, (de Animo & Consiliis *Papæ* benè informatus) Responsum dedit, magis solennè, quàm serium significans.

Nullum in Terrâ *Principem* seipso promptiorem, aut obsequentiorem futurum, tam Personâ propriâ, quàm universis suis Copiis, & Fortunis, ad *Bellum* hoc *Sacrum* incundum. Verum, tantam esse Locorum distantiam, ut nullæ maritimæ Copiæ à se apparandæ & cogendæ, nisi duplici sumptu instrui possint, & duplici etiâ (ad minimum) morâ, quàm posset fieri à *Regibus*, quorum Territoria magis essent in propinquo. Præterea, neque structuram navium suarum, (cùm nullas haberet *Triremes*,) neque *Experientiam Navarchorum* & *Nautarum* suorum, illis Maribus tam aptè convenire posse, quàm Nationum illarum. Itaque consultius facturam suam *Sanctitatem*, si ab uno ex *Regibus* illis, qui commodius posset, impetraret, ut se Mari comitaretur. Quo pacto, omnia, & minore Impendio, & majore celeritate, confici possint. Quinetiâ, Emulatio & Divisio, circa Imperium Exercitûs, quæ inter illos duos *Reges*, *Gallum* & *Hispanum*, intervenire fortassè possint, si uterque in Bello terrestri super *Græciam* procederet, prudenter evitaretur. Se verò, pro suâ parte, Auxiliis & Pecuniis non defuturum. Nihilominus, si uterque *Rex* hoc facere recusaret, se potius quàm *Sanctitas* sua sola navigaret, quam primum posset, eidem inserviturum. Sub Conditione tamen, ut primò *Discordias* omnes inter *Principes Christianos* depositas, & sedatas videret; Quemadmodum, ipse, ex suâ parte, nullis omninò implicatus esset: Atque simul, *Oppida* aliqua munita ad *Littora Italiæ*, in manus suas traderentur, quæ *Hominibus suis*, & *Præsidio* & *Receptui* esse possint.

Cùm hoc Responso reversus est *Jussar Pons* neutiquam tristis. At tamen hæc *Regis Declaratio* (ut cunque superficialis) ei talem, apud *Exteros*, *Existimationem* peperit, ut non diù post, ab *Equitibus Rhodi* electus

electus esset Ordinis illius Protector: Omnibus rebus in multiplicationem Honoris cedentibus, Regi qui tantam obtinuerat Famam, Prudentiæ, & in rebus Civilibus peritiæ.

His duobus posterioribus Annis, in Judicium vocati sunt, quidam Hæretici; Quod tempore hujus Regis, rarum admodum erat; & si aliquando contigerat, Pœnitentiis potius, quam Igne luebant. Rex (licet Scholasticus non esset,) tamen Honorem sortitus est, ut *Cantuarie*, unum ex iis convinceret, & ad Sanitatem perduceret.

Hoc etiã Anno, licet Rex à Spiritibus & Illusionibus non esset vexatus; Quos aspersione partim Sanguinis, partim Aquæ, abegerat: Attamen, Apparitionibus quibusdam inquietabatur; semper ab eadem Regione se ostendentibus, Familiã scilicet *Eboracensi*. Evenit, ut Comes *Suffolciæ*, Filius *Elizabethæ*, (Sororis natu majoris, *Edwardi Quarti*, ex *Joanne Duce Suffolciæ*, secundo ejus Marito) & Frater *Joannis Comitis Lincolnie*, qui apud prælium de *Stoke* occubuerat, vir iracundus & cholericus, Hominem in Iræ fervore occideret, Cujus criminis, Rex ei gratiam fecit. Verum, aut ut ei Nubem quandam Infamiæ impingeret; Aut ut sensum Gratia suæ majorem incuteret; Eum palàm in Judicium produxit, & *Diploma Condonationis* suæ aperte allegare voluit. Hoc in *Comite*, illum effectum peperit, quem similibus causis, in animis elatis, parere consuevit. Nimirum, ut Ignominia altiùs insideret, quam Gratia. Itaque infensus animi, clam in *Flandriam* aufugit ad Materteram suam *Ducissam Burgundiæ*. Rex, hæc re turbatus non nihil est. Sed prioribus periculis edoctus, ut lenibus & tempestivis uteretur remediis, Nunciis benignis ita eum emolliovit, (*Ducissã* etiam *Margaretã*, tot in Alchymiã suã frustrationibus, fatigatã; ideoque à novis Experimentis factã alienã; partim etiam non nihil dulcoratã, quod ejus Nominis, in Confessione *Perkinsi*, nulla facta fuerat mentio;) ut Comes placatus rediret, *Regique* reconciliaretur.

Principio Anni sequentis, qui erat Regis Decimus Septimus, *Domina Catharina, Ferdinandi & Isabelle, Regis & Reginae Hispaniæ*, Filia quarta, *Angliam* appulit, apud *Portum Plimmonthi*, Secundo die *Octobris*; Et decimo quarto *Novembris* insequentis, *Principi Arthuro* nuptis Matrimonio in *Templo D. Pauli* solennitè celebrato. Princeps, tunc Annorum erat circitèr quindecim, Sponsa autem ejus circitèr octodecim. Modus eam in *Angliam* recipiendi; Modus Ingressus ejus in *Londinum*; Atque Nuptiarum ipsarum Celebritas, magnã & verã cum Magnificentiã peracta sunt; Sive Sumptus spectetur, sive Splendor, sive Ordo. Præcipuus vir, qui universum Apparatum curavit, erat *Foxus Episcopus*; Qui non solum prudens erat Consiliarius, in Negotiis tam Belli quam Pacis, verum etiã bonus Præfectus operum, bonus itidem *Magister Ceremoniarum*: Denique omnia erat, quæ competerent parti Activæ, & pertinerent ad Servitium Aulæ, aut status, *Magni Regis*. Nuptiarum harum Tractatus septem Annorum Opus erat; cujus partim causa erat Ætas tenera *Principum*, præsertim ipsius *Arthuri*. Sed vera causa suberat, quod hi duo Reges, prudentissimi scilicet, & profundi Judicii, stabant diù alter in fortunam alterius

alterius intuentes; satis gnari, Tractatum ipsum interea, Opinionem ubique creare arctæ inter illos Conjunctionis, & Amicitia; Quod ipsum utrinque utile erat rebus amborum *Regum*, licet liberi adhuc manerent. Verum in fine, cum utriusque *Regis* Fortuna, indies magis prospera & secunda evaderet; atque cum circumspicientes, nullam invenirent Conditionem meliorem, Tractatum Matrimonii concluderunt.

Summa Dotis (quæ in *Regem* translata erat per viam Renunciationis,) fuit Ducenta Millia Ducatorum. Quorum centum Millia solvi debebant, post decem dies à Solennizatione Matrimonii: Altera verò centum Millia, æquis portionibus, proximis duobus Annis. Pars tamen poterat per Jocalia, aut per Vasa aurea & argentea, repræsentari; Et Ratio inita est, quo pacto justè & indifferentè æstimarentur. Reditus autem Principissæ assignatus, fuit tertia pars *Principatus Walliæ & Ducatus Cornubiæ, & Comitatus Cestriæ*, postea per Metas separanda. Verum, si contingerit eam *Reginam Angliæ* fore, indefinitus relinquebatur; Ita tamen, ne minor foret, quam ulla *Regina Angliæ* antehac frueretur.

In Spectaculis & triumphis Nuptialibus, multa ex ^{astro} ~~astro~~ *onomiâ* desumpta sunt. Sponsa enim per *Hesperum* adumbrata est, Princeps autem per *Arcturum*: Sed & vetus *Rex Alphonsus*, (qui inter *Reges* maximus fuerat *Astrologus*, atque simul ex Progenitoribus *Principissæ*,) introductus est, ut Fortunam Nuptiarum prædiceret. Certè, quisquis is fuerit, qui istas nugas concinnaret, ultra Pedantium sapuit. Sed pro certo ducas, *Arthurum* illum *Regem Britannum*, ad Fabulas usque celebrem, atque *Prosapiam Principissæ Catharinæ, à Familia Lancastrensi*, extractam, nullo modo oblivione præterita fuisse. Verum, (ut videtur) non fausta res est, Fortunam ex *Astris* petere. Nam *Princeps* iste *Juvenis*, (Qui, eo tempore, in se trahebat, non solum *Spes & Affectus Patriæ suæ*, verum etiam *Oculos & Expectationem Exteriorum*) post paucos *Menses*, ineunte *Aprile*, apud *Castrum de Ludlow* obiit, quo missus erat, ut cum *Aulâ suâ* resideret, tanquam *Princeps Walliæ*. *Hujus Principis*, eò quod citò mortuus est; Et quia in more *Patri* erat, *Liberos suos* modicè illustrare, exigua manet *Memoria*. Illud tantum traditur, eum bonarum *Literarum* studiosissimum fuisse, & magnos in iis profectus fecisse, supra *Annos suos*, & supra *Consuetudinem Principum* magnorum.

Dubitatio quadam temporibus sequentibus oborta est, cum *Divortium HENRICI Octavi, & Dominae Catharinæ*, tantas turbas in orbe concitaverat, utrùm *Arthurus* carnaliter cognovisset *Catharinam* uxorem suam; Quo ista pars, de *Cognitione carnali*, casui infereretur. Verum autem est, *Catharinam* ipsam rem negasse; vel saltem *Advocatos* illius & rei institisse, & ut firmiter causæ non contemnendum omitti noluisse; Etsi plenitudo *Potestatis Papalis* in dispensando, Quæstio fuisset primaria. Ista autem *Dubitatio* per longum tempus duravit, respectu duarum *Reginarum* quæ successerunt, *Mariæ & Elizabethæ*; Quarum *Legitimationes* erant inter se incompatibiles, etsi *Successio ipsarum*, vigore *Actus Parlamenti*, stabilita fuisset. Tempora autem quæ *Mariæ Reginae* *Legitimationi* favebant, credi

credi volebant, nullam fuisse carnalem cognitionem. Non quod videri vellent absolutæ *Papæ* Potestati quicquam derogare, veleo casu dispensandi; Sed Honoris tantum causâ, atque ut Casus magis esset favorabilis, & mollius laberetur. E contra, Tempora, quæ Legitimationi *Regine Elizabethæ* favebant, (quæ & longiora, & recentiora fuerunt,) contrarium defendebant. Illud certæ Memoriam est, intercessisse Tempus semestrem, inter Mortem *Principis Arthuri*, & Creationem *Henrici*, in *Principem Walliæ*; Quod eò pertinere Homines interpretabantur, quò spatium illud temporis, in certo poneret, utrum *Catharina* ex *Arthur*o gravida facta fuisset. Quin & *Catharina* ipsa, novam à *Papâ Bullam* procurari fecit, ad Matrimonium melius corroborandum, cum clausulâ illâ, (*Vel forsân Cognitam*) quæ in priorè *Bullâ* comprehensa non erat. Datum etiâ in Evidentiis fuit, dum Causa Divortii tractaretur, Somnia quoddam facetum; Nimirum quòd *Arthurus* manè cum è lecto *Principissæ* surrexisset, potum postulasset, præter Consuetudinem suam; Cumque Generosus quidam è Cubiculo suo, qui potum ei porrigeret, subrideret, remque notasset; *Princeps* jocans, ad eum dixisset, *Se in medio Hispaniæ, quæ calida esset Regio fuisset*; Iter autem suum sitibundum eum reddidisse; Quodque si Adulescens ille, è tam calido Climate venisset, potum avidius hausisset. Quinetiâ *Princeps* fuerat Annorum circiter sexdecim, cum mortuus est, & Corpore sanus & robustus.

Februario sequente, *Henricus Dux Eboraci* factus est *Princeps Walliæ*, & Comes *Cestriæ & Flintiæ*; Etenim *Ducatus Cornubiæ*, statuto ad eum devolutus est. At *Rex* Ingenio tenax, & non libentè Reditus novos, si alibi nupsisset *Henricus*, assignaturus; sed præcipuè propter affectum suum, quo & Naturâ, & propter Rationes politicas, *Ferdinandum* prosecutus est, Affinitatis prioris continuandæ cupidus, à *Principe* obtinuit, (etsi non absque aliquâ Reluctatione, qualis eâ Ætate, quæ Duodecimum Annum nondum complevit, esse poterat,) ut cum *Principissâ Catharina* contraheretur: Secretâ Dei Providentiâ ordinante, ut Nuptiæ illæ, magnorum Eventuum & Mutationum Causa existerent.

Eodem Anno, celebratæ sunt Nuptiæ, *Jacobi Regis Scotiæ*, cum *Margaretâ*, Filiâ *HENRICI* Primogenitâ: Quæ per Procuratorem contractæ sunt, & apud *Crucem Divi Pauli* publicatæ, Vicesimo quinto *Jannarii*, & *Hymnus Te Deum* solenniter ibi cantatus est. Verum hoc certum est, Latitiam Civium *Londinensium*, per sonitum Campanarum, Ignes Exultationis, & hujusmodi Plebis suffimenta, monstratam, majorem fuisse, quàm quis expectare in animum induxisset, cum tam gravia & recentia, inter Nationes odia extitissent; præsertim *Londini*, quod tam longè fuerat à sensu Periculorum & Molestiarum ex Bellis præcedentibus. Ideoque verè attribui poterat, secreto Augurio & Inspirationi, (quæ sæpenumerò influit, non tantum in Corda Regum, verumetiâ in pulsas & venas Populorum,) de Fælicitate, ex eo Conjugio, temporibus futuris secuturâ. Matrimonium hoc, Mense *Augusti* sequentis, consummatum fuit apud *Edenburgum*. *Rex* Filiam suam, usque ad Oppidum de *Collingeston* comitatus est; Ibiq; eam Curæ & Famulitio *Comitis Northumbriæ* commisit. Qui magno cum Comitatu

Comitatu Virorum, & Fœminarum Nobilium, eam in *Scotiam*, ad Maritum suum perduxit.

Hoc Matrimonium, per tres ferè Annos, tractatum erat; à tempore scilicet, quo *Rex Scotiæ*, cum *Episcopo Foxo*, Arcanum Animi sui communicasset. Summa Dotis, à Rege HENRICO data, fuit Decem Mille Librarum. Reditus autem annui, à Rege *Scotiæ*, in Sustainationem Uxoris suæ, assignati, fuerunt bis Mille Librarum, post Mortem *Jacobi*; & Mille Librarum in præsentem. Qui Reditus separandi erant, ex præcipuis & certissimis Reditibus. Traditur, cum de hoc Matrimonio deliberaretur, *Regem Concilio suo sanctiori* Negotium remisisse; Quosdam verò ex Concilio, usos Consiliariorum libertate, (Rege tum præsentem) supposuisse; Si duo *Regis Filii*, sine Hæredibus Masculis defuncti essent, *Regnum Angliæ* ad Lineam *Scotiæ* devolutum iri, quod *Monarchiæ Anglorum* præjudicio esse possit. Cui Objectioni *Rex* ipse, nihil moratus respondit; Id si contigerit, *Scotiæ* Accessionis loco *Angliæ* futuram, non *Angliam Scotiæ*: Majus enim Regnum minus ad se tracturum. Ideoque Unionem istam tutiorem futuram, quàm fuerat illa *Franciæ*. Hoc Responsum *Regis*, instar Oraculi habitum est; & Silentium de eâ re secutum.

Annus idem fatalis erat, tam Funeribus, quàm Nuptiis: Idque æquali temperamento. Gaudia enim & Festa Nuptiarum duarum, compensata erant, Luctibus & Funeribus *Principis Arthuri*, (de quo jam diximus,) & *Reginæ Elizabethæ*, quæ ex Puerperio mortua est, apud *Turrim*, *Infante* non diù superstite. Mortuus est etiã eodem Anno *Reginaldus Braius*, *Eques Auratus*, qui notatus est, majorem habuisse, apud *Regem* consulendi libertatem, quàm aliquis alius Consiliarius: Verùm id genus Libertatis erat, quod Adulationem redderet magis sapidam. Attamen plus justo ex Invidiâ participavit, circa *Regis* Exactiones.

Hoc tempore Status *Regis* fuit florentissimus; Amicitiiis *Scotiæ* munitus, *Hispaniæ* roboratus, *Burgundiæ* ditatus, universæ Turbæ intestinæ siluerunt; Atque omnis Belli strepitus, (tanquàm Tonitru ex longinquo,) in *Italiam* delatus. Itaque Natura, quæ sæpenumerò vinculis Fortunæ feliciter constringitur, & frænatur, cœpit prævalere, & prædominari effrœnis, in Animo *Regis*; Affectus suos & Cogitationes (tanquàm Gurgite forti) impellendo, ad corrogandos & accumulandos Thesauros. Sicut autem *Reges*, multò facilius, Ministros & Instrumenta inveniunt, qui Cupiditatibus eorum inserviant, quàm qui Rebus suis & Honori; Nactus est duos Ministros, ex voto suo, aut etiam ultra votum suum, *Empsonum* & *Dudleium*, (quos *Populus* æstimabat pro Sanguisugis suis & Expilatoribus) ambos Audaces & Famæ Contemptores; Quique ex Domini sui mulcturâ, haud parum ad se ipsi trahebant. *Dudleius* bonâ Familiâ ortus fuit. Vir eloquens, & qui Negotia aspera bonis Verbis condire poterat. Sed *Empsonus*, qui filius fuit Rudiarii, factum semper urgebat, deque eo triumphabat, missis aliis quibuscunque respectibus, tanquàm inanibus. Hi duo, scientiâ Juris periti, autoritate Consilarii, (quemadmodum *Corruptio rerum optimarum est pessima*;) *Legem* & *Justitiam* in *Absynthium* & *Rapinam* verterunt. Primo enim, *Mosillis* erat, ef-

ficere, ut plurimi ex Subditis diversorum criminum rei peragerentur, atque eousque juxta Formam Legis procedere; Cum verò *Bille Impetitionis*, quæ vim tantum Accusationis, non Decisionis habebant, verè repertæ fuerint, statim eos Custodiæ tradere. Neque tamen causam Juridicâ viâ prosequerentur, aut eos tempore convenienti ad se defendendum producebant, sed in Carcere languere permittebant, & diversis Artificiis & Terroribus, plurimas ab illis multas & redemptiones, extorquebant, quas Compositiones & Mitigationes vocabant.

Quinetiam, usu audaciores facti, tandem tam contemptim & incuriosè processerunt, ut ne dimidiam illam partem, (de quâ diximus,) Faciei Justitiæ retinerent, ut per viam *Indictamenti* procederent; Sed Præcepta sua & Missivæ passim volitabant, ad homines comprehendendos, & coram seipsis, & aliis, in ædibus suis privatis, colore scilicet Commissionis suæ, sistendos; Ibique viâ quâdam Justitiæ summarîæ, & irregulari, per Examinationem solam, absque duodecim virorum Judicio, causas terminabant, potestatem sibi assumentes, in his Justitiæ latebris, tam Causas Coronæ, quàm Controversias civiles dirimendi.

Præterea, mos illis erat, Terras & Reditus Subditorum, *Tenuris Feodalibus*, (quæ in *Capite* vocantur,) onerare, & captivare, falsas *Inquisitiones* procurando, atque inde Custodias & Matrimonia *Minorum* captando; Atque etiam *Liberaturas*, *primas seisinæ*, & multas pro *Alienationibus*, (hujusmodi *Tenurarum* fructus scilicet,) exigendo; Recusantes, sub variis prætextibus & procrastinationibus, Subditos admittere ad tales falsas *Inquisitiones*, juxta Normam Legis, evincendas. Quinetiam *Pupillis Regis*, cum ad majorem Ætatem pervenisent, non licebat, Restitutionem Terrarum suarum obtinere, nisi immanes Pecuniarum Summas persolverent. Rursus mos illis erat, Subditos, Informationibus, de Intrusione in Terras *Regias*, vexare, ex meritis calumniis, & prætextibus vix probabilibus.

Cum verò Subditos, ob causas aliquas civiles, ex-leges fieri contigisset, eos chartam Condonationis suæ, de more, procurare non passi sunt, nisi magnas & intollerabiles Pecuniarum Summas dedissent; Rigori Legis innisi, quæ *Vt-legatorum* Bona Fisco applicat. Quinetiam, de proprio addebant, absq; aliquo omnino Juris adminiculo, *Regi*, nomine Multæ, in casu *Vt-legationis*, dimidiam partem Terrarum & Redituum Subditorum, deberi, durante spacio duorum Annorum integrorum. Etiam cum *Duodecem-Viris*, & Juratoribus *Grandioribus*, minaciter agere solebant, eosque compellere, ut quod sibi libitum esset, renunciarent: Quod si minus fecissent, in Quæstionem eos adducere, in carcerare, & multare consueverunt.

Has, cum multis aliis, oppressiones, & concussiones exercebant, Oblivione potius sepeliendas, quàm Memoriam tradendas; Tam sicut Accipitres Domestici, pro *Domino* suo, quàm sicut Accipitres Sylvestres, pro seipsis, prædantes; In tantum, ut Opes amplissimas sibi comparaverint. Præcipuum autem eorum Flagellum erant *Forisfactura*, exactæ super Leges pœnales; In quibus processibus nulli pepercerunt, neque eminentioris Ordinis, neque Inferioris: Neque distinguendo

distinguendo, num Lex possibilis fuerit, aut impossibilis; In usu, aut obsoleta: Sed statuta omnia, tam Antiqua, quam nova, tanquam Rastris percurrendo: Etsi complura ex illis, magis in Terrorem condita essent, quam ut summo jure ageretur. Habebant autem semper circa se Catervam Delatorum, Calumniatorum, & Juratorum pragmaticorum; Ita ut quidvis pro Arbitrio suo *Vere-dicto* exhiberi & confirmari efficerent, sive de Facto, sive de valore.

Manet etiã in hodiernum diem Narratio; *Regem*, quodam tempore, fuisse à *Comite Oxoniæ*, (qui præcipuus ei erat Servus, tam Bello, quam Pace,) magnificè & sumptuosè exceptum, apud *Castrum suum de Heveningham*. Sub discessu autem *Regis*, stabant Servi *Comitis*, ordine decente, Tunicis suis, Famulitiis, cum Insignibus *Comitis*, utrunque latus *Regis* prætereuntis, claudentes. *Rex Comitem* ad se vocavit, & dixit; *Domine mi, multa audiveram de Hospitalitate tuâ, eam autem video Famã esse majorem. Isti generosi, & probi homines, quos ab utraque manu aspicio, sunt certè Servi tui Domestici; Nonne? Comes autem subridens respondit. Si placet Celsitudini vestræ, hoc oper meæ non ferrent. Sunt certè illi plerique Famuli Extraordinarii, suis viventes Impensis, qui hoc tempore venerunt, ut Familiam meam decorarent, præcipuè autem, ut Celsitudinem vestram spectarent. Rex ad hæc paulùm subsiliit, & dixit; Medius fidius (Domine mi) de tanto & splendido apparatu, quo me excepisti, Gratias ago, sed pati minimè possum, Leges meas, sub Conspectu meo, violari. Procurator meus tecum aget. Atque simul traditur *Comitem* eo Nomine, cum *Procuratore Regis*, non minoris quam triginta mille Ducatorum, & ampliùs transegisse. Atque ut *Regis* incredibilis Diligentia, in ejusmodi rebus, manifestius appareat, memini me, multis abhinc Annis, vidisse Librum Rationum *Empsoni*, cujus singulas ferè Paginas *Rex* propriã manu subsignavit, & in aliquibus locis, postillæ erant etiam ex manu *Regis*. In quo libro fuit Memoriola ista *Empsoni*.*

Item receptæ (à tali) quinque merca, propter Condonationem A. B. impetrandam; & si Condonatio non concedatur, Pecunia est rependenda, nisi eidem aliàs satisfactum fuerit.

In margine autem hujus Memoriolæ per manum *Regis* propriam, apposita sunt hæc verba:

Aliàs satisfactum.

Cujus ideò potiùs mentionem facio, quod in *Rege* magnam parsimoniam ostendit, sed tamen cum Justitiã conjunctam. Itaque, pu- sillæ istæ Arenulæ, & Granulæ, Auri & Argenti (ut videtur) haud parùm fecerunt ad mirabilem illam *Struem Thesauri* constituendam.

Verùm intereã (ne *Rex* obdormisceret) *Comes Suffolciæ*, in Nuptiis *Arthuris Principis*, propter splendidas vestes, & alios Sumptus obærat, animum iterùm adjicit, ut fieret Eques Erraticus, & in Regionibus exteris nova Facinora experiretur; unde cum Fratre suo in *Flandriam* rursùs aufugit. Quod animos ei addidit, fuit poculdubio universalis Murmur populi, contra Regimen *HENRICI*. Cùmque esset vir levis, & temerarius, cogitavit ille, Vapores quosque in Tempestates verfos iri. Neque defuit ei Factio nonnulla intra *Regnum*;

Etenim Murmur Populi etiam in Nobilibus novarum Rerum studium excitat; Idque rursus, caput aliquod Seditiois evocat. Rex ad solitas Artes confugiens, *Robertum Cursonum, Equitem Auratum, Castellum de Hammes Praefectum*, (tum trans Mare degentem; Ideoque minus suspectum, qui cum Rege Consilia misceret,) Praefecturam suam deserere iussit, Seque Servum *Comitis* profiteri. Eques iste postquam in Arcana *Comitis* se sedulo insinuasset, atque ab eo explorasset, in quibus fiduciam praecipue reponeret, *Regem* de omnibus, quam fieri potuit occultissime, certiore fecit: Et nihilominus, eundem locum in *Confidentiâ Comitis*, retinuit. Literis & Nunciis à *Cursono* acceptis Rex motus, comprehendi iussit *Guilielmum Courtneium, Comitem Devoniae*, arctissimâ Affinitate cum Rege conjunctum, (quippe qui in Matrimonium duxerat, *Dominam Catharinam Edwardi Quarti* Filiam;) *Guilielmum Polam Comitis Suffolciae* Fratrem; *Jacobum Tirrellum*, & *Johannem Windhamum*, Equites Auratos; Et nonnullos alios gradus inferioris Homines, & in custodiâ habuit. Eodem quoque tempore comprehensi sunt, *Georgius Baro Abergavennius*, & *Thomas Greenus* Eques Auratus; Sed sicut ob leviolem suspicionem comprehensi erant, ita solutiore custodiâ habiti, & paulò post Libertati restituti. Ex his, *Comes Devoniae*, qui cum sanguine *Familiae Eboracensis*, tam alto gradu, commixtus erat; ideoque à Rege metuebatur sanè, licet omninò insons fuerit; Nihilominus tanquam illa Persona, quæ pravorum Consiliorum, in aliis Objectum esse posset, in custodiâ *Turris* detentus est, durante vitâ *Regis*. *Guilielmus Polus* similiter, diu in carceratus fuit, etsi minùs arctâ Custodiâ. Sed quantum ad *Jacobum Tirrellum*, (contra quem Sanguis *Principum Innocentium Edwardi Quarti*, & *Fratri* ejus *sub Altari clamabat*) & *Joannem Windhamum*, & alios Inferiores, illi in Judicium adducti, & supplicio affecti sunt; Equites autem duo decollati. Nihilominus, ut *Cursono* Fides confirmaretur, (qui ut verisimile est, nondum omnes Artes suas deprompserat, neque quæ ab eo agenda erant, perfecerat;) publicata est, apud *Crucem D. Pauli*, tempore Executionum prædictarum, *Bulla Papalis Excommunicationis & Anathematis* in *Comitem Suffolciae*, & *Thomam Cursonum*, & alios quosdam nominatim; Ac generaliter in omnes Fautores ejusdem *Comitis*: In quâ re, fatendum certè est, Cælum ad Terram nimis incurvatum fuisse, & Religionem Rationibus politicis. Verùm, haud diù post, *Cursonus* (Opportunitatem nactus) in *Angliam* venit, & simul in pristinam apud *Regem*, gratiam, sed majore cum Infamiâ apud *Populum*. Cujus reditu *Comes* haud parùm territus est, Séque videns spe omni destitutum, (*Ducissâ* quoque *Margaretâ*, Tractu temporis, & infelicibus successibus, factâ tepidiore,) post vagas quædam Peregrinationes, in *Galliâ*, & *Germaniâ*; Et puilla quædam Incepta, nihilò meliora, quam *Ignes Exulis* missiles, defessus tandem in *Flandriam*, in Protectionem *Archi-Ducis* se demùm recepit; Qui per mortem *Isabellæ*, eo tempore *Rex Castiliae* esset, in Jure *Joannæ* uxoris suæ.

Hoc Anno (decimo nono scilicet *Regni* sui) *Rex* *Comitia Ordinum* convocavit. Facile autem conicere erat, quam absolutam potestatem se crederet *Rex* habere apud *Ordines* suos, ex hoc, quod *Dudleius*,
 Eodem M
 odiosus

odiosus ille Minister *Regis*, factus esset *Prolocutor inferioris Confessus*. In hoc *Parlamento*, pauca admodum latae sunt Leges memorabiles, circa Administrationem *Regni* publicam. Quae vero latae fuerunt, *Regis*, ut semper, prudentiae, & Artis imperandi, Imaginem impressam habuerunt.

Lata est *Lex*, qua irritae factae sunt, omnes Dimissiones aut Concessionem *Regis* adversus eos, qui rite citati, ad serviendum *Regi* in Bellis suis, sive contra Hostes, sive contra Rebelles, non venirent, aut, sine *Regis* licentia discederent; Cum Exceptione tamen quorundam virorum Togatorum: Ita tamen, ut quisque stipendia *Regis*, a primo die Protectionis suae, usque ad Reditum in domum suam reciperet. Simile *Statutum*, quatenus ad Concessionem Officiorum Civilium, ante ordinatum erat; Hoc vero Sanctionem illam *Legis*, etiam ad Terras extendebat. Certè, per plurimas *Leges*, hujus *Regis* tempore conditas, liquidò apparet, *Regem* tutissimum judicasse, *Leges* Militares, Legibus *Parliamentariis*, roborare.

Alia *Lex* condita est, quae prohiberet Importationem alicujus Manufacturae, ex Byffo, vel simpliciter, vel cum mixtura alterius Filii, textae. Verum ad Pannos integros sericos non extendebat, (quoniam, eo tempore, Ars hujusmodi Manufacturas conficiendi in usu apud *Anglos* non erat,) verum ad Byffum textilem tantum; veluti Teniolarum, Astringentorum, Reticulorum, Ligularum, & Cingulorum, &c. quas Manufacturas Artifices *Angliae* satis callebant. *Lex* haec verae Regulae nixa est; videlicet; Ubi *Materialia Extera superflua sint, ibi Manufacturas earum apud exteros prohibendas*. Hoc etenim aut superfluitates illas arcebit, aut Manufacturam lucrabitur.

Lata est etiam *Lex* alia, qua Chartae Regiae de peculiaribus Carceribus revocarentur, illique Muneri *Vice-Comitis* reannecterentur. Peculiaribus scilicet, & Privilegiatis Officiariis, non minus ad Interruptionem *Justitiae* facientibus, quam *Locis* Privilegiatis.

Lata est insuper *Lex*, quae *Leges* Municipiorum restringeret; quae saepenumero impugnare solebant *Prærogativam* *Regis*, Legem communem *Regni*, & Libertatem *Subditorum*; Hujusmodi Municipiis & Collegiis, nil aliud existentibus, quam *Fraternitatibus in Malo*. Ordinatum igitur est, ne hujusmodi *Leges* peculiare, Executioni demandarentur, nisi recognita fuissent, & approbatae à *Cancellario* & *Thesaurario Angliae*, ac duobus *Capitalibus Justiciariis*, sive eorum tribus; Aut etiam à duobus *Justiciariis Itinerantibus*, in *Locis* ubi Municipium situm esset.

Lata est etiam *Lex* alia, quae hoc revera agebat, ut Argentum *Regni*, in Monetariam *Regis*, adduceretur. Ordinabat autem, ut omnes Nummi Argentei tonsi, aut diminuti; in Solutionibus Pecuniarum, minimè reciperentur; Ne grani quidem facta gratia, quam Remedium vocant, sed tantum cum Exceptione Attritionis Competentis, quae ob Incertitudinem Exceptio erat quasi Illusoria: Adeo ut per Consequentiam, omnes Nummos Argenteos in Monetariam *Regis*, iterum recudendos, adduci necesse fuerit; unde *Rex* propter novam Cusionem, fructum perciperet.

Ordinatum est etiam *Statutum* prolixum, contra Mendicos, & Er-

rones; In quo duæ Res occurrunt, notatu dignæ. Prima, Comitibus displicuisse huiusmodi Errorum Incarcerationem; utpote quæ Populo sumptui esset, Carceres superoneraret, neque publicum Exemplum, quod in Oculos Hominum incurreret, exhiberet. Altera, quod in Statutis hujus Regis, (Neque enim hoc Statutum Anni Decimi noni solum est in eo genere,) semper copulantur. Errorum Supplicia, cum Interdictis de Aleâ, aut Chartis pictis, & huiusmodi Ludis illicitis, à Servis & Plebeis, utendis; Atque unâ de Cauponulis sive Cervifiariis supprimendis: Cùm hæc Fibra sint unius Radicis, Atque ac si alterum absque cæteris extinguere posse, varia opinio esset.

Quod verò ad turbulentas Hominum Coitiones, & illicita Familiæ, vix fuit Parliamentum; tempore hujus Regis, absque Statuto aliquo contra eas lato; Rege semper excubias quasdam agente, contra Magnatum Potentiam, & populares Coetus.

Concessum etiã Regi fuit, eo Parlamento Subsidium Pecuniarium tam à Laicis, quàm à Clero. Nihilominus, ante finem Anni, exivit Commissio, ad Benevolentiam generalem colligendam: Etsi nullum esset Bellum, nulli metus. Eodem quoque Anno, Civitas Londini, quinque Millia Mercarum Regi dedit, pro Confirmatione Immunitatum suarum; Res certè, quæ magis Initiis Regis conveniret, quàm Temporibus ultimis. Neque paulum Lucri Regi accessit, Occasione Statuti recentis, de recudendis Drachmis, & Semi-drachmis, Hodie Solidos, & Monetam sex Denariorum, æquantibus. Quantum verò ad Molendina Empsoni & Dudleii, illa etiã nunc magis, quàm unquam antea, molebant. Ita ut res esset planè stupenda, videre quot Imbres Aurei, in Regis Thesauros, simul descenderint. Nam primo, Solutiones posteriores Dotis Nuptialis ex Hispaniâ, in illud tempus incidebant; Subsidium Parliamentarium exigebatur; Benevolentia Colligebatur; Adde Commodum ex Monetis Recusis, Immunitatum Londini Redemptiones. Casualia undique emergentia. Hæc autem Pecuniarum Congeries, eò magis fuit mirabilis, quod Rex eo tempore, nullis omninò Bellis aut Motibus implicabatur: Quin & unicum tantum Filium habuit; Filiam etiã unam innuptam: Præterea Rex is fuit, qui prudentiâ excelleret; Altoque itidem Spiritus gereret; Adeò ut Gloriam ei ex Divitiis petere opus non esset; Cùm aliis Rebus plurimis, (Nisi quod certum est, Avaritiam sibi Materiam Ambitionis semper proponere,) eniteret. Ita ut, unde tanta Pecuniarum Cupiditas Regem obsederit, non facile quis habeat, quod conjiciat. Fortitan Amor Filii, hanc Cogitationem animo suo suggestit, se tam potens Regnum, & tantos Thesauro cumulos, relicturum, ut Filius Arbitrarius fortunæ propriæ futurus esset.

Hoc etiã Anno, Festum Servientium ad Legem celebratum fuit; Quod fuit, tempore Regis hujus Secundum.

Circa hoc tempus, Isabella, Regina Castiliæ, decessit: Fœmina Heroica, ac Ornamentum, & Sexûs sui, & Temporum; Quæque Magnitudinis Regni Hispanici, quæ secuta est, Lapis Angularis fuit. Hoc Accidens, Rex, non ut nova peregrina accepit, sed tanquàm illud, quod magnum haberet, cum rebus suis, Consensum; Idque duplici respectu præcipuè. Nimirum, tam propter Exemplum, quàm propter Confe-

Consequentiam. Primò secum reputabat, Casum *Ferdinandi Arragonie*, post Mortem *Isabellæ*, eundem prorsus esse, cum Casu suo, post Mortem *Elizabethæ*. Casumque *Joannæ, Hæredis Castiliæ*, convenire cum Casu Filii sui, *Principis Henrici*. Etenim si uterque Rex, Regnumque teneret, in Jure Uxoris suæ, descendebat utique ad Hæredem, neque Marito accrescebat. Et licet Casus suus proprius, magis quàm ille *Ferdinandi*, & Ferro, & Membranâ, firmatus, (hoc est Victoriâ in Acie, & Actu Parlamentario,) nihilominus, naturale illud Jus Sanguinis ita (etiam in animo Viri prudentis) præponderabat, ut Dubitationem injiceret, num reliquis duobus, tutò & solidâ quis niti posset. Itaque diligentissimè observabat, quomodo cum Rege *Arragonie*, actum foret, in Retentione *Regni Castiliæ*; Atque insuper, si fortè retinisset; Utrum in Jure proprio, vel ut Administrator Bonorum Filia suæ, se illud tenere profiteretur. Secundò, animoolvebat Statum *Europæ*, per hanc Mortem, Conversionem quandam pati posse. Cum enim, temporibus antea actis, Conjunctio sui ipsius cum *Arragoniâ* & *Castiliâ* (quæ Res una fuerant,) Amicitiaque *Maximiliani*, & *Philippi* Filii sui, *Archiducis*, Potentiam *Gallorum* longè superarent; Metuere jam cœpit, ne fortè *Rex Gallus*, (qui in Affectibus *Philippi Regis* Juvenis *Castiliæ*, Locum insignem obtinebat,) & *Philippus* ipse, jam *Castiliæ Rex*, (Cui Inimicitia intercedebant cum Socero suo circa præsens Regimen *Castiliæ*,) Nec-non & ipse *Maximilianus Philippi* Pater, (qui mobili esset Ingenio, & de quo Conjectura illa ferè sola merito capi poterat, eum non diù eundem futurum, qui paulò ante fuisset,) Hi tres potentissimi Principes, in arctam aliquam Amicitiam, & Fœdus, inter se coirent. Quo facto, licet Periculum minimè sibi ab illis immineret, tamen Amicitia *Arragonie* nudæ, relinqueretur. Unde fieret, ut cum ipse priùs velut Arbitrarius *Europæ* extitisset, jam Potestate minutus foret, & tantâ Conjunctio in Ordinem redactus. Quin & *Rex HENRICUS* (ut videtur) de Nuptiis secundis cœpit cogitare, & circumspicere, quales Cõditiones Matrimoniorum, in *Europâ*, tunc se ostenderent. Inter alias audiverat, de Pulchritudine & Moribus suavissimis, *Reginæ* Juvenis *Neapolitanæ*, Viduæ *Ferdinandi* Junioris, tunc temporis Matronali Ætate, Annorum circiter viginti septem. Per quas Nuptias existimabat *Regnum Neapolitanum* (de quo tam diù, inter *Regem Arragonie*, & *Regem Gallum*, certatum fuerat, quodque novitè tandem tranquillitatem sortitum est,) posse saltè in parte, deponi intra suas manus, qui pignus tam tutò tueri possit. Misit igitur tanquàm Legatos aut Nuncios, tres Viros, quibus multum fidebat; *Franciscum Marsinum*, *Jacobum Braybrokum*, & *Joannem Stylum*; reverà ad Inquirendum, potius quàm Negotiandum; idque super duas Materias. Prima erat, de Personâ, & Fortunis, *Reginæ* Juvenis *Neapolitanæ*: Altera, de omnibus Rebus, quæ Relationem quampiam habebant ad Fortunam & Consilia *Ferdinandi*. Cum autem ii, commodissimè observare possint, quæ ipsi minimè observantur, eos misit, sub prætextibus speciosis, tradens iis in manus Literas Amoris & Comitatis à *Catharinâ Principissâ*, ad Amitam suam, & Neptim, Seniorem, & juniorem, *Reginæ Neapolis*: Etiam commisit iis Librum Articulorum Novorum circa Pacem; Qui Liber, licet antea datus fuisset

set *Doctore* de *Puebla* Legato *Hispano* in *Angliâ* Residenti, ab illo in *Hispaniam* mittendus: Tamen visum est *Regi*, quia plusculum temporis intercesserat, ex quo nihil ab *Hispaniâ* accepisset, ut illi *Nuncii*, postquam duas illas *Reginas* visitassent, rectâ ad Aulam *Ferdinandum* pergerent, atque secum Exemplar Libri perferrent. Mandata circa *Reginam Neapolis* juniorem, tam accurata erant, & exquisita, cum Articulos continerent, adeo præcisos, ut veluti Tabulam quandam conficerent Personæ ejus, quoad Complexionem, Aspectum, Lineamenta Corporis, Staturam, Valetudinem, Annos, Mores, Gestum, Fortunas; ut si *Rex* Juvenis fuisset, eum quis facile Amoris deditum judicaret; cum verò *Ætate* provector esset, interpretari potius quis debeat, eum proculdubio castum insigniter fuisse, utpote qui omnia in unâ *Fœminâ* conjuncta desideraret, quo Affectus suos ab Amoris vagis contineret. Verum in his *Nuptiis*, *Rex* citò refrixit; postquam à Legatis suis accepisset, *Reginam* istam Juvenem, pulchris quidem & amplis Reditibus, in Regno *Neapolitano*, dotatam primò fuisse, quos integros recepit, durante vitâ *Frederici* Patru sui: Etiam durante tempore *Ludovici*, *Regis Galli*; Intra cujus Limites Proventus illi jacebant: Verum postquam Regnum ad *Regem Ferdinandum* pervenisset, omnes Reditus illius Regni, Exercitui & Præsidii assignatos fuisse: Illam autem pensionem tantum, aut Exhibitionem ex Arcis ejus, recipere.

Alteri *Inquisitionis* parti Relatione gravi & diligenti satisfactum est, quæ *Regem* plenè informabat de præsentis statu *Regis Ferdinandi*. Ex hac Relatione, *Regi* constitit, *Ferdinandum* Regimen *Castiliæ* retinere, in Jure *Administratoris* Filie suæ *Joannæ*; Adminiculo etiam Testamenti *Isabellæ Regine* defunctæ, & partim ex Consuetudine Regni, ut *Ferdinandus* prætexuit. Quodque omnia Mandata, & Chartæ *Regiæ* expediebantur, nomine *Joannæ* Filie suæ, sui que ipsius tanquam *Administratoris*, nullâ factâ Mentione *Philippi Mariti* ejus. Quodque *Rex Ferdinandus*, licet nomine *Regis Castiliæ* abstineret, constitueret tamen apud se Regnum tenere, absolutâ potestate, absque reddendis rationibus.

Referebant etiam, *Regem Ferdinandum* se spe nonnullâ pascere, *Philippum* ei permissurum Regimen *Castiliæ*, durante vitâ suâ; Quod *Ferdinandus* certè ei persuadere vehementer conatus est, tam operâ Consiliariorum quorundam ipsius *Philippi*, quos *Ferdinandus* sibi devotos habuit, quam præcipuè Protestatione, quod si *Philippus*, in hoc non acquiesceret, se Juvenem aliquam uxorem ducturum; unde eum Successione in *Regna Arragoniæ & Granadæ* privaret, si fortè ipsi Filius natus foret: Postremò intimando ei *Imperium Burgundorum* ab *Hispanis*, nullo modo toleratum iri, antequam *Philippus*, morâ & Tractu Temporis, factus esset tanquam *Hispanus* Naturalis. Sed in iis omnibus rebus, (etsi prudenter positis & captatis) *Ferdinandus* spe suâ frustratus esset; Nisi quod *Pluto* erga eum magis fuit propitius, quam *Pallas*.

Eadem autem Relatione, Legati, Qui Homines erant mediocri Conditionis, ideoq; majore apud *Regem* Libertate gaudebant, rem tegerunt, de quâ tutum vix videbatur, apud *Regem* dissidere. Etenim

non dubitârunt Regi apertis verbis narrare, Subditos *Hispaniæ*, tam Proceres, quàm Populum, melius affectos esse erga Partes *Philippi*, (si modò Uxorem secum in *Hispaniam* adduxisset,) quàm *Ferdinandi*; & causam simul adjunxerunt, quoniam *Ferdinandus* magnis Exactionibus eos gravaret: Quæ certè simul representata, ipsissimum Casum exprimebant, inter *Regem*, & Filium suum.

Complectebatur etiàm ista Relatio Declarationem, de propositione quâdam Matrimonii; quam *Amason*, *Ferdinandi* Secretarius Legatis intimavit, (sed tanquàm magnum Secretum,) inter *Carolum Principem Castiliæ*, & *Mariam Filiam Regis* Secundo-genitam; *Regi* pro certo referentes, Tractatum de Matrimonio tunc agitatum, inter *Principem præfatum*, & *Filiam Regis Galli*, ruptum iri; *Filiamque Galli* proculdubio nuptam iri *Angolesmio*, qui Hæres erat apparens *Regni Galliæ*.

Etiàm dispersum erat quidpiam, de Matrimonio *Ferdinandi*, cum *Dominâ de Fois*, Fœminâ Nobili, ex Sanguine *Regio Galliæ*, quod postea certè completum est. Verùm hoc referebant, tanquàm Rem, quam in *Galliâ* perdidicerant, in *Hispaniâ* autem Silentio cohibitam.

Rex hac Relatione, quæ magnam suis Rebus Lucem præbebat, benè informatus, & edoctus fuit, quomodò se gereret, inter *Ferdinandum Regem Arragoniæ*, & *Philippum* Generum ejus, *Regem Castiliæ*. Decevit autem apud se, omnem navare operam, ut illi inter se benè congruerent; Sed utcunque hoc successisset, moderatis Consiliis, & personam Amici communis præ se ferendo, neutrius Amicitiam se privare: Ita tamen, ut interiori Affectu *Ferdinandi* Rebus faveret; Externis verò Demonstrationibus & Officiis *Philippum* magis demeretur. Sed ante omnia maximè delectatus est, Propositione Matrimonii *Filiæ suæ Mariæ*, cum *Principe Carolo*; Tum quod Matrimonium esset, inter omnia *Europæ Christianæ*, celsissimum; Tum quod ex utraque Affinitate participaret.

Verùm ad corroborandam Affinitatem suam cum *Philippo*, Venti colloquium ei detulerunt. (Etenim *Philippus*, Hyemem potius eligens, ut *Regem Arragoniæ* imparatum offenderet, cum magnâ Classe è *Flandriâ* in *Hispaniam* solvit, Mense *Januarii*, Anno *Regis HENRICI* Vicefimo primo. Coorta autem est, dum navigaret, atrox Tempestas, quæ Naves ejus, in diversas *Angliæ* Oras, disjecit. Navis verò, in quâ *Rex* & *Regina* vehebantur, (cum duabus aliis Naviculis solis,) lacerata, & vix à Furore Tempestatis elapsa, *Waimoutham* appulit. *Philippus* ipse, (utpote Mari & Navigationibus insuetus,) defessus, & Ager, in Terram prorsus ascendere voluit, ut vires suas reficeret, licet Consiliarii ejus contrarium suaderent; Moram metuentes, cum Res ejus Celeritatem potius requirerent.

Fama Classis potentis, ad *Angliæ* Littora visæ, Populum Arma sumere adegit. *Thomas* autem *Trenchardus*, *Eques Auratus*, cum Copiis quas subito coegerat, nesciens quid rei esset, *Waimoutham* venit. Ubi re intellectâ, summâ cum humilitate & humanitate, *Regem* & *Reginam*, ad *Ædes* suas, invitavit; Statimque *Equites expeditos* ad *Aulam* misit. Paulo post, supervenit *Joannes Carons*, *Eques Auratus*, cum magno

magno comitatu Armatorum, qui simile obsequium *Regi Philippo* præstitit. *Philippus* autem, meritò dubitans hos Equites, utpote Subditos, non ausuros eum, absque Notitiâ & Licentiâ *Regis* sui, dimittere, eorum postulatis annuit, donec ex Aulâ mandata acciperent. *Rex* quamprimùm nova de hoc Eventu, accepisset, iussit statim, ut *Comes Arundeliæ*, suo nomine, *Regem Castiliæ* visitaret; Atque ei significaret, se sicut dolebat de Infortunio ejus, ita latari, quod periculum Maris evasisset; Quodque sibi Occasio daretur eum Honore debito prosequendi; Et ab eo petere, ut ipse se, quasi in suo esse Regno existimaret; Ipsumque *Regem HENRICUM*, quâ poterat celeritate, in ejus amplexus festinare. *Comes*, insigni cum magnificentiâ, ad *Regem Philippum* accessit, cum Turmâ splendidâ Equitum trecentorum; Et ad majorem pompam, Noctû, Tædis accensis, *Regem* adiit. *Philippus*, postquàm *Comes* mandata retulisset, *Regis* animam satis perspicuens, quo citiùs abiret, Equis citatis ad *HENRICUM Windesoriae* perrexit, *Reginâ suâ*, parvis Itineribus, subsequente. *Reges* duo, in occursum suo, summis Amoris & Charitatis Indiciis, se mutuò exceperunt. *Rexque Castiliæ* urbanè *HENRICO* dixit; *Se pœnas jam solvere, quod intra munitum Oppidum Caleti, ingredi refugisset, cum prius collocati essent.* Cui *Rex* respondit; *Muros & Maria pro nihilo esse, ubi Corda aperta essent; Quodque hic ad nihil aliud adesset, quàm ut honore afficeretur.* Post unius aut alterius diei Intermisionem, otio, & Levamento datæ, *Reges*, sermones de renovando Tractatu, contulerunt: Allegante *HENRICO*, quod licèt Persona *Philippi* eadem esset, tamen Fortuna ejus & status altiùs evecta essent. In quo casu Tractatum Renovationes in more apud *Principes* erant. Verùm dum ista tractarentur, *HENRICUS*, Opportunum Tempus deligens, *Regemque Castiliæ* in interius Cubiculum adducens, ubi nemo præter ipsos *Reges* aderat, Manuque leniter super Brachium *Philippi* positâ, vultuque nonnihil ad serium composito, ei dixit; *Rex optime; Tu ad oras meas salutem reperisti; spero te minimè permissurum, ut ad Oras tuas ego Naufragium faciam.* Quæsit ab eo *Rex Castiliæ*; *Quid sibi vellet is Sermo?* Loquor (inquit *Rex HENRICUS*) de temerario illo & cerebroso Subdito meo, *Comite Suffolciæ*, qui in ditione tuâ protectus est; & partes Fatui jam arripit, cum alii omnes eas fastidierint. *Rex Castiliæ* respondit; *Putâram (Domine mi) Felicitatem tuam supra tales Cogitationes sitam; Verùm si hoc molestum tibi sit, Finibus meis eum ejiciam.* Replacavit *Rex*, *Hujusmodi Crabrones, in Nido proprio, minus damni facere; atqui pessimos esse, cum circumvolitent. Se autem postulare, ut in manus suas traderetur.* *Rex Castiliæ* hoc postulato nonnihil confusus, & tanquàm in se descendens, dixit; *Hoc, salvo honore meo, facere non possum; Minus etiam salvo Honore tuo; Videberis enim me tanquàm Captivum habuisse.* Cui *Rex HENRICUS* subito respondit; *Tum verò res peracta est. Ego enim illam Honoris mei facturam perferam, quo Honor tuus illibatus servetur.* *Rex Castiliæ*, qui *Regem* plurimi faciebat; Non immemor etiam in quo loco esset; Neque sciebat quanto usui Amicitia *Regis* ei esse posset, quandoquidem ipse in Regno *Hispaniæ* novus esset; Atque nec Socero suo, nec Populo ipsi adhuc gratus, vultu sedato, dixit; *Legem tu quidem mihi imponis; Ego itidem vicissim tibi; Habebis eum;*

Sed Honorem tuum obligabis, te vitam ei minimè adempturum. Rex, Philippum amplexus, dixit; Assentior. Addidit Rex Castiliae; Neque tibi displicebit, si ad eum mittam, tali modo, ut partim sponte redire possit. Rex HENRICUS respondit; Regem Philippum rem bene disposuisse; seque si ei placeret, in hoc cooperaturum, & Nuncium ad Comitem, in eum finem missurum. Ambo Reges separatim miserunt, atque interea, Conviviis & Triumphis, tempus protrahebant. Rege hoc agente, ut Comes in ejus potestate esset, antequàm Philippus discederet; Rege etiam Castiliae, in hoc conveniente, ut Res manifestius à se extorta, putaretur. Rex itidem HENRICUS, multis prudentibus & egregiis Monitis & Argumentis, Philippo suadebat, ut Soceri sui Consiliis se regeret, Principis scilicet tantâ prudentiâ, tantâ experienciâ, tantâ felicitate. Rex Castiliae, (qui à Ferdinando, animo alieno erat,) respondit; Quod si Socer ejus, ei permitteret, ut Regna sua, sicut par erat, regeret, ipse etiam ab illo libenter regi vellet.

Confestim Nuncii, ab utroque Rege, missi sunt ad accersendum Comitem Suffolciae: Qui blandis verbis facilè incantatus fuit, & in Reditum suum libenter consentit; De vitâ suâ securus, & de Libertate spem bonam habens. A Flandriâ, Caletum adductus est, & inde Doroberniam appulit, & stipatus custodiâ conveniente, traditus, & receptus in Turrim Londinensem. Rex per hoc tempus, Regem Castiliae, in Fraternitatem Periscelidis, cooptavit; Et reciprocè, Filius ejus, Henricus Princeps, in Ordinem Aurei velleris admissus est; Et paulò post, Philippus cum Regina suâ, Rege Comitante, ad urbem Londini venit; ubi excepti sunt omni Magnificentiâ, & Apparatu, quantam quidem temporis Angustia paterentur. Postquàm autem Comes Suffolciae, ad Turrim perductus esset, (Quod maximè HENRICUS expetebat,) cessarunt Triumphis; Regesque mutuò sibi valedixerunt. Nihilominus, durante morâ Philippi in Angliâ, etiàm conclusus est Tractatus ille, quem Belgæ Intercursum malum nominarunt; gerens Datum apud Windesoriam: Quoniam in eo continentur Articuli nonnulli; in favorem Anglorum, potiùs quam Belgarum; Præcipuè quod Articulus ille, de liberâ Belgarum Piscatione, qui in Tractatu priore, Anno Regis undecimo, insertus erat, in hoc altero omissus est, & minimè confirmatus. Omnibus quoque Articulis, qui ad priores Tractatus confirmandos pertinerent, præcisè & cautè limitatis, ut ad Negotium Commerciis tantùm, nec ad alia extenderent.

Observatum est, eandem Tempestatem, quæ Philippum, in Oras Angliæ compulerat, etiàm Aquilam Auratam, de spirâ Templi D. Pauli, dejecisse; inter cadendum autem impegit in signum Aquilæ nigrae, quod in Cæmeterio erat, illudque confregit, & in terram conjecit. Quod erat profectò, mira quædam & præceps Accipitris in Alitem Advolatio. Hoc interpretabatur Populus, mali ominis loco, in Familiam Imperialem: Quod etiàm impletum est in Philippo Imperatoris Filio, non solum in Infortunio illo Tempestatis; Sed & in iis quæ secuta sunt. Philippus enim, Hispaniam ingressus, & Regni Castiliae possessionem sine vi adeptus; (Adeo ut Ferdinandus, qui tam magnificè antea loquebatur; non sine difficultate, ad Colloquium Generi sui admissus esset;) paulò post, Morbo correptus est, & diem suum obiit.

obiit. Eo tamen ipso Intervallo, notatum est à prudentioribus, quod si diutiùs vixisset, *Philippus*, socer ejus, ita apud eum se insinuaturus fuisset, ut si minùs in Affectibus ejus, at certè in Consiliis, & Regimine, magnà apud eum Auctoritate valiturus esset. Morte *Philippi*, universum *Regnum Hispaniæ*, ad *Ferdinandum* rediit, statuta pristino, præcipuè per Infirmi-
tatem *Joannæ* Filia suæ; Quæ Maritum suum unice diligens, (ex quo multos susceperat liberos,) nec minùs ab eo adamata, (utcunque Pater ejus, quo *Philippo* Invidiam faceret, apud Populum *Hispaniæ*, morosè eum erga uxorem suam se gessisse divulgaverat,) Mariti sui obitum impatientè ferebat, & inde in Maniam planè decidit. Cujus Morbi Curationi, Pater ejus, incuriosè incumbere existimabatur, quo *Imperium* in *Castilià* retineret. Ita ut, quemadmodum Felicitas *Caroli octavi*, solita erat dici Felicitas Somnii: Ita etiàm Res Adversæ *Ferdinandi*, somni res Adversæ dicerentur: utraq; tam subito transierunt.

Circa hoc tempus, *Regem* Cupiditas incessit, introducendi, in *Familiam Lancastriæ*, Honores Cœlestes, unde *Papæ Julio* supplicavit, ut *Regem HENRICUM Sextum*, pro *Sancto* canonizaret: Inter alia, Argumento usus, quod de Rege ipso in *Regnum* successuro, tam clarè vaticinatus esset. *Julius*, (pro more) rem *Cardinalibus* quibusdam commisit, qui verificationem, de sanctis ejus Operibus, & Miraculis, examinarent. Verùm Res sub hâc Commissione extincta est. Generalis fuit Opinio, *Julium Papam* rem nimio pretio aestimasse, *Regemque* noluisse eam tanti emere. Sed verisimilius est, *Papam* illum *Julium*, (qui Honoris *Sedis Romane*, & Actorum ejus, fuit studiosissimus,) satis gnarum, eundem *HENRICUM* ubique pro Homine simplici & minùs capaci, habitum, metuisse, ne Honor is, tali admissione, vilesceret; nimirum, si Discrimen ritè servatum non esset, inter *Innocentes*, & *Sanctos*.

Eodem etiàm Anno, tractari cœpit Matrimonium inter *Regem* ipsum, & *Dominam Margaretam*, *Ducissam* *Dotariam Sabaudie*, unicam *Maximiliani Imperatoris* Filiam, & *Philippi Regis Castiliæ* Sororem; *Fœminam* prudentem, & *Famæ* integerrimæ. Hujus rei Mentio aliqua facta erat, inter duos *Reges*, quando convenerant, sed paulò post in deliberationem denuò venit: In quo negotio pro Tyrocinio *Rex* operâ utebatur, *Capellani* sui, *Thomæ Wolfai*, illius qui postea, ad tanti *Praelati* culmen ascendit. Matrimonium hoc tandem conclusum est, sub Conditionibus, in *Regis* Favorem amplissimis, sed firmatum tantum per verba de futuro. Fieri potest, ut *Rex* in hoc Matrimonio, eò magis inclinaret, quod indies audisset procedere Matrimonium, inter veterem Affinem, & Amicum suum, *Ferdinandum Aragoniæ*, & *Dominam de Foix*; unde *Rex* ille *Regi Gallo* adhærere cœpit: A quo semper antea fuisset alienus. Adeò fatale est, *Regum* Amicitias intimas & arctissimas, citius aut tardius, Conversionem *Rotæ* experiri. Imò, Traditio quædam invaluit, (non certè apud nos, verùm in *Hispaniâ*,) metuisse *Ferdinandum*; postquam accepisset Matrimonium, inter *Carolus Principem Castiliæ*, & *Mariam Regis HENRICI* Filiam secundo-genitam, absque Impedimento procedere; (Quod matrimonium licet à *Rege Ferdinando* primò propositum; postea